

klīmop^{*}

Kwartaaltijdschrift van Natuur.koepel vzw
jaargang 29 nummer 3
juli - augustus - september 2019

natuur.koepel
zuid-west-vlaanderen vzw

I N H O U D

OPSTAPJES	5
BELEID	7
<i>Geef je mening over het Belgische energie- en klimaatplan-7</i>	
MILIEU EN BEDRIJVEN	8
<i>Stadsboerderij en Lokaalmarkt</i>	
DE NATUUR IN MET KINDEREN	11
WERKING NATUUR.KOEPEL	12
<i>Fleur je gevel op</i>	
KLIMATERATUUR	14
<i>Hoe je stopt met plastic</i>	
WAT RUIST ER DOOR HET STRUIKGEWAS? ..	16
<i>Wilde lijsterbes</i>	
VOGELWERKGROEP	19
<i>Vogels in onze streek - zomer 2018</i>	
<i>Slechtvalken fan van wereldkeuken</i>	
FOTOGRAAF IN BEELD	23
<i>Siegfried Desmet</i>	
VELT	24
<i>Leilekkerland kleurt multicultureel</i>	

BIJZONDERE ONTMOETING	26
TRAGE WEGEN	29
<i>Wandelen tussen Sint-Denijs en Helkijn - 8,5 km</i>	
LANDSCHAP IN BEELD	32
<i>Klaar met ontginnen, maar wat nu?</i>	
PADDENSTOELENWERKGROEP	34
<i>Paddenstoelen in het Preshoekbos</i>	
PLANTENWERKGROEP	36
<i>Nieuwe inventarisatie in het Oude Leiereservaat</i>	
STEENUILENWERKGROEP	38
<i>De steenuilenroos</i>	
UIT DE VERENIGINGEN	40
<i>Natuurpunt Gaverstreke</i>	
<i>Natuurpunt Waregem</i>	
<i>natuurpunt De Buizerd</i>	
<i>natuurpunt De Vlasbek</i>	
<i>natuurpunt Kortrijk</i>	
<i>Velt</i>	
ACTIVITEITEN	55
COLOFON	59

✿ EVEN VOORSTELLEN / PIETERJAN VERHELST //

Mensen vragen doorgaans niet hoe het met Pieterjan gaat, wel hoe het met zijn palingen gaat. Al van kleins af aan was hij gebeten (ja die woordkeuze is bewust) door vissen, de natuur en de hengelsport. Toen hij later ook zijn studiekeuze moest maken, zag hij via de opleiding Biologie aan de UGent het ideale (jaag)pad om van zijn hobby later ook zijn beroep te maken. Intussen is hij mede verantwoordelijk voor het uitbouwen van een Europees telemetriernetwerk, waarbij migratieroutes van vissen in kaart gebracht worden. Wat zo bijzonder is aan Pieterjan is dat hij zich

steeds belangeloos inzet in de hoop zoveel mogelijk mensen te sensibiliseren. Hij roept graag iedereen op wat beter in en rond het water te kijken, zonder daarbij steeds het water in de mond te krijgen...

Pieterjan is afkomstig van Snellegem en hoewel hij een groot liefhebber is van de Brugse polders, ligt zijn hart intussen ook aan de Leie. Via Natuurpunt, de provinciale visserijcommissie, maar ook vanuit zijn lidmaatschap in verschillende hengelsclubs tracht hij de ecologische en recreatieve waarde van de wateren op te waarderen. Als je Pieterjan langs het water spot, spaar hem dan zeker niet met al je vragen, het is een plezier om hem gepassioneerd te horen praten over wat naar onze mening niet meer dan een 'saaie, grijze vis' zou zijn'. Met Natuurpunt zijn we dan ook blij dat hij ons komt versterken met raad en daad. Wees welkom Pieterjan!

OP DE COVER

Een honingbij gaat kopje onder in stuifmeel... Nik Dooms legde met deze foto perfect vast waarom bijen en hommels onmisbaar zijn in onze voedselproductie: samen met andere insecten zorgen zij voor driekwart van de bestuiving van onze voedingsgewassen. De formule is simpel: geen bijen, geen voedsel. Hoogtijd dus om een tandje "bij" te steken "bij" de bescherming van deze bedreigde beestjes die massaal sterven door o.a. pesticiden en afname van geschikte biotopen. Heb je een hoekje over in je tuin? Zaai het dan in met vlinder- en bijenbloemen! Laat het zoemen met bloemen!

© Nik Dooms

VOORWOORD KLIMOP

Beste Klimoplezer,

Na zoveel jaren leek het er op dat een aantal belangrijke problemen eindelijk de aandacht gingen krijgen waar we met de milieubeweging al decennia om vragen: klimaatopwarming, droogteproblematiek, achteruitgang van biodiversiteit, nood aan meer natuur en bos, rem op de betonning van ons landschap en dit allemaal door acties gebaseerd op wetenschappelijke feiten. Maar alle mogelijke manoeuvres werden gebruikt om de focus weer te leggen op andere thema's door naar conflicten zoeken en vijandbeelden. En ook de aloude valse tegenstelling tussen ecologie en economie werd weer bovengehaald. In tegenstelling tot Vlaanderen namen toppolitici in verschillende andere Europese landen bij de verkiezingen wél leiderschap op rond klimaat. Ze durven te zeggen waar het op staat, ze beseffen allemaal dat Europa kwetsbaar is voor de gevolgen van klimaatverandering, denk aan weersextremen of klimaatmigratie uit Noord-Afrika. Ze weten echter ook dat we de vruchten kunnen plukken van een ambitieus beleid. Een succesvol klimaatbeleid levert snel ook andere concrete verbeteringen op: minder afval, files, geluidshinder of luchtvervuiling. Euro's voor olie gebruiken om in te zetten op nieuwe technologieën geeft de banen voor de toekomst. Meer natuur en bos verbeteren onze leefomgeving en werken als klimaatbuffers. Afstappen van het model van industriële landbouw gericht op export kan de vruchtbaarheid van de grond herstellen. Een sterk klimaatbeleid is sociaal onderbouwd en is financieel haalbaar voor iedereen. Kwetsbare groepen moeten daarom ondersteund worden. Burgers moeten kunnen delen in de opbrengsten van zon en

wind. KMO's en ondernemers die risico's nemen en voorlopers zijn in dit transitieproces verdienen een steun in de rug. De oplossingen moeten uiteindelijk betaalbaar en aantrekkelijk zijn zodat we er vanzelf voor kiezen. Dat kan best door opschaling: als er meer zonnepanelen of elektrische voertuigen komen dalen de prijzen vanzelf. Investerings in zon betalen zich intussen in minder dan 10 jaar terug. Het beleid moet ervoor zorgen dat dat zo blijft. Het snel emissievrij maken van de bussen van De Lijn en de salarismogelijkheden zal elektrische voertuigen betaalbaar maken. De waardevolle open ruimte en natuur moeten we behouden met de uitvoering van de betonstop van het Beleidsplan Ruimte. En als we tenslotte de woonbonus omvormen tot een klimaatbonus die energierenovaties betaalbaar maakt, wint iedereen. Nog tot 15 juli loopt een bevraging van de federale overheid in het kader van het Belgisch klimaatplan. Men focust daarbij helemaal op de klimaatinspanningen die de burger zelf wil doen. Door deze zeer enge benadering gaat de overheid voorbij aan het beleid dat ze moet organiseren en waarvan de impact veel groter kan zijn. Een zoveelste poging om de verantwoordelijkheid op de burgers af te wentelen. Dit levert alleen klimaatmoedigheid op bij de bevolking en onvoldoende resultaat.

Dit moet gewoon anders: het klimaat is en blijft dé uitdaging van deze tijd ongeacht wie aan de politieke touwtjes trekt. Doe daarom een kleine inspanning en vul die enquête aan met een oproep voor een sterker overheidsbeleid: www.nationaalenergieklimaatplan.be

KRISTINA NAEYAERT
VOORZITTER
NATUUR.KOEPEL VZW

JOUW
Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

We helpen bedrijven die in orde willen zijn met de milieuwetgeving. De passie voor natuur vertaalt zich in diverse opdrachten uit de natuursector

- natuurinrichtingsplannen
- natuurvisienota's voor landschapsinrichting
- passende beoordelingen voor werken met natuurimpact
- ontwerp streekeigen groenschermen, natuureducatieve borden en teksten
- MER-deskundige fauna & flora

Milieucounselant Jan Feryn bvba
Desselgemstraat 75 | 8540 Deerlijk
056/72.46.79 | info@ferynjan.be
WWW.FERYNJAN.BE

Masschelein
golf / park / tuinmachines

Keiberg 121/A - 8551 Zwevegem
www.masscheleinvbba.be
info@masscheleinvbba.be

STIHL

VIKING

OPSTAPJES

MARIJKE DECOSTER uit Kortrijk is nieuwsgierig naar hoe alles in de natuur met elkaar te maken heeft. Maar doordat ze graag leert via boeken en de excellente knowhow van vele vogelaars, blijft haar fascinatie voor de schoonheid en de levenswijze van vogels alsmaar groeien.

EEN ZÀÀÀÀLIGE PLEK (2)

Een oeverloper is op bezoek bij broedende visdieven terwijl een zwarte stern overvliegt. Plots klinkt vlakbij het gevarieerde lied van de tuinfluiter. De Cetti's zanger overstemt hem met zijn vaste riedel. Maar... de tuinfluiter komt open en bloot op een tak lustig verder zingen waardoor de fotografen in actie schieten: een "KBV'tje" (Kleine Bruine Vogel) die fantastisch kan zingen. De klankkleur doet aan merel denken, maar met minder pauzes in het lied. Spitsvondige motieven en melodieën worden in een veel hoger tempo aan elkaar geritst.

Door zijn jaarlijkse trouw om vlak bij de vogelkijkhut te komen broeden en zingen én de truc van Richard indachtig: "tuinfluiter klinkt als een verrapt afgespeelde plaat van merel" leerde ik zijn lied herkennen. Vanaf eind april wacht ik in spanning af of hij terug op afspraak komt zodat ik zijn lied terug kan "inprenten".

VERLEIDELIJKE NATUUR

Alle groen leidt een simpel leven, zo ziet het er in onze ogen in ieder geval uit. Ze hoeven de hele dag maar in de zon te staan met hun wortels. Hun leven heeft echter meer om het lijf. Het leven is van nature gecompliceerd. Ze weten wat hen te doen staat en reageren niet enkel op het hier en nu maar anticiperen op wat er te gebeuren staat, wat soms resulteert in perfecte schoonheid.

Laatst mocht ik een bijenorchis bewonderen. Wat een prachtig staaltje mimicry. De bloem die in vorm en kleur lijkt op het seksueel aantrekkelijke achterdeel van de vrouwtjesbij. Via copulatiepogingen van de mannetjesbij worden de pollen verspreid.

Lijkt heel wat anders te zijn dan onze eigen bewuste intelligentie of toch niet? Ik heb alleszins genoten van de geraffineerde ingenieuze pracht van deze bloem!

LIV

HUYSENTRUYT

uit Heule houdt van buiten en binnen. Ze is vrijwilliger bij Natuurpunt Kortrijk en volgt de cursus Natuurgids om haar hart voor de natuur over te brengen.

**TOM
BEIRLAEN**

uit Avelgem, Ardennenliefhebber en hobbyfotograaf, heeft samen met zijn vrouw Lien de fotopagina en blog 'Tom en Lien natuurfotografie'. Tom is vrijwilliger bij Natuurpunt Avelgem.

DE KOEKOEK

"De eerste die hem 's morgens hoort, gaat een fantastische dag tegemoet." Dit bijgeloof leerde ik onlangs van enkele locals tijdens een trip door de Vogezen. Daar waar hij wordt vereeuwigd op tal van souvenirs en waar hij in menige huiskamer elk uur tevoorschijn komt vanuit een - met de hand vervaardigd - houten klokje. Half april kwam hij weer aan in Avelgem en sindsdien is deze vroege vogel weer dagelijks te horen. Onlangs hoorde ik hem reeds om 4u15. En ja, het werd een fantastische dag...

Kies voor pellets.

Je verhoogt je comfort en draagt zorg voor het milieu.

Pellets, een belangrijk aandeel in de hernieuwbare energiemix van morgen samen met zon- en windenergie.

Altijd beschikbaar

CO² neutraal

Hernieuwbaar

Stabiele prijs en niet afhankelijk van speculaties

Lokaal geproduceerd

Comfortabel

Maak snel kennis met de brandstof van de toekomst op:

www.okofen.be

www.stroomop.be

De stilste pelletkachel

met aangename stralingswarmte

RIKA DOMO

De centrale verwarming op pellets.

OKOFEN SMART XS

ÖkoFEN

GEEF JE MENING

OVER HET BELGISCHE ENERGIE- EN KLIMAATPLAN

Nog tot 15 juli kan je de online publieksconsultatie over het Nationaal Energie- en Klimaatplan voor 2021-2030 invullen. Hoewel de bevraging aanvoelt als een verplicht nummertje, is het toch de moeite om je mening te geven. En dat niet alleen door bolletjes aan te vinken bij de multiplechoicevragen, **maar vooral door in het laatste vrije veld je opmerkingen te geven over de thema's die niet aan bod komen.** Want dat zijn niet van de minste.

ROMMELIG PARCOURS

In december 2018 diende ons land het ontwerp Nationaal Energie- en Klimaatplan in bij de Europese Commissie, een plan dat voor het komende decennium de richting en de snelheid van de transitie zal aangeven in ons land. Het belang hiervan is niet te onderschatten. Toch stelde het eerste ontwerpplan teleur: van coördinatie of integratie was weinig sprake. De federale, Waalse, Brusselse en Vlaamse overheden maakten hun eigen plan op, nadien werden die samengevoegd. Vlaanderen slaagde er zelfs in om twee aparte plannen op te maken: een energieplan en een klimaatplan hoewel beide niet te scheiden zijn. Maar ook inhoudelijk tonen zowel het Belgische plan als het Vlaamse luik daarvan veel te weinig ambitie. De European Climate Foundation gaf ons land vorige maand slechts **een score van 29%** voor zijn plan. De Europese Commissie legt elke lidstaat op om bij de voorbereiding van het plan een publieke consultatie te houden, zodat alle burgers, betrokken partijen en het middenveld hun mening kunnen geven over het voorstel van Nationaal Energie- en Klimaatplan. Idealiter gebeurt dat vroeg in het proces, zodat de bemerkingen meegenomen kunnen worden bij het uittekenen van de grote lijnen. Niet zo in België: slechts enkele maanden voor de deadline van eind 2019 om het definitieve plan in te dienen en middenin de aartsmoeilijke federale en regionale regeringsvormingen wordt aan de burgers gevraagd om hun input te geven. Zal er uit die bevraging nuttige informatie komen? En wordt daar dan ook rekening mee gehouden? We hebben er het raden naar.

SCHIJNPARTICIPATIE

De consultatie is beperkt in omvang. De meerkeuze vragen gaan niet in de diepte en laten niet toe om de echte moeilijkheden of het ambitieniveau van het plan aan te kaarten. **De vragen gaan over mobiliteit, fiscaliteit, de woning en het opwekken van hernieuwbare energie.** Maar er ontbreekt heel veel. Zo vind je niets terug over industriële landbouw en de noodzaak om de veestapel af te bouwen. Geen woord over de industriële transitie naar een koolstofneutrale economie. Vragen over circulaire economie of ruimtelijke ordening zijn niet te bespeuren. Meer natuur en bos als oplossingen voor klimaatmitigatie en -adaptatie: niks, nada, noppes.

De enquête wordt op die manier herleid tot maatregelen en thema's die rechtstreeks van toepassing zijn voor de individuele burger. Hoe de overheid die kan faciliteren, daar mag je bolletjes voor aanvinken. Over grote stukken van het klimaat- en energieplan is je mening blijkbaar niet van belang. De grootste olifant in de kamer is wellicht dat er helemaal niet gerept wordt over de lastenverdeling tussen bedrijven en burgers, rijk en arm, hoog- en laagopgeleid, woningbezitters en huurders. Hoe kom je tot een eerlijk klimaatbeleid? Nochtans is dat hét grootste discussiepunt in bv. Nederland bij hun Klimaatakkoord.

WE ROEPEN JE MET NATUUR.KOEPEL TOCH OP OM JE STEM TE LATEN HOREN OP
WWW.NATIONAALEENERGIEKLIMAATPLAN.BE

Deze vorm van participatie is ruim onvoldoende voor een belangrijke kwestie als het klimaatbeleid van de volgende tien jaar. In plaats van burgerparticipatie lijkt dit eerder op bewuste manipulatie. Toch roepen we met de milieubeweging iedereen op om deel te nemen aan deze consultatie. Dit is immers de enige manier om rechtstreeks opmerkingen te geven op het plan. Bijt even door in geval van frustratie. Op het einde is er een open invulveld waarin je bijkomende bemerkingen (max. 3.000 woorden) kan geven. Of je kan ook rechtstreeks je opmerkingen doormailen. Zoek je nog inspiratie? Snuister dan gerust eens in de BBL-longlist van beleidsmaatregelen voor het Klimaatplan 2030. ■

© Emmanuel Desmet

MAARTEN TAVERNIER

STADSBOERDERIJ EN LOKAALMARKT

2X KORTE KETEN IN HEULE

Julie konden eerder in Klimop al kennismaken met Lokaalmarkt en de Stadsboerderij Kortrijk. De eerste kreeg in 2017 de Klimopaward en Natuurkoepel is mede-oprichter van de Stadsboerderij. Maar er is een goede reden om beide organisaties nog eens aan bod te laten komen. De Stadsboerderij viert dit jaar zijn vijfde verjaardag. En is de organisator van de vijfde locatie voor Lokaalmarkt, in het nieuwe concept. Klimop sprak met coördinator Olivier Marecaux, voorzitter Pierre Ruysschaert van de Stadsboerderij en Karel Deknudt van Lokaalmarkt op de site Munster in Heule. Beide organisaties hebben als doel om producten van lokale landbouwers via de korte keten aan de man te brengen. Bij de Stadsboerderij gaat dit vooral over biologische producten en het aanbod is ook veel ruimer dan enkel verse producten.

Coördinator Olivier en
voorzitter Pierre
© Luc Dutranoit

Klimop: 'Wat vinden we hier op de site Munster?'

Olivier: 'Munster is een voormalig fabrieksgebouw, waar momenteel een 35-tal startende bedrijven gehuisvest zijn. Die huren telkens een container en een 200-tal vierkante meter opslagruimte. In het vroegere onthaal zijn de winkel en uitvalsbasis van de Stadsboerderij (vzw en cvba) terug te vinden. In onze winkel kunnen particulieren terecht voor hun dagelijkse boodschappen. Bedrijven die hun medewerkers gezonde tussendoortjes willen schenken, bieden we wekelijkse fruitmanden aan. We verhuisden vorig jaar vanuit de vorige site in de buurt van de vroegere Bioplanet naar deze nieuwe

locatie. Op zaterdagvoormiddag gaat in de fabriekshal naast de winkel wekelijks de Lokaalmarkt door.

Klimop: 'Lokaalmarkt heeft een nieuw concept, wat houdt dit in?'

Karel: 'Wij hebben op drie locaties in eigen beheer een Lokaalmarkt opgestart. De eerste was in Deerlijk, daarna Roeselare en Aalst. Maar als kleine organi-

Karel Deknudt

satie was het niet haalbaar om verder alles zelf te doen en we wilden meer werken via een lokale verankering. Daarom gaan we nu op zoek naar een lokale partner die met onze hulp een nieuwe Lokaalmarkt opzet. Wij doen daarbij waar we het best in zijn: producenten helpen zoeken zodat we een volledig aanbod hebben, hulp bieden bij marketing en de inrichting zodat het gezellig is en ons centrale betaalsysteem aanbieden (waarbij je gewoon een kaart inscant bij elke producent waar je koopt en bij de kassa aan de uitgang betaalt). We weten nog niet welke densiteit haalbaar is voor onze markten, maar zoveel mogelijk landbouwers door rechtstreekse verkoop een mooi inkomen laten realiseren, is ons doel. In Heule is het de eerste markt die op zaterdagvoormiddag voorzien werd. Op die manier vormt de nieuwe locatie geen concurrentie voor Deerlijk en Roeselare (beiden op vrijdagmiddag). Bovendien staan verschillende producenten ook op één van de andere locaties, omdat ze nu eenmaal uit de omgeving komen.'

Olivier: 'De lokale partner, hier in Heule dus Stadsboerderij Kortrijk vzw, zorgt voor de locatie, voor de kassa, de bediening aan de bar en de randanimatie (allemaal met vrijwilligers, trouwens!). Want bij elke locatie voorzien wij ook een activiteitenaanbod voor kinderen. Het moet gezellig zijn, met iets te doen voor de kinderen en je kan er bovendien iets drinken. Daarin verschilt Lokaalmarkt van andere initiatieven rond korte keten, samen met het feit dat het niet gaat over vooraf bestelde producten, maar dat je ter plaatse kan kiezen en kopen. Een gezellige markt zorgt voor meer bezoekers en dat zorgt ervoor dat de boer of producent meer verkoopt. Dat alles wordt betaald met een percentage op de verkoop. Helemaal anders dan in een supermarkt gaat 80% van wat de klant betaalt rechtstreeks naar de producent. Op die manier kan die een goede omzet en een goed inkomen realiseren en dat is de bedoeling.'

Klimop: 'Wat is het verschil met wat we in de supermarkt kopen?'

Karel: 'Door onze naam is het erg duidelijk dat het over lokale producten gaat, dat is al een belangrijk aspect, ook op vlak van duurzaamheid. Maar we merken dat mensen vooral kiezen voor de kwaliteit van wat er wordt aangeboden. Producenten die rechtstreeks zelf aan hun klanten verkopen, hechten veel belang aan wat ze aanbieden. Alles is supervers, terwijl wat je in de supermarkt koopt al minstens enkele dagen onderweg is. Onze groenten worden bijvoorbeeld de ochtend of hoogstens de dag voor de markt geoogst. Ze zitten dus nog vol vitamines. Bij ons is niet alles bio, maar het rechtstreekse contact tussen consument en producent stimuleert wel om telkens stappen vooruit te zetten om de milieu-impact van het eigen bedrijf steeds verder te beperken.'

Olivier: 'Dat kan ik vanuit onze ervaring zeker bevestigen. Er ontstaan mooie samenwerkingsverbanden. Zo verkopen we al producten in onze winkel van stand-

houders op de Lokaalmarkt, die naar aanleiding hiervan sommige producten als bio lieten certificeren. Je kan ervoor kiezen om altijd voor de perfectie te kiezen en kleinschalig te blijven, of je kan – zoals wij doen – wat pragmatischer te werk gaan en zo een ruimer publiek aanspreken. De afstand tussen de consument en voeding is te groot. Wij hebben hier regelmatig klassen over de vloer en sommige leerlingen hebben er geen idee van dat een wortel in de grond groeit en niet aan een boom. Ook daarvoor is contact tussen producten en consument nuttig.'

Klimop: Wat zijn de hoogtepunten uit vijf jaar Stadsboerderij?

Pierre: 'Wat we doen is pionierswerk in onze regio en dat is niet altijd even gemakkelijk. We willen maatschappelijk verantwoord ondernemen en moeten opboksen tegen veel grotere spelers. Dat we er na vijf jaar nog zijn, is een hoogtepunt op zich te noemen. En we merken dat er toch kwartaal na kwartaal een geleidelijke stijging is van onze omzet en dat we een groeiend publiek bereiken. Duurzaamheid is een thema dat groeit in belang en wij spelen daar onze rol in voor de stad en regio Kortrijk. De aanwezigheid van Lokaalmarkt op zaterdag is ook een meerwaarde voor onze winkel.'

Olivier: 'Het is inderdaad moeilijk om één hoogtepunt te benoemen. Wat mij vooral charmeert, zijn de vele samenwerkingsverbanden die we opzetten. Zo werken we regelmatig samen met Vives: de laatste degustatiedag werd bijvoorbeeld bijna uitsluitend opgezet door studenten. Ook de contacten met de landbouwers zelf zijn een prettig onderdeel van de job.'

Klimop: En wat zijn de toekomstplannen?

Pierre: 'We willen duurzaam groeien, in al zijn betekenissen: ecologisch, sociaal en economisch. We zijn

© Julien Deboiserie

een speler in een nichemarkt die we proberen te laten groeien en dat kan alleen als we er verder in slagen om meer mensen te bereiken en bewust te maken van welke impact voeding heeft op onze leefomgeving. We moeten de oprichters dankbaar zijn dat zij die stap zetten, ondertussen al zo'n zes jaar geleden, in een periode waar dat nog veel minder logisch was dan het nu lijkt.'

Olivier: 'We dromen bijvoorbeeld van een tweede winkel in het centrum van Kortrijk, het zelf telen of ontwikkelen van producten, of zelfs een eigen boerderij opzetten zoals bij de oprichting de bedoeling was (getuige daarvan onze naam). Of alle dromen ook realiteit zullen worden, dat zal de toekomst moeten uitwijzen, maar we werken eraan.'

We moeten inderdaad blijven dromen en stap voor stap blijven werken aan onze dromen.

Veel succes, alledrie! ■

Meer info vind je op www.lokaalmarkt.be en www.stadsboerderijkortrijk.be.

ZATERDAG 14 SEPTEMBER THEMA-EXCURSIE: VALLEIGEBONDEN GRASLANDEN OP CULTUURHISTORISCHE BASIS

Samen met Natuurpunt Beheer organiseert Natuur.koepel een opleidingsdag rond valleigebonden graslanden op cultuurhistorische basis.

Na deze dag:

- krijg je inzicht in de evolutie van onze valleigebonden natuur en hoe die geleid heeft tot de hooilanden die we willen bewaren/herstellen.
- begrijp je waarom en hoe men een gebied heeft ontgonnen, leer je het landschap lezen.
- ben je in staat zijn om zelf een voorstel tot herstel/inrichting uit te tekenen en te voorspellen/bepalen welk type natuur waar komt.

In de voormiddag is er een theoretisch gedeelte, in de namiddag een wandeling in de Avelgemse Scheldemeersen.
Lesgever: Tim Struyve van Natuurpunt Beheer.

Wanneer: Zaterdag 14 september van 9 u. tot 16 u.

Waar: Natuurhuisje Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

Inschrijven: <http://bit.ly/graslanden>

De Avelgemse scheldemeersen
op een decemberdag
© Tom en Lien Natuurfotografie

LOKAA

| DEERLIJK | HEULE | ROESELARE |

| BOERENMARKT | BAR | KINDERATELIER |

WWW.LOKAALMARKT.BE

De natuur in met kinderen

Natuur.koepel lanceert de actie 'de natuur in met kinderen'. Het doel is om kinderen warm te maken voor natuur door hen in contact te brengen met alles wat de natuur te bieden heeft. Naast de vele lokale activiteiten van afdelingen en werkgroepen, waar ook heel wat leuke activiteiten voor kinderen inzitten, (zie activiteitenkalender achteraan) zal er in 2019 elke editie één of meerdere kinderactiviteit(en) in de kijker gezet worden. Deze activiteiten zijn specifiek voor kinderen, maar ook ouders en grootouders zijn zeker welkom! Deze editie: 2 leuke kinderactiviteiten!

#SEPTEMBER #OKTOBER

SAMEN UIT, SAMEN BUSHCRAFTEN - DEERLIJK

Bushcraft
© Peter Lemmens

Heb je altijd al eens willen weten welke planten in het bos nu echt eetbaar zijn? Is vuur maken iets voor jou? Of ben je gewoon op zoek naar een boeiende activiteit voor het hele gezin? Schrijf jullie dan zeker in voor de Bushcraft-voormiddag op zaterdag 28 september. Het belooft een goed gevulde voormiddag te worden met tal van activiteiten in het teken van de natuurelementen. Samen met het gezin zullen jullie nieuwe vaardigheden aanleren en reeds gekende vaardigheden bijschaven. Leuke doe-opdrachten zoals je eigen waterfilter maken en een oriëntatiespel aan de hand van kaart en kompas staan op de planning. Zijn jullie klaar om je innerlijke bushcrafter wakker te

schudden? Achteraf nodigen we jullie ook nog uit voor een inbegrepen hapje en drankje. Ook sturen we jullie via mail een mini bushcraft-gids om later nog eens te kunnen nalezen wat allemaal aan bod kwam. Opgelet: plaatsen zijn beperkt, volzet = volzet!!

WANNEER Zaterdag 28 september van 9.00 u. tot 12.30 u.

WAAR Het Wijmelbroek, Pontstraat, Deerlijk

ORGANISATIE & BEGELEIDING Natuurpunt Gaverstreke

INFO Chris Benoit (0485/14.86.55 of chris.benoit@telenet.be)

KOSTPRIJS EN INSCHRIJVEN 5 euro (hapjes en drankje inbegrepen), inschrijven verplicht: <http://bit.ly/bushcraft2019>

GEZINSACTIVITEIT MET KRIEBELBEESTJES EN PADDENSTOELEN - ZWEVEGEM

Een leuke kinderactiviteit over kriebelbeestjes en paddenstoelen onder leiding van Ignace Tanghe.

WANNEER Zondag 6 oktober van 14u00 tot 16u00

WAAR Transfo, Blokellestraat 113b, Zwevegem

ORGANISATIE & BEGELEIDING Natuurpunt Zwevegem, JNM Kortrijk, Gezinsbond Zwevegem

INFO Ignace Tanghe (0487/48 40 26 of ignacetanghe@yahoo.com)

KOSTPRIJS EN INSCHRIJVEN Gratis deelname, inschrijven is niet nodig

FLEUR JE GEVEL OP

RUIM AANBOD KLIMPLANTEN TE KOOP VIA “MAAK HET GROENER”

Het is je misschien ook al eens overkomen. Net wanneer je na een lange stadswandeling door pakweg Gent of Antwerpen even genoeg hebt van al die stenen en dat beton draai in de stad, net op tijd om je batterijen op te laden. Op sommige plaatsen vind je het gevelgroen verspreid doorheen de stad, op andere plaatsen komen ze dan weer geclusterd voor. Alsof de ene buur de andere heeft overtuigd van de vele voordelen. En die voordelen zijn er zeker. Uitbreken dus die tegel!

Gevelgroen in Kortrijk
© Griet Santy

In de vorige Klimop kon je lezen dat een geveltuintje aanleggen echt wel een impact kan hebben. (Klimop 2019/2 - blz. 38-39). Als we met z'n allen wat meer ontharden en hier een daar een tegel uitbreken zorgen we er voor dat het regenwater de ondergrond in sijpelt en zo het grondwater voedt. Noem het gerust een speldenkusseneffect. Maar zo'n geveltuintje heeft nog heel wat andere voordelen. Je brengt er de natuur mee in de stad en het fleurt je huis op. Vogels vinden

er voedsel en een nestplaats en de bloemen worden drukbezocht door bijen en vlinders.

Toch voelen nog heel wat mensen zich geremd om een geveltuintje aan te leggen. Met de campagne “Maak het groener” in Zuid-West-Vlaanderen wil Natuur.koepel mensen motiveren om meer inheemse bomen, struiken en fruitbomen aan te planten. Vanaf dit jaar bieden we ook een ruim aanbod klimplanten aan. Doe jij ook mee?

1. KIES JE KLIMPLANT

De eerste keuze die je dient te maken is welke klimplant je wil. Hierbij dien je rekening te houden met welke plant je mooi vindt, welk kleur van bloem je wil en of de standplaats bv. naar het noorden of zuiden gericht is. Er zijn verschillende soorten klimplanten:

- **Zelfhechters:** Met kleine worteltjes of zuignapjes hechten ze zich aan het oppervlak. Ze klimmen het best op een stevig, ruw oppervlak. Ze beschadigen de muur niet, maar kunnen wel voetsporen achterlaten als je ze van de muur haalt. Zelfhechters plaats je best niet tegen een beschadigde muur.
- **Winders:** Hebben stengels die zich rond iets winden. Ze groeien niet op de muur zelf, maar hebben een klimhulp nodig. Zet winders best niet in de buurt van regenpijpen want de planten kunnen deze stuk wurgen.
- **Rankers:** Met hun fijne ranken trekken ze zich omhoog langs een klimhulp. Die klimhulp is liefst een traliewerk van mazen zodat er zowel horizontaal als verticale ondersteuning is.
- **Steunklimmers:** Deze planten klimmen niet uit zichzelf maar worden door de mens tot leiplant omgetoverd. Ook zij verkiezen een traliewerk van mazen.

Je kan verschillende soorten klimplanten bestellen via www.maakhetgroener.be. Ze zijn niet allemaal inheems, maar ze vergroenen en verzachten wel het stedelijk gebied.

2. MELD JE GEVELTUINTJE

Een telefonisch rondje langs de verschillende gemeenten in Zuid-West-Vlaanderen leert ons dat alle reglementen anders zijn. Verschillende gemeenten hebben geen enkel reglement, terwijl je bv. in Kortrijk en Kuurne tot 25 euro subsidie kan krijgen. In Izegem komt de technische dienst dan weer langs om de tegels zelf uit te graven. Handig toch! Het is aangeraden om

vooraf even contact op te nemen met je milieudienst om zeker te zijn welke stappen je dient te ondernemen. Vaak gaat het om een eenvoudige melding en dien je je aan een aantal beperkte voorwaarden te houden (de maximale breedte van het geveltuintje, de vrije doorgangsruimte, de afboording...).

3. BREEK DIE TEGEL UIT

Draag je steentje bij aan de ontharding en breek het nodige aantal tegels uit. Graaf ook alle funderingsresten uit tot op een diepte van 30 cm en plaats een boordsteen. Vul de plantzone met teelaarde en eventueel wat compost.

4. MONTEER JE KLIMHULP

Afhankelijk van het type klimplant (zie boven) zal je een al dan niet een klimhulp moeten installeren. Die klimhulp kan een klimrek zijn, een spandraad of een netwerk met mazen. Boor gaatjes en bevestig je klim-

hulp met pluggen en vijzen aan de muur. De klimhulp krijgt heel wat gewicht te dragen, zorg er dus voor dat hij goed vast zit. Laat minstens 5 cm ruimte tussen de klimhulp en de muur.

5. PLANT JE KLIMPLANT

Stop de planten een half uur in een emmer water. Maak het potje en de wortelkluit los en plant de klimplant centraal in het tuintje. Bind de planten aan de klimhulp en geef ze goed water. Doe dat de eerste dagen regelmatig. Sommige planten staan niet graag met hun wortels in de directe zon. Om ze te beschermen kun je wat bodembedekkers en vaste planten zetten rond de klimplant. Dat geeft het geheel sowieso een nog natuurlijker aanblik. Kies voor inheemse bijenvriendelijke planten. Meer info over welke soorten je best aanplant vind je op www.natuurpunt.be/acties-voor-een-tuin-vol-leven ■

Meer info en bestellen: www.maakhetgroener.be

NEDERLANDSE NAAM	GROEIHOOGTE (volwassen plant)	STANDPLAATS	BLOEIPERIODE	BLOEMKLEUR	SOORT KLIMPLANT
Amerikaanse trompetbloem	8 tot 10 meter	volle zon	augustus-september	oranjerood-rood	Zelfhechter
Bergbosrank	7 tot 10 meter	halfschaduw-zon	mei-juni	wit	Ranker
Blauwe passiebloem	4 tot 10 meter	halfschaduw-zon	juni-oktober	witblauw	Ranker
Bosrank	5 tot 10 meter	schaduw-halfschaduw	juli-september	wit	Ranker
Chinese bruidsluier	5 tot 8 meter	halfschaduw-zon	augustus-september	wit, soms met lichtroze schijn	Winder
Duitse pijp	5 tot 9 meter	halfschaduw-zon	mei-juli	geelgroen-geelbruin	Winder
Japanse blauwe regen	5 tot 8 meter	halfschaduw-zon	mei	wit	Winder
Klimhortensia	10 tot 15 meter	schaduw-halfschaduw-zon	juni-september	wit	Zelfhechter
Klimop	10 tot 15 meter	schaduw-halfschaduw-zon	september-november	geelgroen	Zelfhechter
Kolomiktakiwi	4 tot 8 meter	volle zon	april-mei	roomwit	Winder
Schijnaugurk	5 tot 10 meter	halfschaduw-zon	april-mei	kastanjerood-chocoladekleurig	Steunklimmer
Wilde hop	5 tot 6 meter	halfschaduw-zon	juli-augustus	groen	Winder
Wilde kamperfoelie	2 tot 6 meter	schaduw-halfschaduw-zon	juni	roomwit	Winder
Winterjasmijn	3 tot 4 meter	halfschaduw-zon	december-maart	fel geel	Steunklimmer

JOKE LIBBRECHT

HOE JE STOPT MET PLASTIC

WAAROM SOMMIGE DINGEN BETER ZIJN IN HUN BLOOTJE

Bijna dagelijks verschijnen er berichten in de media over klimaatverandering, luchtvervuiling en energie. Er is hierover pakken info te vinden met veel meningen en argumenten, pro's en contra's maar het is niet evident om met een kritische bril, maar ook los van "aannames" je te verdiepen in deze complexe problematieken. Aan de hand van een aantal boekbesprekingen willen we met Natuur.koepel je wegwijs trachten te maken in wetenschappelijk onderbouwde literatuur. Deze editie gaat over plastic.

In mei konden we er niet omheen: alles moest plasticvrij. Knap ongelegen, want kom maar eens bij je moeder aanzetten met een bloemstuk dat niet in een 'frakske' zit. De problematiek is er echter en het spul dat jammer genoeg al in de natuur beland is, zal ons met honderden jaren overleven. Maar hoe kunnen we die overvloed aan plastic bij de bron aanpakken?

Stel: je bent op het werk, het is bijna middag. Het tienuurtje is allang verteerd en ofwel ben je a) alweer vergeten een broodje te bestellen, of je hebt b) dat keurige potje restjes van gisterenavond thuis in de frigo laten staan omdat er één of meerdere kinderen besloot om tot een crisis over te gaan (meestal stipt vijf minuten voor vertrektijd). Daarom werp je jezelf in de auto, op naar de dichtstbijzijnde supermarkt. Want daar wacht de redding: een muur vol aantrekkelijke kant-en-klaartjes, allemaal verpakt in... plastic.

Na het lezen van '**Hoe je stopt met plastic**' van **Will McCallum** geeft zoiets je toch een ietwat ongemakkelijk gevoel. Het boek schetst op een heldere manier hoe het plasticprobleem is ontstaan en zet daarbij enkele onthutsende

cijfers op een rijtje. Enkele wist-jedatjes om kwistig rond te strooien in uw vriendenkring:

- De afgelopen twintig jaar is de bestaande hoeveelheid plastic opgelopen tot meer dan het gewicht van alle mensen op aarde bij elkaar.
- Ongeveer een derde van het plastic in de oceaan is afkomstig van microvezels die vrijkomen bij het wassen van (synthetische) kleren. Van het water in de visjes en van in de visjes in je buik. Slik.
- Het duurt vijfhonderd jaar voordat een wegwerpluier op een afvalberg is vergaan.

Vijfhonderd jaar. Dat getal alleen al is voldoende om me vanaf nu met mijn eigen bakske richting slager of frituur te doen trekken. Maar moeten we nu met zijn allen krom gaan lopen van pampergène? McCallum sust degenen voor wie wegwerpluiers hun 'geestelijke redding' betekenen: je kan heus

ook op andere vlakken een steentje bijdragen, hoe klein het ook mag zijn. Dat is namelijk het uitgangspunt van het boek: een praktische gids zijn om te minderen met plastic op verschillende vlakken van je dagelijks leven. McCallum wil aantonen dat een verschil maken echt wel haalbaar is.

Hij onderscheidt vijf grote boosdoeners in plasticland: rietjes, zakjes, koffiebekers om mee te nemen, PET-flessen en wegwerpbestek. 'Wegwerp' is hierbij het sleutelwoord: plastic dat slechts bedoeld is voor éénmalig gebruik, is de grootste oorzaak van de wereldwijde overvloed. Er wordt simpelweg teveel van geproduceerd en verbruikt om het correct te kunnen verwerken. De plasticcrisis is reëel, al lijkt het hier niet meteen zo omdat het spul niet zoals in Jakarta metershoog op onze rivieroevers is opgestapeld.

Wat kan één nietig menspersoon daar dan tegen beginnen? Verrassend veel, zo blijkt. Vaak komen de tips van McCallum hierop neer: haal minder spullen in huis en als je het doet, kies dan voor duurzame materialen. In plaats van een potje fancy scrubcrème kan je je bijvoorbeeld een ouderwets degelijke spons aanschaffen. Scheelt weer een minuut afstoftijd in de badkamer. En in plaats van een paar T-shirts in de solden bij die grote keten te kopen, haal je één degelijk exemplaar in huis dat niet na één wasbeurt al verwelkt is. Over wasbeurten gesproken: sla er eens eentje over. Doe jezelf wat extra tijd cadeau door je kleren een dag later in de wasmand te mikken. Denk aan de visjes. Jammie.

Op vlak van voeding is McCallum duidelijk: koop zoveel mogelijk lokaal en neem je eigen opbergers mee. Trotseer de schuine blik van de medewinkelaars, wapper eens flink met je wimpers en steek je eigen bewaarpotje over de toog voordat de winkelbediende kan beginnen twijfelen in welke richting hij de prijs erop moet plakken. Laat je bovendien niet verleiden

door halve prijsjes op zaken die je eigenlijk niet nodig hebt. Voor iemand waarvoor twee pakken Café Noirkes altijd beter zijn dan één, zal dat toch enige mentaliteitswijziging vergen. Andere zaken gooi ik dan weer met plezier overboord: groentenafdelingen waar komkommers en (aparte!) wortels in een plastic jasje zitten, heb ik vervangen door een ontspannende Lokaalmarkt in de buurt. Groenten en fruit zijn er op hun best en vooral in hun blootje. Keuzestress is beperkt tot een minimum, er zijn gelukkig weinig fluorozo prikkels voor de kleintjes en er is een bar. U moest al weg zijn.

De belangrijkste richtlijn van McCallum is: laat je stem horen. Zelf werkt hij voor Greenpeace, als trekker van hun wereldwijde campagne tegen plastic. Activisme is voor hem dus niet meer dan normaal en dat blijkt ook uit dit boek. Wie op zoek is naar een stappenplan om een heuse media-campagne op poten te zetten, kan het hierin vinden. Maar ook voor wie het iets minder luidruchtig mag, is dit een handig naslagwerk. Het leest erg vlot en het is vooral een eye-opener van jewelste. Plastic systematisch weigeren is de boodschap, naast correct sorteren (zie kaderstuk) en vooral - nu je een uurtje tijd hebt door die uitgespaarde wasbeurt - een pintje gaan pakken en de burens aan de toog gaan bekeren.

Interessante websites ivm. duurzaam winkelen en afvalvrij leven:

- **Recht van bij de boer:** Daar vind je de dichtstbijzijnde hoevewinkel. (www.rechtvanbijdeboer.be)
- **Kudzu:** Webshop met een groen hart. (www.kudzu.be)
- **Veerle Colle:** Is 'zero waste wannabe'; haar podcasts zijn een aanrader. (www.veerlecolle.be)
- **Zonder Meer:** Kortrijkse winkel met zo weinig mogelijk verpakkingen. (www.zonder-meer.be)

- **Klein Spook:** Gents initiatief voor herbruikbare luiers. Zij werken o.a. met plaatselijke consultants. (kleinspook.be)

DE NIEUWE BLAUWE ZAK NIEUWE SORTEEERREGELS VOOR PMD

Sinds kort gelden er nieuwe sorteerregels voor PMD. Vanaf dan mogen alle plastic verpakkingen in de PMD-zak. Dus niet enkel plastic flessen en flacons, maar ook champignonbakjes, botervlootjes, yoghurtpotjes, bloembakjes, plastic zakjes en folies.

Afvalintercommunales streven er naar om meer plastic afval te kunnen sorteren én te recyclen. Er mag dus voortaan méér in de blauwe zak maar je moet wel rekening houden met een aantal afspraken (geen verpakkingen in elkaar steken, verpakkingen leegschrapen...), de nieuwe sorteerregels ook nog niet in héél België van kracht. Volgens Fost plus die de recycling organiseert, zou tegen 2023 naar schatting 65 procent van de plastic verpakkingen worden gerecycleerd. Tot voor kort kwam veel van ons plastic afval in China terecht waar het deels gerecycleerd werd en vooral ook gestort. Nu China ons plastic afval weigert, komt heel veel afval gewoon terecht op stortplaatsen in Turkije, Maleisië en Vietnam.

Vanuit de milieubeweging blijven wij rond deze nieuwe sorteerregels wel kritisch: waar gaat alle plastic écht naartoe? We hopen dat de overheid nu meer zal inzetten op voorkomen van plasticafval en van meer onderzoek naar recyclagetechnieken. De plasticindustrie moet zelf veel meer zijn verantwoordelijkheid opnemen.

Meer info vind je op www.imog.be - www.ivio.be - www.mirom.be

Opgepast! De nieuwe sorteerregels gelden in onze regio in het werkingsgebied van Mirom (vanaf 1 juni) en Imog (1 juli). De gemeenten Ingelmunster, Izegem en Lendelede die onder Ivio vallen volgen in 2020.

ERIK COOMAN

WILDE LIJSTERBES

EVEN VOORSTELLEN

De lijsterbes is een struik of boompje van de **rozen-familie**. De wilde lijsterbes of *Sorbus aucuparia* is de courante inheemse soort. Het geslacht *Sorbus* is heel rijk, het telt ruim 90 soorten. Omdat ze onderling kruisen zijn ze moeilijk te determineren. Je hebt ook de peerlijsterbes (*Sorbus domestica*) en de meelbes (*Sorbus aria*) die gave - geen geveerde - bladeren heeft. Onze wilde lijsterbes komt in lichte loof- en naaldbossen tot op vrij respectabele hoogte tot bij de boomgrens voor en is vaak aanwezig als struik in de onderetage van het hooghout, hij is dus ook schaduwtolerant en stelt weinig biotoopeisen. Je komt hem vaak tegen in arme, zure zandgronden. Hij kan ook wat verontreiniging hebben, tijdelijke overstrooming, zeewind en verdraagt insecten en ziekten. Het is een snelle groeier die niet zo oud wordt.

IN GEUREN EN KLEUREN

De **schors** van de lijsterbes blijft lang glad en is zilverachtig tot blauwgrijs met donkere horizontale lenticellen. De twijgen zijn voorzien van vele behaarde kortloten die later kaal worden, lichtgrijs kleuren en duidelijk bruine lenticellen vertonen. Het gebeurt dat de dunne bast hier en daar openscheurt.

De **knoppen** zijn opvallend groot, slank en eivormig met een omgebogen top, paarsbruin en viltig behaard en het **blad** is oneven geveerd tot 15 deelblaadjes, in de lente behaard en lichtgroen, in de zomer kaal en dofgroen, in de herfst geel, oranje en zelfs bloedrood verkleurend.

De **bloei** toont bloemenrijke, roomwitte schermen. De bloemen ruiken sterk en worden vooral bestoven door aasvliegen. Wij vinden de geur van die bloemschermen meestal toch niet aangenaam.

De **vrucht** is bolvormig en rood. Het zijn eigenlijk minuscule melige appeltjes met een klokhuis. Ze bevatten gewoonlijk 2 tot 3 peervormige pitten, aanvankelijk groen, maar verkleuren dan verder geel, oranje naar vuurrood.

Die vruchten zijn niet alleen heel decoratief, veel vogels zijn er verzot op. Ze worden uiteraard vlug weggepikt door lijsters, merels, pestvogels enz. Die vogels kunnen de zaden niet verteren en verspreiden ze via hun uitwerpselen. De passage doorheen het spijsverteringsstelsel is nochtans niet zonder belang: het maagzuur van de vogels maaakt dat de zaden beter zullen kiemen. Die uitgepoepte zaadjes komen dan overal terecht, tot in de kruinen van uitgeholde knotwilgen waar ze ontkiemen tot jonge lijsterbesboompjes.

HOUTKWALITEITEN

De lijsterbes heeft paarsachtig, bruin kernhout met bleekgeel spint. Het is hard, sterk en dicht van structuur. Het is industrieel onbelangrijk wegens te kleine afmetingen maar soms aangewend voor palen, spinne-

wielen, handvatten voor werktuigen, snij- en draaiwerk en goed brandhout. De boom verdraagt snoei ook goed en loopt na kapping gewoon terug uit.

DE WILDE-TAALTUIN

In de volksmond circuleerden tientallen benamingen. Dat lijkt nu wat vreemd, maar het toont simpelweg aan dat de mensen vroeger dichter bij de natuur stonden. Een kleine greep uit de die verdwenen rijke woordenschat: *averesch*, *lijsterkrallen*, *sorbappelboom*, *sapsiepenboom*, *spreeuwbezie(n)boom*.

Onze lijsterbes is dus van de *Sorbus* familie, maar de soortnaam *aucuparia* is afgeleid van *aves* (vogel) en *capere*, dat verwijst naar vogelvangst. De bessen werden gebruikt als lokaas door vogelvaarders. Ook in het Frans en het Duits is de link met vogels heel duidelijk: *sorbier des oiseleurs* en *Vogelbeere*. En dan is er het Engelse rowan. Dit is trouwens ook een populaire familie- én voornaam in de Angelsaksische wereld, denk maar aan Rowan (Mr Bean) Atkinson. Een tweede veel gebruikt woord in het Engels is *mountain ash*, omdat het blad veel gelijkenis vertoont met dat van de es en omdat onze lijsterbes tot vrij hoog in de bergen voorkomt.

REMEDIES

De bessen zijn niet giftig, maar wel zuur en rijk aan vitamine C; ze werden ooit als middeltje tegen scheurbuik gebruikt. Thee van de bladeren helpt tegen diarree, krampen en maagklachten. Het versgeperste sap is een licht laxermiddel. De lijsterbes zou ook helpen bij reuma en nierstenen.

BAARD IN DE KEEL

De lijsterbes behoorde toe aan de dondergod Thor. Die had een voorliefde voor de orangerode bessen die hem deden denken aan zijn rosse baard. Als hij een lijsterbes zag werd hij minder koleriek en hield hij zich wat gedeisd met zijn bliksemschichten. Met de blaadjes kon hij zijn vermaarde bok genezen toen die gewond was geraakt.

Dus, dachten onze voorouderouders, is het verstandig om lijsterbessen rond je huis te planten tegen blikseminslag. En ze staken zelfs lijsterbestakjes in en op hun dak om de bliksem ervan te overtuigen om elders in te slaan.

De reputatie van de lijsterbes was wel heel groot in die tijd, zo gaven boeren lijsterbesblaadjes te eten aan hun zieke beesten. Ook voor de mens trouwens, als je last had van je maag, als je hoestte, als je hees was, dan nam je toch lijsterbessensap!

Een andere manier van innemen was het knabbelen op de gedroogde vruchten. Als Niels Destadsbader of Natalia toen hadden geleefd, zouden ze wel geweten hebben wat hen te doen stond als ze zonder stem zaten. Wel moest je er echt op letten dat je niet knab-

belde op onrijpe bessen waren want daar zit blijkbaar blauwzuurglycoside in en dat kan voor narigheid zorgen.

Nog altijd trouwens zijn er tal van culinaire dingen mee te doen zoals het maken van vinaigrette en het opleggen met jenever.

Ook Hildegard van Bingen, de tante Kaat uit de 11de eeuw had wel iets in petto: ze legde wat aarde van onder de lijsterbesboom bij haar groenten in de tuin. Het zou de rupsen en de koolwitjes wegjagen.

Maar het strafste is toch wel de bescherming tegen heksen. In de Middeleeuwen had je toch maar beter wat lijsterbessen aan je deur. Je bond dan lijsterbestakken met rode draad in de vorm van een kruis aan je deur. Want de spreuk zei: **“Lijsterbes, gebonden met rode draad, zorgt dat een heks sneller gaat”**.

Tijdens het ineenknutselen van dat lijsterbessenkruis moest je dan nog eens een andere spreuk opzeggen: **“Lijsterbes en scharlaken draad, waarborg mij tegen tegenslag en kwaad, bescherm mij goed van vroeg tot laat”**

KELTISCHE BOOM-HOROSCOOP

Geboren in de periode van 1 april tot en met 10 april of van 4 oktober tot en met 13 oktober? Dan ben je een lijsterbesmens. Zoek het maar eens op. Ontdek je (boom)wortels!

GEDICHT

De keuze had kunnen vallen op priester-dichter Guido Gezelle, ook een groot natuurliefhebber: hij schreef vele gedichten over bomen en planten en zette dan doodleuk de wetenschappelijke naam als titel boven zo'n gedicht. Ook hier in **“Sorbus aucuparia”**, met als eerste vers: **“Nen zwicht van bloêroô bezekens,...”**. Benieuwd hoe het verder gaat met die bloedrode besjes? Googelen maar. Gezelle schreef dit aan het eind van zijn leven, een goeie honderd jaar geleden. Ik koos uiteindelijk voor een gedichtje van Rutger Kopland. Van een eenvoud en helderheid aan wie het enkel Kopland gegeven is om op papier te zetten. Uit zijn debuutbundel **“Onder het vee”**, Uitgeverij van Oorschot, 1966. ■

LIJSTERBESSEN

De dichtkunst beoefenen is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid constateren dat bijvoorbeeld in de vroege morgen de lijsterbessen duizenden tranen dragen als een tekening uit de kindertijd zo rood en veel.

VERPAKKINGSVRIJ WINKELEN IN KORTRIJK

ZONDER MEER

BIO ECO FAIR SHOP

Rijselsestraat 51

8500 Kortrijk

www.zonder-meer.be

Open van dinsdag tot en met zaterdag van 9.30 tot 18.

Thuislevering
mogelijk

1:20 000
1:25 000
1:50 000
1:250 000

Topografische kaarten
Cartes topographiques

www.ngi.be
NATIONAL GEOGRAPHIC INSTITUUT
INSTITUT GEOGRAPHIQUE NATIONAL

Tel.: 0032 9 829 82 82
Fax: 0032 9 829 82 83
E-mail: sales@ngi.be

Jouw
Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
Vlamingveld 89
8490 Jabbeke
050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Bynnex

KSP 80 HD
DE TOP IN ZIJN KLASSE

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

THIJS CALU

Betekenis afkortingen:
 ex. = exemplaar; kp =
 koppel; m. = mannetje;
 w. = wijfje; juv. = juveniel
 of jong; NO = trek naar
 noordoost; ZW = trek
 naar zuidwest; r. = rich-
 ting, tp = ter plaatse. De
 ligging van de toponiemen
 kan precies nagekeken
 worden op www.vwgzwv.waarnemingen.be. De
 regio telt ook een aantal
 actieve trektelposten
 (Bavikhove, De Gavers
 (Harelbeke) en de
 Geitenberg (Kooigem). De
 resultaten vind je terug op
www.trektellen.nl.

waarnemers: zie www.vwgzwv.waarnemingen.be

VOGELS IN ONZE STREEK

LENTE 2018

DE HIGHLIGHTS VAN EEN SEIZOEN VOGELS KIJKEN IN ZUID-WEST-VLAANDEREN

Dit artikel is een korte samenvatting van wat tijdens een seizoen werd gezien in onze streek. Het gaat hier enkel om zeldzaamheden of uitzonderlijke aantallen. De tekst heeft niet de ambitie volledig te zijn. Wie de volledige overzichten wil zien, kan terecht op ons eigen regioscherm van waarnemingen.be: vwgzwv.waarnemingen.be. Zet gerust ook jouw waarnemingen op die website. Zowel opmerkelijke gegevens als waarnemingen van algemene soorten zijn er welkom, van aalscholver tot zwarte mees.

Op 15 juli werden 2 m. **kroon-eenden** gezien op de Gaverplas. Op diezelfde plaats werd op 26/8 ook een vrouwtje gespot. Op 21/5 mochten we het eerste **woudaapje** terug verwelkomen in het reservaat van de Gavers. Een max. van 4 adulte vogels werd genoteerd op 8/7. **Kleine zil-verreigers** lieten zich bekijken in Menen, Avelgem en Gullegem. Op 8/6 vlogen 12 **lepelaars** over Harelbeke. Vanaf midden augustus werd af en toe een juv. lepelaar

gezien aan de Vuile Coupure in Avelgem. Nagenoeg de ganse zomer werden op verschillende plaatsen groepjes foeragerende of overtrekkende **zwartkopmeewen** gespot. Een **rode wouw** liet zich vanaf begin augustus verschillende keren opmerken in de omgeving van Kooigem en Sint-Denijs. Op diezelfde plaats werd vanaf 12/8 regelmatig een juveniele **havik** gezien.

In Avelgem werd op 7/6 een een overvliegende **wielewaal** gespot. In Moen zat lange tijd een zingende **orpheusspotvogel**. Ook in Avelgem werd een ex. gezien op 1/6. In Kooigem zat de ganse zomer een koppel **roodborsttapuit**. In Helkijn werd een max. van 4 **zomertortels** genoteerd op 14/5. Op 5/7 werd in Sint-Baafs-Vijve een opvliegend exemplaar gespot. Op 11/8 foerageerde een **grauwe gors** in Kooigem. ■

YVES DE BOSSCHER

SLECHTVALKEN FAN VAN WERELDKEUKEN

Slechtvalk op de Sint-Maartenstoren in Kortrijk met kluut (beeld van webcam)

SUCCESVOL BROEDSEIZOEN

Het broedseizoen van de slechtvalken in onze regio zit erop. In Harelbeke werden 3 jongen grootgebracht, in Kortrijk lukte het om 1 van de 4 eieren uit te broeden. Onverwacht bleek ook nog een koppel in de kerk in Avelgem 3 jongen groot te brengen. Ook net buiten onze regio doen de slechtvalken het goed, met broedgevallen in Dottenijs, Moeskroen en Wervik. Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen besliste eerder reeds tot een 'bakkenstop': we raden af om nog verder nestbakken bij te plaatsen. De populatie van slechtvalken is licht stijgend in Vlaanderen en uiteindelijk zorg je wel voor een nestlocatie voor een toppredator in de biotopen waar je de nestbakken aanbrengt.

GEEN DUIVENDIEET

Lokale besturen zien in de slechtvalk een ideale soort om over natuur in de stad te communiceren en, meer nog, ze hopen dat de slechtvalk de populatie stadsduiven inperkt. De slechtvalk staat immers gekend als een notoir liefhebber – op zijn menu weliswaar – van duiven. Ook duivenmelkers hebben daarom een bloedhekel aan deze valken.

Maar hoe zit dat eigenlijk met de prooikeuze van slechtvalken? Zijn ze werkelijk verzot op duiven? Er is al heel wat onderzoek gedaan naar de eetgewoontes van het snelste dier ter wereld. Ene Fisher deed al in 1893 onderzoek naar de impact van onder andere slechtvalken op jachtwild en in zijn zog worden met zekere regelmaat nieuwe studies gepubliceerd. In Kortrijk heeft het koppel – ze kregen de namen Maarten en Emma – voor het eerst 'publiek' gebroed:

hun activiteiten op het nest konden dag én nacht live worden gevolgd via een webcam die door de stad Kortrijk werd geplaatst. In 2018 werd een eerste legsel door de valken zelf kapot gemaakt en opgegeten. Het vervolglegsel – wellicht het eerste met beeldmateriaal geïllustreerde vervolglegsel in Vlaanderen en omstreken – onderging hetzelfde lot en het broedsel mislukte. In 2019 leek het precies dezelfde richting op te gaan. 3 van de 4 eieren gingen verloren. Het mag dan ook een succes worden genoemd dat uit het laatst gelegde ei toch een kuiken kwam. Het kuiken had nog geen piep gezegd of daar kwam het mannetje valk al met een stukje prooi aanvliegen, een onherkenbaar stukje vogel. Ook in de weken nadien werden vaak onherkenbare prooien aangebracht. Die werden nadat ze werden geslagen eerst van kop en vleugels ontdaan op de plukplaatsen op de toren en dan als plukklare filet naar de nestbak gebracht. Daar voerde moeder valk ze in pietepouterig kleine hapjes aan het jong. Ook het mannetje valk voederde het jong. Een heleboel prooien werden als 'onbekend' genoteerd. Naar mate het jong groeide werden ook grotere prooien aangevlogen. Het bleek al snel duidelijk dat het koppel geen bijzondere voorkeur had voor de stadsduiven uit Kortrijk. Naast gewone stadsbewonende soorten als zanglijster, groene specht, turkse tortel, vink, merel, huismus, spreeuw, koolmees, pimpelmees en witte kwikstaart werden ook in een niet te stoppen aanvoer soorten van buiten de stad aangevoerd. Algemene voorjaarstrekken zoals kramsvogel en koperwiek, maar ook voor onze regio toch eerder zeldzame trekvogels. Zo gooide het vrouwtje op 21 april een volledige kluut in de nestbak. Nog opmerkelijke soorten: dodaars/geoorde fuut, tureluur, (kok)

Slechtvalk met stadsduif
© Francis Pattyn

meeuw, oeverloper, regenwulp, wulp en houtsnip. Maar ook veldleeuwerik, graspieper, rietgors, kievit en gele kwikstaart die wellicht ook buiten de stad werden geslagen stonden op het menu. We hebben ons vaak afgevraagd waar die prooien werden gevangen, hoe ver de valken vlogen om prooien te vangen, maar een sluitend antwoord op deze vraag hebben we niet.

Al vrij snel leerde het jong ook grotere hapen naar binnen schrokken en het duurde niet lang vooraleer het jong ook zelf aan de prooien begon te trekken. Naarmate het jong groter werd, bracht het vrouwtje ook grotere prooien aan en zo verschenen ook de stadsduiven op het menu. We telden er een tiental in de periode waarin het kuiken in de nestbak groeide.

Op andere locaties werd vastgesteld dat de valken ook 's nachts op jacht gingen en dat op die manier ook nachttrekken in het menu verschenen.

Voorlopig hebben we daar voor het Kortrijkse paar niet echt grote bewijzen van – of het zou de mogelijke kwartel moeten zijn die we in een prooi meenden te zien.

EXOTISCHE HAPJES

Het viel ook te verwachten, maar de prooien wijzigden ook naarmate het jaar vorderde. We hadden het niet echt verwacht maar toen de eerste gierzwaluwen in Kortrijk-Centrum arriveerden, bleken zij toch ook snel op het menu van het slechtvalkkuiken te verschijnen. En ook exotische hapjes uit de onmiddellijke omgeving werden zonder pinken aan het jong gevoerd. Eén keer werd een witte grassparkiet aangebracht. En een andere keer werd een dwergpapegaai aangevlogen waarvan de eigenaars die onder de toren in het Begijnhof woonden, lieten weten dat het één van hun ontsnapte dwergpapegaaitjes was. Ondertussen hebben de slechtvalken hun nesten verlaten en leren de oudervogels ze jagen. We hebben door het volgen van dit broedgeval alvast ook iets geleerd over het voorkomen van bepaalde vogelsoorten in onze regio. ■

west-vlaanderen
de geëernde provincie

GEZINSDAG

Provinciedomein Bergelen in Gullegem 2019

De beste afsluiter van de zomer!

zaterdagavond 14 september om 20.00h - Film in het Bos: ZOOkS

ZOOkS is een hedendaags sprookje over mens en natuur, geschikt voor het hele gezin. Een sprookje met koningen, goeieriken, slechteriken en jonge helden...

Breng je stoel of zitmatje mee! Drank aanwezig, gratis toegang.
Locatie aan NEC De Rand, Rijksweg in Gullegem

zondagnamiddag 15 september van 14.30h tot 18.00h - Gezinsdag

De Gezinsdag in het Provinciedomein Bergelen in Gullegem is een echte gezinshappening waarbij natuur en beleving centraal staan. Alle activiteiten zijn gratis en je hoeft niet op voorhand in te schrijven...

Locatie startpunt: NEC De Rand, Rijksweg in Gullegem

Moorsele, Gullegem en Wevelgem

FOTOGRAAF IN BEELD

Eén van onze huisfotografen is **SIEGFRIED DESMET**. Ongetwijfeld is je oog al op zijn naam gevallen toen je je afvroeg: "Tiens, van wie is deze mooie foto?" of ben je hem al eens tegen het lijf gelopen met zijn fototoestel rond de nek in het Kortrijkse. Voor onze zomerse "in beeld" koos Siegfried een aantal beelden uit zijn favoriete natuurgebiedje dicht bij huis, namelijk de Kleiputten in Kortrijk. Een stekje waarvan hij zelf zegt: *"Klein en heel gemakkelijk bereikbaar met de fiets, maar wat een verscheidenheid voor een gebiedje dat volledig geïsoleerd ligt tussen de huizen. Ik ga dan ook volledig op in mijn omgeving terwijl de tijd schielijk aan mij voorbijgaat..."*

In de zomer gonst het er van het leven. We presenteren u een aantal kriebelbeestjes die Siegfried voor de lens kreeg.

JAGENDE ZWERVERS

Waar er water is, vind je libellen en waterjuffers. Ook deze bruinrode heidelibel. In tegenstelling tot wat de naam suggereert, komen heidelibellen overal in het land voor. In de Kleiputten vliegen ze in geometrische figuren heen en weer over het water, maar ook in je tuin kun je ze vinden. Vooral op het einde van de zomer als ze overal gaan rondzwerven. Zo'n jagende libel in je tuin is bovendien een nuttig diertje, want ze voeden zich met kleine insecten zoals muggen. Dat ze kunnen steken is een fabeltje, libellen hebben geen angels.

WELKOME GA(A)ST!

Op zomerse avonden heb je ongetwijfeld al gaasvliegen op bezoek gehad, ze komen namelijk op licht af. Wat je misschien niet wist van deze beestjes, is dat het insecteneters zijn en dat hun larven zich massaal voeden met bladluizen. Alweer een welkome gast in je tuin dus!

WAT RUKT ER DOOR HET STRUIKGEWAS?

Een van de opvallendste orchideeën van de Kleiputten die zijn naam absoluut niet gesloten heeft, is de bokkenorchis. Niet alleen kan hij wel bijna een meter hoog worden, maar bovendien kun je zijn aanwezigheid van op afstand ruiken. Even merkwaardig als zijn bokkengeur, is de bloemvorm: het lijkt wel alsof uit elke bloem van deze orchidee een lange tong rolt, op zoek naar voorbijvliegende passanten.

OP EEN PRESENTEERBLAADJE

Zelden zo'n mooie drankvoorziening gezien als dit blad. Het lijkt wel alsof uit elk topje van de gekartelde bladrand een druppeltje water opborrelt, geduldig wachtend op een klant die langskomt om er zich tegoed aan te doen. Zeg nu zelf: komt het water je niet in mond?

ELS DEPREZ

LEILEKKERLAND KLEURT MULTICULTUREEL

Met de verbredingswerken aan de Leie werd de westelijke tip (kant O.L.V. Hospitaal) van het Buda-eiland in 2012 een stuk groter. De bezielers van VELT EETBAAR KORTRIJK zetten hun droom van een 'eetbare stad' om in een concreet project en doopten het "LEILEKKERLAND". Ze kregen financiële steun van Cera, de Lions Club, Stad Kortrijk en Bpost. Meer en meer mensen van vreemde origine vinden de weg naar zo'n moestuinperceeltje dat pal in het centrum van Kortrijk heel goed gelegen is, een succesverhaal maar de toekomst van het project staat op de helling, letterlijk.

DONKERE WOLKEN BOVEN HET PROJECT

Zaterdag 6 april, er is een werkdag afgekondigd in Leilekkerland op de Budatip. Bij de ingang op de helling staat een meterhoge kardoenplant indruk te maken. "Het is een herinnering aan onze moestuin-collega Marleen die 3 jaar geleden gestorven is. Elk jaar draagt ze prachtige vruchten," zegt Hans Garreyn (penningmeester van Velt Kortrijk) die een oogje in het zeil houdt. Het weer is koud maar er is leven in de gemeenschappelijke moestuin. De spinazie is goed uitgekomen en de ajuntjes hebben al sprietjes. De zaaibedden moeten verder klaargelegd maar de aardkluiten zijn keihard, het heeft in weken niet geregend en dus is de sproeier erbij gehaald, in de maand april – ja, u leest het goed!

Laleh en Omid
© Els Deprez

Hans: "Zie je daar dat paaltje te midden dat moestuinperceel, er moet daar een wandel- en fietsbrug komen. De gemeenschappelijke moestuin zal moeten plaats ruimen voor een stadslusttuin, o.a. een zitkuip met bomen. Er is ook sprake van een megabib op de plaats van de leegstaande gebouwen hiernaast. Van de bessenstruikjes is niets meer over na de installatie van play Kortrijk verleden zomer en nu is men daar een houten stand aan het opzetten voor de Sinksenfeesten."

OP DE HELLING...

Hans: "ze hebben ons wel beloofd dat we de helling zouden kunnen behouden. Die is naar het Zuiden gericht, we zouden onze druivelaars naar hier verplanten, dat zou ideaal zijn. Bij de aanleg van het nieuwe park en de brug zullen de individuele percelen dichter bij de Budabrug komen te liggen en samen met de stad gaan we bekijken of de gemeenschappelijke moestuin mag verhuizen naar een nieuwe locatie in de onmiddellijke nabijheid."

In de voorbije zeven jaren is de aarde steeds vruchtbaarder geworden en ze is gewillig: de boontjes klimmen, de erwten struiken, de sla kropt, de rabarber bloeit, de spinazie tiert welig, de kruiden geuren en de zon staat iedere dag hoger. De tuiniers van Leilekkerland nemen het zekere voor het onzekere en tuinieren voort.

MICHEL GONZAGA

Tussen de hagelsteenvlagen en de buien door zit Michel Gonzaga, die mee de eerste spadesteek gaf voor deze Velt-tuin, met een paar moestuinvriendinnen op de knieën

ongewenste kruiden te wieden. Ik hoor hun gesprek: "De melganzevoet die tussen de spinazie groeit heeft zelfs nog een grotere voedingswaarde dan spinazie?" "Je kan die gerust samen met de spinazie klaarmaken", zegt ze. "Mijn oma bezat een familieboerderij in Mozambique en ik ging veel met haar mee. We kweekten maniok, zoete aardappelen, een bepaalde plant om shampoo van te maken, een pompoensoort met eetbare bladeren, het was feitelijk een cashewnoten-boerderij. Ik ben bedrijfspsychologe en ik leerde mijn man, een Belg, kennen in Johannesburg. Uiteindelijk ben ik hier verzeild geraakt. Via het geveltuintjes project van Velt Kortrijk heb ik Frank Petit-Jean leren kennen en samen hebben we hier de eerste put gegraven."

IEMAD EN MOHAMMED

Zij zijn vader en zoon. In hun Kortrijkse thuis hier hebben ze een tuintje met chilipeppers en rozen voor de vrouwen. Ze vertellen mij dat Idlib (Syrië), de stad vanwaar ze afkomstig zijn, een groene stad is. Daar woonden ze met de 12 broers van Iemad samen op een groot familiedomein en hadden ze ruimte zat waar olijven, granaatappels, abrikozen en vijgen groeiden. Ze zijn duidelijk een andere soort aarde dan de onze gewend want de spade ligt bij hen niet zo goed in de hand. Toch weten ze met hun enthousiasme geen blijf en gaan hier met volle goesting aubergines, courgettes, sla, radijzen, tomaten, spinazie – Mohammed beheerst het Nederlands al goed genoeg – en van alles en nog wat kweken en poseren met plezier voor een foto.

PLYNN

Zij is afkomstig uit Thailand, haar grootmoeder bezat veel grond. Ze vraagt zich bezorgd af wat daarvan geworden is sinds ze er al zo lang weg is, nu de jongere generatie aan het roer zit. De natuur was er heel gul, je hoefde niet veel te werken. De mangobomen zaaiden zich vanzelf uit en je hoefde maar te plukken. Ieder seizoen gaf zijn specifieke vruchten. De herinnering en het verlangen naar die groene weelde wekt hier haar liefde op voor de natuur, het is haar hobby geworden, te kijken naar hoe alles leeft, groeit en kleurt. Ze heeft veel steun aan Michel Gonzaga met wie ze veel samen doet.

OMID EN LALEH

Zij zijn een koppel en afkomstig van de miljoenenstad Teheran waar zo'n moestuinproject als dit hier niet bestaat. Laleh doctoreert hier aan de Kulak voor statistiek. In hun thuisland Iran woonden ze op een appartement met kamerplanten en daarom zijn ze hier helemaal in de wolken met dit moestuinperceeltje. Laleh: "De aarde hier is zachter en blijft langer vochtig dan ginder. Het is een unieke gelegenheid om andere nationaliteiten te leren kennen en nieuwe contacten te maken." Laleh en Omid willen een moestuintje om dezelfde reden als wij, omdat het vers, biologisch is en daarom ook gezond. Ze proberen op de algemene werkdagen aan-

wezig te zijn en steken een handje toe in de gemeenschappelijke tuin, echte voorbeeldmoestuinders dus. Velt ziet ze graag komen.

IEDEREEN IN HET-ZELFDE SCHUITJE

Vincent is Kortrijkzaan en bekijkt alles door de filosofische bril: "Moestuïneren met het geluid van de Leie op de achtergrond, hier kom je tot rust en realiseer je u dat niet alles van zelf gaat. Zo heb je meer respect voor de vruchten van de aarde en voor al de mensen van welke nationaliteit ook die het hier komen doen." Er klinkt spijt en ongeloof in zijn stem bij het besef dat dit op de schop moet voor een zoveelste brug hier in Kortrijk. Zit daar iemand op te wachten?

"Hier is iedereen – blank of zwart of iets tussenin – evenwaardig en zit iedereen hier straks ook in hetzelfde schuitje als de stad Kortrijk de plannen hard maakt. Zullen we nog samen kunnen tuinieren? Het Midden-Oosten bijvoorbeeld is een kruitvat maar hier praten we met migranten uit alle uithoeken van de wereld niet over politiek maar over het weer en de groentenkweek. Hier ontstaat spontaan integratie, ongedwongen en van binnen uit. Politiekers onderschatten de waarde hiervan. Net zoals muziek zonder woorden een samenhangsgevoel schept bij zowel arm als rijk, groot of klein, oud of jong, blank of zwart, voelen wij ons verbonden door deze aarde."

← Michel, Plyn en Asiye
↓ Mohammed en Iemad
© Els Deprez

MULTICULTURELE TUIN

Het is een bekend gezegde: "Zaad van ne maat kan geen kwaad", maar hier kan je niet ontkomen aan het zaad van je buur, te zien aan de knalrode klaprozen die van perceel tot perceel huppelen.

In deze tuintjes die zagezegd maar een voorschoot groot zijn wordt intensief gekweekt, je houdt het niet voor mogelijk welk een weelde aan bekende en minder bekende groentjes, inheemse en uitheemse kruiden men op één zo'n perceeltje samengepropt krijgt, kortom, een multiculturele moestuin. ■

NIK DOOMS

BIJZONDERE ONTMOETING

DE BLAUWZWARTE HOUTBIJ

SOORT IN OPMARS

Vorige zomer ontdekte mijn vrouw een blauwe bij in de tuin, ze was dood. Diezelfde week zond oma mij een filmpje: "Hier zit een grote blauwe vlieg, welke soort is dat?"

Na wat zoekingswerk kwam ik uit bij de blauwzwarte houtbij. Waw, die had ik nog nooit gezien. Ik stak het dode exemplaar zorgvuldig in een potje en nam het mee op begeleide natuurwandelingen. Niemand had deze bij ooit eerder gezien en iedereen stond in bewondering voor de kleurenpracht. Het bleef door mijn hoofd spoken: "Hoe was dit beestje aan zijn einde gekomen?"

Een week later hoorde ik gebrom in de tuin, precies een dikke bromvlieg. Ze

Foto's: © Nik Dooms

cirkelde nieuwsgierig rond mijn hoofd en... weg was ze. Ik dacht onmiddellijk weer aan de blauwzwarte houtbij. Dat moet ze geweest zijn! Ik was in alle staten. De dagen daarop zat ik in de tuin vastgekleuisterd aan mijn statief. Na eindeloos wachten werd mijn geduld beloond en kon ik de blauwzwarte houtbij fotograferen. Ze werd gespreksonderwerp nummer één tijdens familiefeesten in de tuin. Mijn zoon was apetrots op deze soort, ze kwam ons zelfs vereren met een bezoekje.

HOTEL DOOMS

In mijn tuin hangen, staan en liggen overal boomstammetjes met grote en kleine gaatjes voor solitaire bijen en andere insecten. Ik zag de houtbij rond de boomstammetjes snuffelen maar uiteindelijk vloog ze telkens weg. Ik had snel door dat de gaatjes te klein waren en boorde grotere gaten.

Een maand later vond ik houtschilfertjes op de grond rondom het bijenhotel, tot ik de houtbij in een vers geboord gat zag kruipen. Ik haalde opnieuw camera en statief uit, deze keer mét stoel en mét pintje bier. Het geknaag en geknars kwam uit het gat, ze kwam er achterwaarts uit gekropen, duwde met haar achterpootjes stukjes hout uit het gat en kroop dan terug om verder te knagen. Ze bleef dit herhalen maar metselde het gat niet dicht zoals andere solitaire bijen plegen te doen.

PRIJS

In de maand april kwam mijn zoon mij dol enthousiast tegemoet gelopen: "De blauwzwarte houtbij is terug". Ik ging snel kijken en tot mijn verbazing zag ik er verschillende. Yes, yes, yessss, de adrenaline pompte door mijn lijf.

Je raadt het: kodakske, stoelke en uitkijken. Ze landde

op mijn blauwe regen. Ik sloop dichterbij en kon ze eindelijk voor de eerste keer van dichtbij vastleggen. Mijn dag kon niet meer stuk. "...De afwas zal moeten wachten schat..."

Ik focus en vlak voor mijn neus vliegt er een tweede bovenop. De kodak ging van tsjak tsjak tsjak maar de bijen lieten zich niet van hun stuk brengen. Voortplanting verzekerd.

DE FAMILIE BREIDT UIT

Het is weer april en druk in de zon rondom mijn bijen-hotelketen. Ik tel vier houtbijen tegelijk.

Eén blauwzwarte houtbij blijft een week lang in een gat zitten, ik heb er het raden naar waarom. Dan wordt het stil. Weken aan een stuk zie ik geen enkele blauwzwarte houtbij meer tot ik halfweg mei opnieuw geknaag hoor. Ik vind weer houtschilfertjes op de grond. Aan de zijkant van een boomstammetje bespeur ik een

De Blauwzwarte houtbij (*Xylocopa violacea*) is eenvoudig te herkennen. Het is een grote zwarte bij van 20 tot 28 millimeter. De vrouwtjes hebben opvallend metaalblauwe vleugels, een zwart behaard borststuk en volledig zwarte antennes. Mannetjes hebben bruin berookte vleugels, een grijzer behaard borststuk en de antennen hebben op het uiteinde een aantal licht gekleurde antenneleden. De laatste jaren wordt deze warmteminnende soort steeds meer waargenomen en het ziet ernaar uit dat deze voet aan grond heeft in Zuid-West-Vlaanderen. De klimaatverandering heeft ook verrassingen in petto. Als je denkt deze soort gezien te hebben, plaats de details dan zeker op www.waarnemen.be

vers gat. Ik richt de lens van mijn telefoon erop en kan de knagende houtbij filmen. Machtig. Fascinerend hoe snel het knagen gaat en hoe groot de stukjes zijn die ze losbijt.

O wat kijk ik uit naar de kleintjes... ■

OP ZOEK NAAR WILDE BIJEN IN HET OUDE LEIERESERVAAT IN KUURNE - 6 JULI 2019

Het Oude Leiereservaat in Kuurne is ontstaan nadat de Leie werd recht getrokken. Na de werken ontstonden langs de Leie verschillende plaatsen waar de natuur haar gang kon gaan. Dit reservaat is er één van. Het gebied is 7,4 ha groot en wordt beheerd door de Natuurpunt de Vlasbek. Het gebied is nog nooit onderzocht op bijen, waardoor we nieuwe leuke soorten voor het gebied zullen vinden.

Wanneer: Zaterdag 6 juli van 14 u. tot 17 u.
Afspraakplaats: Gentssteenweg 234, Kortrijk
Meebrengen: insectennet, loupe, veldgids.
Verantwoordelijke: Jens D'Haeseleer (jens.dhaeseleer@natuurpunt.be, 0499-76 04 79)

Deze activiteit wordt georganiseerd in het kader van het Interreg-project SAPOLL en geniet steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

drukta.

partner in print

ProPolis

Propolis + planten + essentiële oliën

**VOOR EEN WINTER
ZONDER ZORGEN**

ladrôme LABORATOIRE

Basingrediënt Propolis extract: **100% BIO** moedertinctuur van propolis - Microbiologische zuiverheid gegarandeerd

info@mannavita.be - www.mannavita.be - www.propolis-winter.com

VERVAEKE FIBRE NV
flax for the industry since 1892

Kortrijksestraat 68

B-8520 Kuurne

Tel. 056 71 20 55

E-mail: flax@pandora.be

1892-2012

120 Years of Continuity through Quality

Doe iets
voor vogels, vlinders, bijen,
bloemen, bomen, oceanen, ...

Doe iets voor de **AARDE**
Doe iets voor **JEZELF**
En doe het vooral **SAMEN**

Klimop
altijd een goeie wegwijzer.

uit sympathie, Peter Callewaert

VERCRUYSSSE

YOUR RELIABLE WOOD CONNECTION

Houthandel, platen, fineer, isolatie

Boomzagerij

Akoestische materialen

FSC CU-COC-803341-AP

Zevenkaven 29, 8560 Gullegem

T 056 41 20 64 F 056 40 42 21

dan.vercruysse@houtvercruysse.be

www.houtvercruysse.be

Modulair
aatwerk

groeit met u mee!

Dries Vanwysberghe en Maya Tinel

info@grenzeloosmeubel.be Tel +32 (0)491 63 55 22

8560 Gullegem

www.grenzeloosmeubel.be

we hebben het voor u

WANDELEN TUSSEN SINT-DENIJS EN HELKIJN - 8,5 KM

De wandeling verloopt in ruime mate over trage wegen. In de wegbeschrijving worden de wandelknooppunten vermeld (Wandelnetwerk: Land van Mortagne). De straten, die bewandeld worden, kennen weinig verkeer. We wandelen in het Scheldebekken met een vrij open landschap. Het gebied kent vooral een industriële landbouw waarbij de flora duidelijk sporen vertoont van een ruim gebruik van herbiciden. Langs de paadjes vinden we overwegend een nitrofiële plantengroei die kenmerkend is voor de wegen die een gebied met intensieve landbouw doorkruisen: bramen, kleeftkruid, brandnetel, witte dovenetel, fluitenkruid, berenklauw,...

Wandelknooppunten: 94 - 20 - 21 - 22 - 23 - 9 - 8 - 7 - 2 - 1 - 70 - 72 - 73 - 74 - 95 - 94

BAVO DE CLERCQ

BERNARD DECOCK

Gentweg voorbij het Streyehof
© Bernard Decock

De wandeling start aan de kerk van Sint-Denijs bij **knooppunt 94**. Er is een bushalte aan de kerk: lijn 85 vanuit Avelgem en lijn 93 vanuit het station van Kortrijk. De geklasseerde hallenkerk van Sint-Denijs is een bezoek waard. Een beschrijving van zijn omvangrijke verleden is te vinden op de website van het onroerend erfgoed: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81306>. Aan de buitenkant in de muur vinden we enkele grafzerken van WOII-oorlogsslachtoffers terug.

Aan de achterkant van de kerk nemen de trage weg Kerkeweg. Op het stapsteentje krijgen we onmiddellijk een ruim zicht op de Scheldevallei te zien. We volgen het stapsteentje tot aan **knooppunt 20** en blijven het

recht door afstappen (richting knooppunt 21) tot we op de Streyerstraat (Gentweg) aanbellen. We slaan rechts af (richting knooppunt 21). We krijgen een open zicht op de kerk van Moen, de windmolens van Avelgem en de Kluisberg. Voorbij het Streyehof wordt de weg onverhard. Het pad is op sommige plaatsen dicht begroeid met zilverschoon. We dwarsen de Trimaarzate (**knooppunt 21**) en volgen de richting naar knooppunt 22. We komen uit op de Vierabelen

↑ Foto C. de binnenkoer van 't Wit Hof

↓ Foto B. Panoramazicht in de Rokershoek
© Bernard Decock

nabij een groot aantal weides die dienen voor de vrije loop van paarden (**knooppunt 22**). We slaan links af (richting knooppunt 23) en wandelen voorbij de paardenstallingen en de IJshoeve. Bij **knooppunt 23** blijven we de straat volgen (richting knooppunt 9). We wandelen zo de Herderstraat in. We merken dat de straatnamen tweetalig geworden zijn: we zijn in de tweetalige gemeente Spiere-Helkijn aanbeland.

Onder een haagbeuk merken we links verderop een wit kappelletje. We negeren alle zijstraten. Onderweg komen we **knooppunt 9** tegen (weg naar Bossuit). We blijven de straat verder volgen (richting knooppunt 8). De kerktoren van Pottes priemt aan de horizon en links doemen we witte toren-silo's van een veevoederbedrijf op. We komen in de Rokershoek en ter hoogte van een betonnen opstand (brugje) vinden we rechts een knooppunt-paaltje terug. We slaan rechts af (richting knooppunt 8) en lopen op een onverharde weg langs de beek. De onverharde weg loopt uit op een straatje (Eikstraat) die vervolgens op de Stationsstraat uitmondt. We slaan links af en steken de straat over. Ter hoogte van het ronde punt (**knooppunt 8**) vinden we rechts de overblijfselen van een omwalde hoeve: Hoeve Brasserie d'Helchin <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/72158>. Juist na een bushokje vinden we rechts nog een kappelletje. Van daaruit merken we schuin links een kasteel hoeve in Normandische stijl van 1895. <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/72168>. We slaan de straat van de oude hoeve in (we volgen de richting naar knooppunt 7).

Rechts in de straat vinden we na 300 meter het **knooppunt 7**. We slaan rechts in. Het pad vangt aan met een kleine kasseistrook. Het pad wordt soms halvelings door de geparkeerde auto's op het pad gemaskeerd. We volgen de richting naar **knooppunt 2**. Het pad gaat snel over in betonnen stapsteentjes. We wandelen langs akkers met intensieve landbouw waar de natuur weinig kansen krijgt. Na een 400-tal meter stappen we knooppunt 2 voorbij, de richting van knooppunt 1 volgend. Links in de verte zien we al de boerderij 't Wit Hof liggen. Bij **knooppunt 1** richten we ons naar de boerderij 't Wit Hof (richting knooppunt 70 – de Make Bekestraat). De hoeve 't Wit

Hof is een beschermd monument: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/14249>. Links van de hoeve merken we de kerktoeren van Spiere, achter ons de kerktoeren van Helkijn. We stappen vervolgens links de Groenstraat in. We komen langs enkele “kortwoonsten” of werkmanshuisjes voorbij. In dergelijke woningen verbleven de gezinnen van de knechten die meehielpen op de grote boerderijen.

Vaak hadden die gezinnen ook zelf wat kleinvee en een moestuin om in het levensonderhoud te voorzien. Ter hoogte van **knooppunt 70** slaan we rechts de weg (Kraaibosstraat – Bois Corneille) naar knooppunt 72 in. Ter hoogte van de B&B 't Hof van Spiere stappen we langs een houten slagboom een veldweg op. We negeren een veldweg rechts en komen zo op de brede Trimaarzate uit (**knooppunt 72**). Het Kooigembos en wat verder het Grandval-bos vallen op. We stijgen op naar **knooppunt 73**.

We slaan rechts af (richting knooppunt 74 – Kanootdries). Bij helder weer krijgen we zicht op de Mont Saint-Aubert en een vijftal windmolens. We komen op een vijfweg aan (**knooppunt 74**) en stappen recht door de Kanootdries verder in (richting knooppunt 95). Ter hoogte van een kapelletje slaan we rechts af (we blijven de richting van **knooppunt 95** verder volgen). We wandelen zo een halve lus rondom

het voetbalveld en komen voorbij het lokaal van de Trogbolders. Rechts merken we nog een tweetal oudere gaaipersen op. Bij knooppunt 95 slaan we rechts af (richting knooppunt 94). We wandelen over een stapsteentje. Het pad is de trage weg Spiereweg. Frans Dejonghe, de overleden voorzitter van Natuurpunt Zwevegem en begeesterd ijveraar voor het openstellen van trage wegen, krijgt er eervol zijn een vermelding met zijn naam: het Frans Dejonghepad. Een boerenpaard heet ons welkom. We nemen de Plaatseweg en komen voorbij het Daalbeekbosje (eigendom van Natuurpunt Zwevegem). We merken onmiddellijk hoe rijk en weelderig de natuur zich langs het pad nestelt (een groot contrast met de platgespoten vegetatie langs de paden van de akkers met intensieve akkerbouw). We volgen tenslotte de richting naar **knooppunt 94** en komen zo terug op de start van de wandeling terecht. Een hondertal meter rechts kan men in het cultuurhuis-bistro “De Vrijheid” nog nagenieten bij een hapje en een drankje. ■

Openingsuren De Vrijheid: vrijdag (11-14u, 17u), zaterdag (11-14u, 16u), zondag vanaf 11u

← Foto D. De Trimaarzate
© Bavo De Clercq

← Foto E. Het Frans Dejonghepad
als mooi eerbetoon
© Bernard Decock

BEKIK EN DOWNLOAD
DEZE WANDELING OP

route you
www.routeyou.com

DIRK LIBBRECHT
WERKGROEP GEOLOGIE
EN LANDSCHAP

KLAAR MET ONTGINNEN, MAAR WAT NU?

Dat het zuiden van West-Vlaanderen met kleiontginningen bezaaid ligt is geen nieuws. Een goede, dikke leperiaanse kleilaag in de ondiepe ondergrond is hier verantwoordelijk voor. Klei ontginnen is van lange duur, niet hernieuwbaar en brengt niet al te veel op. Het meest winstgevende is een keramisch eindproduct zoals een dakpan of baksteen. We hebben die zaken nodig, daar niet van, maar na de ontginning duikt onvermijdelijk de vraag op: wat gaan we met die put doen? In Zwevegem-Knokke werd men meer dan een halve eeuw na de ontginning geconfronteerd met een uiterst innovatief idee als eindbestemming: een slecht ontsloten KMO-zone.

WAT IS ER NU?

De foto toont een groot, uitgestrekt weiland met op de achtergrond een karakteristiek historisch gebouw: de oude steenbakkerij van Knokke, gemarkeerd door een hoge schoorsteen. Dit, uit zichzelf zeer krachtige beeld, werd genomen vanaf de Kastanjeboomstraat, op de hoek van de voetweg die knooppunt 16 en 18 verbindt in het bekende wandelnetwerk "Land van Mortagne". Het laaggelegen weiland is het resultaat van een ondiepe kleiontginning die meer dan 50 jaar geleden plaats vond. Er kunnen tal van redenen zijn waarom men hier niet dieper ontgon: de samenstelling van de klei (teveel kalk?), last van opstuwend grondwater,... of simpelweg plannen om gebouwen te plaatsen in de nabijheid van bestaande woningen en boerderijen, die een diepere ontginning zouden verhinderen. De oorspronkelijke eigenaar, Valère Demeestere en later schoonzoon Paul Hanssens, zullen het zeker geweten hebben.

WAT KAN ER EVENTUEEL KOMEN?

De laaggelegen grasvlakte doet al sedert jaar en dag dienst als weiland. De boer van dienst denkt er waarschijnlijk ook niet aan een akker te ploegen in een vette kleibodem, die hoe dan ook te nat zal zijn voor de meeste gewassen. Zonder interferenties zou dat weiland nog perfect een eeuw of twee kunnen blijven bestaan. Geen haan zou kraaien naar deze stille, tijdloze getuigenis uit ons klei-verleden. Tot de dag dat het verdwijnt natuurlijk.

Een mooie herbestemming zou 'natuur' kunnen zijn. Dan kan het weiland gewoon blijven, een paar koeien minder en een poel of twee, zonder bemesting natuurlijk. Een potentieel pareltje niet ver van de sterk verdichte dorpskern van Knokke. Maar goed, hebben we dan geen kans tot 'ontwikkeling' laten schieten? Wij Vlamingen voelen ons slecht bij een extensieve uitbating zoals een natuurgebied en was dit nota bene geen 'industriegebied'? Betonstop is toch voor later zeker, was dat niet gepland zo binnen pakweg 20 jaar? En CO2-opslag? Weet men überhaupt dat een oud weiland ongeveer evenveel CO2 opslaat als een bos? Tijd om af te ronden.

WAT ZIT ERAAN TE KOMEN?

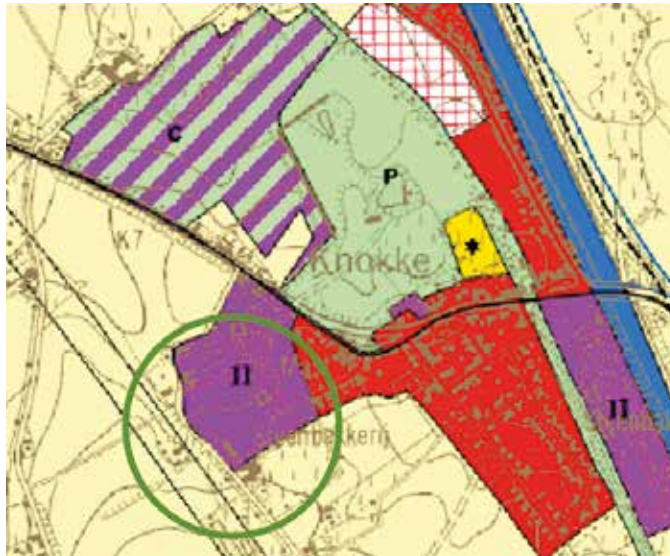
Geen eindeloos gezeur over gewestplannen. De site IS industriegebied. Voor een streekontwikkelaar wel degelijk een comfortabel uitgangspunt. Let wel, de visie 'industrie' die in het gewestplan zit, gaat niet verder dan de economische expansiedrift, die in de golden

sixties de toenmalige eigenaars deden besluiten hun gronden als dusdanig te laten inkleuren. Dit is inmiddels een kleine 60 jaar geleden. Meer dan een halve eeuw later wordt het gebeeldhouwde, eeuwige landschap op deze afgetopte kleibult een KMO-zone. Niets meer maar, zeker niets minder.

HOE ZAL HET ERUIT ZIEN?

Er zijn geen zekerheden, laat staan een degelijke behoefteanalyse, maar naar alle waarschijnlijkheid zal de KMO-zone er uitzien als de zoveelste Vlaamse KMO-zone, 13 dozen in een dozijn. Let wel, de zone zal aan het oog worden onttrokken door een 15 m. brede bufferstrook met - laat ons hopen - streekeigen groen tussen industrie en lokale bewoning. De houtkanten die met bekwame spoed uit het naburige interfluviaal landschap verdwijnen, verhuizen dus naar hier. De omgekeerde wereld, maar soit. Dit wordt het nieuwe landschap, tenzij er andere opties pijlsnel de kop opsteken... ■

← Gewestplan met ligging grasland naast oude steenbakkerij
© Geopunt

✓ Luchtfoto met ligging grasland naast oude steenbakkerij
© Google Earth

Zicht op weiland en steenbakkerij vanuit westelijke richting (Kastanjeboomstraat) – rechts-achter is de steilrand zichtbaar die de zuidelijke rand van het ontginningsgebied vormt
© Dirk Libbrecht

CHRISTINE HANSENS

PADDENSTOELEN IN HET PRESHOEKBOS

Het stadsrandbos ligt tussen de verkeerswisselaar van Aalbeke en de deelgemeenten Marke en Lauwe. Je vindt je ondermeer beuken, eiken en berken met telkens verschillende zwammen die hun nabijheid verkiezen.

Af en toe vonden we er tussen de grasjes langs de weg, 5 à 10 cm lange bleekbruine draadjes. Dit komt van de **draadknotszwam** (*Macrotyphula juncea*) (afb. 1). Nauw verwant ermee zijn de **pijpknotszwammen** (*Macrotyphula fistulosa*) (afb. 2) die er eveneens voorkomen. Deze worden wel 20 cm lang en zijn duidelijk forser (dus groter en dikker).

Stuifzwammen zijn opvallende, min of meer bolvormige stevige zwammen, die hier ook, vooral tegen de bosrand aangetroffen werden. We vonden er reeds de **parelstuifzwam** (*Lycoperdon perlatum*) (afb. 3) die voorzien is van een forse steel met bolletje bovenop. Gans het oppervlak is er bezet met korreltjes. Men kan ze ook "pareltjes" noemen, vandaar hun naam. Bij rijpheid komt er een gaatje bovenaan, langs waar het bruin sporenstof verspreid wordt. Verder in het bos vonden we prachtige witte bolvormige zwammetjes, net knikkertjes die grijsig werden met te verouderen. Zij heten **loodgrijze bovist** (*Bovista plumbea*) (afb. 4). Bij rijpheid barsten ze en dan wordt hun bruin sporenstof verspreid.

Tussen de onderbegroeiing van het bos vinden we soms zwammetjes die ons doen denken aan "aardappeltjes". Eigenlijk zijn het net "bovengrondse aardappeltjes". Deze heten dan ook: **echte aardappelbovist** (*Scleroderma citrinum*) (afb. 5). Bij rijpheid ontstaat er bovenaan een ronde opening met kraagje om hun donkerbruin sporenstof te laten ontsnappen. Met de microscoop is goed te zien dat gans het oppervlak van de sporen er stekelig uitzien.

Uit spleten in de schors van stammen en takken van allerhande

bomen zijn er soms een soort gele propjes te zien zonder duidelijke boven- of onderzijde. Dit zijn **gele trilzwammen** (*Tremella mesenterica*) (afb. 6).

Interessant is ook om eens te gaan zoeken naar prachtige en tegelijk opvallende groene paddenstoelen: de **echte kopergroenzwammen** (*Stropharia aeruginosa*) (afb. 7). Hun oppervlak is glanzend groen en voorzien van witte vlokjes, terwijl hun steel wat bleker is en een duidelijke ring bezit. Hun plaatjes zijn rozig en dit komt van de rijpende sporen. Toch bezitten ze een witte plaatjesrand.

Er bestaat ook een **valse kopergroenzwam** (*Stropharia caerulea*) (afb. 8). Deze lijkt sterk op de vorige, maar ze bezit plaatjes zonder wittige rand, terwijl de steel er een vage ringzone bezit.

Op vlier zijn regelmatig prachtige roodbruine lapjes te zien, net oorschelpen. Omdat het gerucht lange tijd de ronde deed dat Judas er gestorven is en zijn oor aan de struik bleef hangen heet men deze soort **echt judasoor** (*Auricularia auricula-Judae*) (afb. 9). We vinden ze meestal op de vlier maar wie elders intens gaat zoeken kan ze er ook aantreffen (wel uiterst weinig).

Wie nu toch op de vlier aan het speuren is zal vaststellen dat de basis van de stam er dikwijls intens wit is "net wit-geverfd". Dit komt van de **witte vlierschorszwam** (*Hyphodontia sambucci*).

De alom gekende paddenstoel "**vliegenschorszwam**" (*Amanita muscaria*) (afb. 10) "rood met witte stippen" is er eveneens te vinden. Hiervoor moet je vooral zoeken in de nabijheid van berk, alhoewel hij ook elders kan groeien. Op de witte steel is er een ring te zien met franjes. Tijdens de groei scheurt deze soms aan flarden, die regelmatig op de hoedrand blijven hangen. Waar hij uit de grond te voorschijn komt is een forse verdikking te zien: de knol.

Naast vliegenschorszwammen zijn er nog andere amanieten te vinden, die van de vliegenschorszwam vooral in kleur verschillen.

Andere typische "bospaddenstoelen" zijn de melkzwammen. Dit zijn meestal forse, maar broze paddenstoelen, zonder ring. Hun kleur is bruin, licht gelig, groenig of violet maar nooit opvallend helder. Ze vallen vooral op door het feit dat ze een wit tot gelig sap uitscheiden bij beschadiging. Een van de meest voorkomende heet **rimpelende melkzwam** (*Lactarius theiogalus*) (afb. 11).

Russula's zijn middelgrote paddenstoelen met een rechte steel en gekleurde hoed. Hun plaatjes zijn wit. Niettegenstaande hun stevig uiterlijk, breekt het hoedvlees erg gemakkelijk. Regelmatig vonden we er de **regenboogrussula** (*Russula cyanoxantha*) (afb. 12). De hoed van deze forse soort bezit verschillende grijzige tinten terwijl plaatjes en steel wit zijn.

Boleten bezitten op hun onderzijde fijne gaatjes. Dit zijn de openingen van de talrijke buisjes waarin sporen gevormd worden. In de nabijheid van de vele berken die in dit bos voorkomen zijn **berkenboleten** (*Leccinum scabrum*) (afb. 13) goed te vinden.

Amanieten, russula's, melkzwammen en boleten worden steeds in de nabijheid van bomen aangetroffen omdat hun zwamvlok vergroeit met de fijne worteltjes van de bomen. Zo ondersteunen beiden elkaar bij de voedselopname

Ondertussen hebben we er sinds 2014 reeds meer dan 420 verschillende soorten waargenomen. Maar wie verder zoekt zal er zeker nog heel wat andere aantreffen. Hier geldt dan ook de leuze "wie zoekt die vindt". Ga maar eens in dit bos op verkenning... je zult er zeker veel plezier beleven! ■

Foto's: © Christine Hanssens

WOENSDAG 4 SEPTEMBER // PADDENSTOELEN IN HET POLYGOONBOS IN ZONNEBEKE

Paddenstoelenwandeling met Christine Hanssens.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. aan de parking van het domein, Lotegatstraat/Lage Dreve, Zonnebeke

WOENSDAG 18 SEPTEMBER // PADDENSTOELENRIJKDOM IN HET GALGENBOS IN ELVERDINGE

Paddenstoelenwandeling met Christine Hanssens.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. aan de parking van het domein, Gasthuisstraat, Elverdinge

WOENSDAG 2 OKTOBER // PADDENSTOELENWEEDE IN HET ORVEYTBOS

Paddenstoelenwandeling met Eddy Vroman

AFSPRAAK: Om 13.30 u. aan de Sint-Pietersbrug in Moen

Info over deze activiteiten bij Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

PIET MISSIAEN

NIEUWE INVENTARISATIE IN HET OUDE LEIERESERVAAT

Het is niet de gewoonte van de plantenwerkgroep om op korte termijn twee keer hetzelfde natuurgebied te inventariseren (zie Klimop 2013/2, blz. 28-29). Als thematische werkgroep van Natuur.koepel verplaatsen wij ons over het grondgebied van Zuid-West-Vlaanderen. Wie echter het artikel "Wat brengt de toekomst voor de Oude Leie in Kuurne-Kortrijk en het stadsgroen Venning?" gelezen heeft in Klimop 2018/1, blz. 6-7, zal begrijpen dat nood wet breekt. Het natuurgebied dreigt te verdwijnen, omdat in de plannen een nieuw tracé voor het kanaal Bossuit-Kortrijk er dwars doorheen loopt en langs de Leie een passeerstrook voor schepen op de Oude Leiearm getekend staat. Kopzorgen dus voor conservator Johan Staelens en Natuurpunt De Vlasbek. Aan de plantenwerkgroep dus om na 6 jaar in 2018 opnieuw aan te tonen dat het Oude Leiereservaat de moeite waard is om te blijven bestaan. In dit gevarieerde natuurgebied noteerden we in april en juli vorig jaar 150 planten, waarvan deze acht ons het meest opvielen.

1. ECHT DUIZENDGULDENKRUID (CENTAURIUM ERYTHRAEA)

- GENTIAANFAMILIE

De vertegenwoordigers van de gentiaanfamilie zijn in onze streek op een hand te tellen. Echt duizendguldenkruid is er één van, zij het een vrij zeldzame soort. De naam spreekt tot de verbeelding. De plant zou zoveel geneeskrachtige eigenschappen bezitten, dankzij het gehalte aan bitterstof, dat zij wel duizend gulden waard is. De roze bloemen van deze zomerbloeiër lokken insecten. Als beloning krijgen zij geen nectar, maar wel stuifmeel. Deze gentiaan houdt van een vochtige, vrij voedselrijke bodem, die geen zout bevat.

2. KLEIN GLASKRUID (PARIETARIA JUDAICA)

- BRANDNETELFAMILIE

In het Oude Leiereservaat bevindt een deel zich onder de R8. In deze betonnen omgeving hebben we de grootste kans om klein glaskruid aan te treffen. Het heeft een voorkeur voor beschaduwde muren, waartegen de regen naar beneden loopt. De roodachtige, vertakte stengel valt onmiddellijk op. De bloemen vormen een klein kluitje in de bladoksels. Ze zijn tweeslachtig, in tegenstelling tot die van grote brandnetel.

3. GROTE KLAPROOS (PAPAVER RHOEAS)

- PAPAVERFAMILIE

De prachtige rode bloemen van deze papaversoort kleurden in vroeger tijden onze graanvelden. Herbiciden hebben echter voor een ernstige achteruitgang gezorgd. Aangezien hij eenjarig is, moeten we hem zoeken op omgewoelde

bodems. De bloemenpracht duurt meestal niet langer dan een dag. Dit wordt gelukkig gecompenseerd door het grote aantal bloemen op één plant. Alles draait hier om kleur, want grote klaproos is geurloos en produceert geen nectar. Insecten moeten dus tevreden zijn met het stuifmeel. De zaden bevinden zich in een kale, bijna ronde doosvrucht.

4. ZWARTE MOSTERD (BRASSICA NIGRA)

- KRUISBLOEMENFAMILIE

Deze forse, tot 1,20 m hoge kruisbloemige heeft kroonbladeren die tweemaal zo lang zijn als de kelk. Na de bestuiving ontwikkelen de welriekende bloemen zich tot vierkante, aanliggende hauwen voorzien van een korte snavel. Deze vruchten bevatten donkerbruine (bijna zwarte) zaden, die tot de naam hebben geleid. Zwarte mosterd gedijt op een vochtige en voedselrijke bodem.

5. KLEINE OOIEVAARSBEK (GERANIUM PUSILLUM)

- OOIEVAARSBEKFAMILIE

Robertskruid, slipbladige, zachte, berm- en kleine ooievaarsbek zijn de meest voorkomende soorten binnen het geslacht Geranium. Hoe kunnen we ze uit elkaar houden? Robertskruid groeit altijd op beschaduwde plaatsen, in tegenstelling tot de vier anderen, die een open, vochtige en voedselrijke grond verkiezen. De slipbladige ooievaarsbek herkennen we aan de diepe insnijding van de bladeren. Om nu de kleine ooievaarsbek van de 2 overblijvende soorten

Foto's: © Bioweb

te onderscheiden, bekijken we met een vergrootglas de beharing op de stengel, bladsteel en bloemsteel. We stellen vast dat er enkel korte haren te vinden zijn; bermen en zachte ooievaarsbek hebben een afwisseling van lange en korte haren. Let verder ook op de kleine, bleekpaarse bloemen.

6. VLASBEKJE (LINARIA VULGARIS) - WEEGBREEFAMILIE

In een natuurgebied beheerd door Natuurpunt De Vlasbek mag het vlasbekje natuurlijk niet ontbreken. We vinden hem op de meer zanderige plaatsen. De Nederlandse naam is veelbetekenend. Het eerste deel vindt zijn oorsprong in de zeer smalle bladeren, die aan die van vlas doen denken. De bloemen zijn echter totaal verschillend. De kroonbuis van de soorten binnen het geslacht Linaria bestaat uit een onder- en bovenlip. Op de onderlip zit een dubbele uitstulping, waardoor de bloem met enige verbeelding lijkt op de kop van een dier. Dit verklaart het tweede deel van de naam "bekje". Dergelijke maskerbloemen zijn ook typisch voor andere Linariasoorten zoals muur- of kleine leeuwenbek. Het zijn enkel sterke insecten, zoals hommels en bijen, die erin slagen de zware onderlip van de geel-oranje bloem naar beneden te krijgen, om de nectar te bereiken in de lange spoor.

7. BREDE WESPENORCHIS (EPIACTIS HELLEBORINE SUBSP. HELLEBORINE) - ORCHIDEEËNFAMILIE

De orchideeënfamilie is de koningin van het plantenrijk. Elke conservator droomt ervan om in zijn of haar natuurgebied een zo groot mogelijk aantal orchideeënsoorten te hebben. Ze zijn dan ook veeleisend en gedijen enkel op een vochtige, niet bemeste grond die bovendien ook nog een bodemschimmel moet bevatten. De minuscule zaden zijn immers niet in staat om alleen een nieuwe plant te produceren. De wortels gaan dus in symbiose met schimmeldraden. De brede wespenorchis dankt zijn naam aan de brede bladeren en de bestuiving door wespen. Hij wijkt op tal van vlakken af van andere orchideeën. Hij houdt van schaduw en staat vaak in bossen, in plaats van op de overgang tussen bos en grasland. Hij bloeit pas

vanaf juli, wanneer de andere soorten reeds uitgebloeid zijn. Hij heeft groenachtige, onopvallende bloemen en valt zo uit de toon. Tenslotte is het allesbehalve een zeldzame soort. Maar het is en blijft een orchidee, een plant om te koesteren.

8. WATERZURING (RUMEX HYDROLAPATHUM) - DUIZENDKNOOPFAMILIE

Alleen al de grootte van deze plant sluit elke verwarring met andere zuringsoorten uit. De wortelbladen kunnen meer dan een meter (!) lang worden en de diep gegroefde stengel tot twee meter.

In het geslacht Rumex is de vrucht bijzonder. Het is een driekantige noot, die bedekt wordt door vruchtkleppen. Hierop vinden we bij de meeste soorten knobbels. Waterzuring vinden we langs oevers. ■

VRIDAG 5 JULI // PLANTENINVENTARISATIE IN DE BONTE OS IN DEERLIJK (DEEL 2)

We noteren alle planten aan de hand van een streeplijst, van de banaalste tot de zeldzaamste. Een vergrootglas en een flora zijn goed bruikbaar. Voor deelnemers met enige voorkennis.

AFSPRAAK: Om 18.30 u. aan de ingang nabij Waregemstraat 274, Deerlijk

ZATERDAG 20 JULI // PLANTENFIETSTOCHT LANGS DE VAART

We fietsen langs het Kanaal Bossuit-Kortrijk tot Zwevegem-Knokke en bekijken de vegetatie op het water; in de bermen, op de oude sluisdijken en enkele natuurgebiedjes die langs het kanaal gelegen zijn zoals de Vaarttaluds in Moen.

Het is een tocht van ca. 25 km met regelmatige stopplaatsen. Uiteraard breng je naast de klassieke benodigdheden je eigen goedeoïliede fiets mee.

AFSPRAAK: Om 14u aan het Openluchtzwembad Kortrijk, Abdijkaai, Kortrijk

ZONDAG 25 AUGUSTUS // AUTOTRIP NAAR DE DUINEN VAN DANNES (NOORD-FRANKRIJK)

Voor onze duinen- en kustexcursie trekken we dit jaar iets verder, net onder Boulogne op zo'n 150 km van huis om de rijke plantengroei van dit unieke duingebied te ontdekken. Diverse diintypes komen hier voor en de beklimming van Mont Saint-Friex biedt een panorama over de streek. Als het weer meezit gaan we nog even een tiental kilometer verder naar de slikken en schorren van de monding van de Canche.

AFSPRAAK: Om 7.30u. aan de parking Rietput, Bissegem

ZONDAG 22 SEPTEMBER // PLANTENWANDELING IN DE STAD WERVIK

De stad lijkt plantonvriendelijk. De wilde planten die daar spontaan groeien laten er zich echter niet temmen. Voor deelnemers met enige voorkennis.

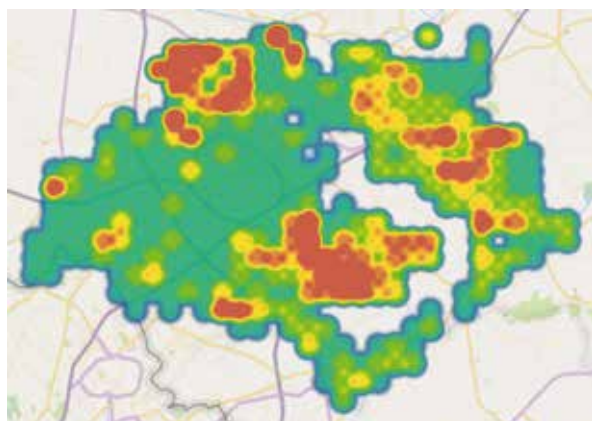
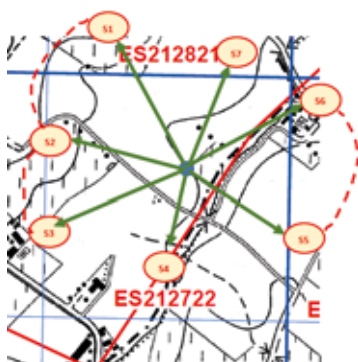
AFSPRAAK: Om 14.30 u. aan het Tabaksmuseum, Koestraat 63, Wervik

Info over deze activiteiten bij Piet Missiaen (056/20 51 77 of piet.missiaen@pandora.be)

GUIDO DESMARETTS
SECRETARIS ZUID-
WEST-VLAAMSE
STEENUILENWERK GROEP

DE STEENUILENROOS

➤ Voorbeeld van een steenuilenroos

➤ Heatmap van de inventarisaties

Neen, de steenuilenroos is geen nieuw soort bloem van de rozenfamilie, het is ook geen huiduitslag die onze steenuilen plots vertonen zoals roos op onze schedels. Het is wel een speciaal fenomeen dat enkele gelukkigen onder ons mochten meemaken op onder andere 14 februari 2019.

Een groepje van een 6-tal enthousiastelingen nam het moedige, doch drieste, besluit om welgeteld op Valentijnsdag vrouwlief of lief tout-court alleen thuis te laten om zich te verdiepen in de kunst van de steenuileninventarisatie. Afsgesproken aan de Lange Munte ging het richting Keibeekbekken. In de beekstraat lieten we op een afgesproken plaats het geluid van de steenuil horen en het natuurfenomeen deed zich toen voor de eerste maal voor. Verschillende steenuilen overdonderden ons vanuit alle windstreken met hun alarmkreten en hun typische "mieuw, miauw en ghoe-oek" geluiden. Bij het uittekenen van de richting van die

geluiden op een stafkaart ziet het patroon eruit als een ... windroos. Het fenomeen kreeg dan ook, geef toe, de zeer originele naam: steenuilenroos (zie afbeelding 1). Hoe creatief kan iemand zijn? 500 meter verder aan het Keibeekbekken en aan de Evangelieboom kwam het natuurfenomeen weer tot leven. Ik weet niet of hij er echt iets mee te maken heeft maar, per deze, bombardeer ik St.-Valentijn tot patroonheilige van de steenuilen, in bijberoep weliswaar, want hij moet nog een "hartje" onder de riem van de Valentijn-vierders steken. Sommigen van de groep dachten dat, wat we meemaakten, gewoon standaardpraktijk was, dat inventariseren een "piece of cake" is en dat je slechts snel hoeft te noteren hoeveel je steenuilen je juist hoort. Helaas, ondertussen heeft menigeen al mogen proeven van de deprimerende ervaring van de "sound of silence" bij het niet horen van de steenuil, laat staan dat er een steenuilenroos waargenomen wordt. Toch zijn ook op andere plaatsen o.a. in Lendeledede, Zwevegem en Anzegem de steenuilenroos voorgekomen.

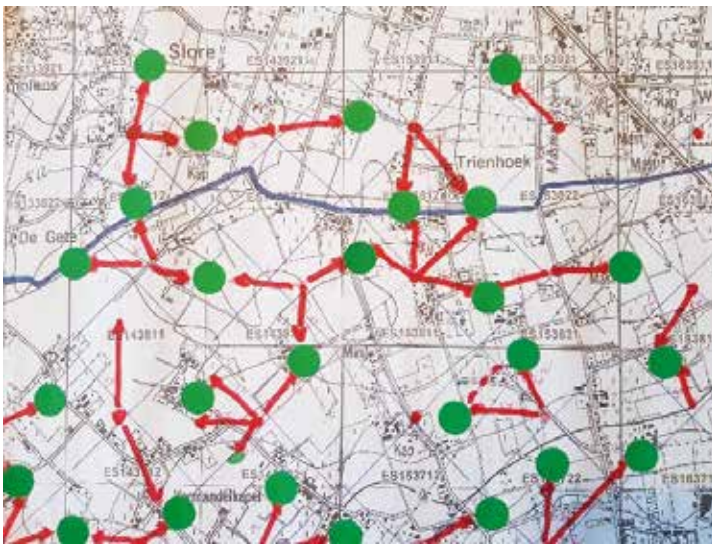
INVENTARISATIE

Nu we het toch over inventariseren hebben, eventjes ter herinnering brengen dat de activiteit van die bewuste avond kadert in een Vlaams project van Natuurpunt dat loopt vanaf 2018 tot en met 2020. We willen de studie van 1998-2000 herhalen om trends in de steenuilenpopulatie te zien. De Zuid-West-Vlaamse Steenuilenwerkgroep heeft zijn volle medewerking toegezegd aan dit project. Er werden toen 24 km² geïnventariseerd in Gullegem-Heule-Lendeledede en 24 km² in Avelgem. Nu willen we zoveel als mogelijk gebiedsdekkend inventariseren zodat we een betere schatting van het aantal steenuilen in Zuid-West-Vlaanderen kunnen maken. Onze streek is 450 km² groot met 47 gemeenten gespreid over 10 Natuurpunt-regio's. Er zijn

gebieden bij die zinloos zijn om te inventariseren, voorbeeld het centrum van sommige steden of grote industrieparken, zodat we gepland hebben om +/- 400 km² te inventariseren. In alle 10 NP regio's uit onze streek is er immers veel werk verzet: sommige zijn al voor 100% geïnventariseerd, in andere NP-regio's zijn sommige deelgemeenten al voor 100% geïnventariseerd. Er resten ons nog een 70 tal km² te doen. Op de "heat map" (zie afbeelding 2) zien we nog enkele open plaatsen, die in 2020 nog geïnventariseerd zullen worden. Dankzij onze enthousiaste groep van een 30-tal actieve inventariseerders hebben al een 120-tal mensen kunnen deelnemen aan dergelijke inventarisaties. We zullen in 2020 opnieuw de kans bieden aan geïnteresseerden om een inventarisatie-avond mee te maken. Misschien wordt volgend jaar opnieuw een Nacht van de Steenuil daaraan gewijd, zoals we in 2018 in Lauwe en in 2019 in Lendeledede met telkens meer dan 50 deelnemers gedaan hebben.

STEENUILENPOPULATIE

Ik hoor het je al vragen: "Maar hoe zit het nu met de steenuil zelf in Z-W-Vlaanderen?". Er is goed nieuws. Onze voorlopige cijfers geven het aan: Het gaat goed tot zeer goed met de steenuil! In de 330 geïnventariseerde UTM hokken van 1 km² hebben we 880 roep- of zangplaatsen genoteerd, als je het gemiauw en geschreeuw van de uil onder de term zang kunt classificeren. Soms roepen het vrouwtje en het mannetje samen of horen we op verschillende plaatsen dezelfde steenuilen opnieuw. We hebben al die geluiden op kaart kunnen toewijzen aan meer dan 500 territoria/koppels. We doen dit door alle waarnemingen op stafkaarten uit te tekenen (bv. de rode pijltjes op de kaart van Lendeledede) en hiermee dan de territoria te definiëren (de groene bolletjes) (zie afbeelding 3). Als de hele regio

geïnvesterd zal zijn schatten we dat er een 600-tal koppels zullen zijn in Z-W-Vlaanderen wat neerkomt op 1,5 steenuil/km². Ter vergelijking: in 1985 had de Vogelwerkgroep steekproefsgewijs geschat dat er toen 300 koppels waren. Als die schattingen kloppen dan kunnen we zeker van een vooruitgang spreken. Er zit veel variatie in de populaties. We hebben enkele "hotspots" met meer dan 3-4 koppels steenuilen/km² in Lendeledede, Hulste, de driehoek Kortrijk-Bellelegem-Zwevegem en in Anzegem zoals aangeduid met rode vlekken op de "heatmap". Het gezegde "elk erf zijn steenuil" is op die plaatsen zeker van toepassing, alhoewel de erfbewoners het soms zelf niet beseffen. In andere gebieden hebben we 1-2 steenuilen/km² (de lichtgroene en gele vlekken). Sommige gemeenten hebben echter bijzonder weinig steenuilen vb. Marke (1) en Bissegem (2). Volgend jaar hopen we antwoorden te hebben over hoe dit komt en dan komen we er uitvoerig op terug.

Er zit ook **evolutie** in de data: tijdens de eerste inventarisatie in 1998-2000 werden er in Gullegem-Lendeledede-Heule en in Avelgem samen 143 uilen gehoord. Hoeveel territoria er toen waren is echter niet duidelijk. In diezelfde 48 km² hebben we tot nu toe slechts 90 uilen gehoord. In Avelgem is het aantal gehoorde steenuilen van 98 naar 20 gedaald (-80 %), maar er zijn nog een paar 1 km² hokken te

doen, terwijl er in Lendeledede-Gullegem-Heule een toename is van 45 naar 77 steenuilen (+71%). Die

evoluties worden ook nog verder onderzocht.

We hebben nog tot einde maart 2020 de tijd om de inventarisatie van heel Zuid-West-Vlaanderen af te ronden. Voor degenen die geïnteresseerd zijn om eens deel te nemen en "hun oren te lenen" aan de inventariseerders, aarzel niet ons te contacteren (steenuilenwerkgroep@natuurkoepel.be). Misschien mag je het overdonderende fenomeen van de steenuilenroos ervaren. We houden jullie zeker op de hoogte. Bedankt aan al degene die hun avonden opgeofferd hebben om geduldig te luisteren naar het geluid van de steenuil. We hopen dat ze er ook wat plezier aan beleefd hebben. ■

← Toewijzen van territoria

LESSENREEKS Fruitwerkgroep Velt Wevelgem Menen 2019-2020			
Datum	LEIFRUIT	LAAGSTAM	HOOGSTAM
2019.09.22	Feest in de boomgaard		
2019.10.17	Theorieles 'Reis doorheen de boomgaard'		
2019.11.14	Theorieles 'Ziektes en plagen'		
2019.11.23			Purgatoirebekken
2019.12.21	Praktijkles door Patrick Heyerick		
2020.01.19	Tuin Dieter		
2020.02.01		Poelenbos	
2020.03.14	Entles		
2020.06.06	Tuin Dieter		
2020.08.22		Poelenbos	Poelenbos
2020.09.20	Fruitproefnamiddag		

Er worden drie verschillende lessenreeksen aangeboden

- leifruit + algemeen aanbod lessenreeks = 30 euro
 - laagstam + algemeen aanbod lessenreeks = 30 euro
 - hoogstam + algemeen aanbod lessenreeks = 30 euro
- Er is geen mogelijkheid om afzonderlijke lessen te volgen.

Inschrijven? Mail naar dewittedieter@yahoo.com en schrijf 30 euro over op BE15 7785 4573 8930 rek. Velt Wevelgem-Menen met vermelding naam+lessenreeks 19-20.

Je inschrijving is pas geldig na betaling, daarna ontvang je alle praktische info

YANN FERYN

GELUKKIGE GIERZWALUWEN

RESTAURATIE KERK VAN DEERLIJK GEEFT KANS OP MEER GIERZWALUWEN DAN OOI

2018 die nieuwe locaties zouden aanvaarden. Het risico bestond immers dat de gierzwaluwen gewoon zouden terugkeren naar hun zuidere overwinteringsplaats, als ze bemerkten dat hun nestspleten verhinderd waren door bouwstellingen.

Ons plan werd besproken met de architect, de aannemer, de Schepen van Openbare Werken en de mensen van de bevoegde dienst van de gemeente. Ons voorstel was niet alleen om nestkasten te plaatsen op de toren, veilig boven de werkzone, maar ook om ter hoogte van de steenplaat definitief een spleet te bewaren na de restauratiewerken. De idee was: als we de gierzwaluwen in de nestkasten zouden krijgen tijdens het restauratiejaar, dan zou de kolonie gered zijn. De nieuwe spleten zouden garant staan voor een toekomstige uitbreiding van de kolonie.

Zo gezegd, zo gedaan. De aannemer hing acht nestkasten onder de torenspits. Op 24 april 2018 werden de eerste gierzwaluwen opgemerkt rond de kerk. Op 09 mei 2018 vloog een 10-tal vogels gierend rond de kerk. Minstens twee maal werd toen een nestkast bezocht. Op 12 mei 2018 vlogen er 23 volwassen vogels in de buurt en op 08 juli 2018 stelden we vast dat alle acht de nestkasten waren bewoond met gierzwaluwen. Dit was een onverhoopt succes. Meestal moet men jaren wachten vooraleer dergelijke kasten bezet raken. In de winter 2018-2019 werden de

➤ Algemeen beeld van de Deerlijkse kerk in restauratie (april 2018). De nestspleten zijn volledig onbereikbaar.

→ Zicht op een nestplaats binnenin de kerk. De gierzwaluwen broeden onbeschermd op de bovenste bakstenen van de kerkmuren. Ze bereiken die via smalle spleten tussen dak en muur.

↘ Tijdens de restauratiewerken werden 8 nestkasten geplaatst op de toren. Ze werden allen bezet tijdens het restauratiejaar 2018.
© Yann Feryn

Al jaren hielden we met Natuurpunt Gaverstreke ons hart vast. De kerk van Deerlijk zou worden gerestaureerd. De vrees bestond dat één van de meest opvallende gierzwaluwenkolonies in onze regio zou moeten verdwijnen. De gierende groep vogels die op warme zomeravonden door het centrum van de gemeente zoeft, zouden we moeten missen.

Met Natuurpunt bereidden we de geplande bouwwerken voor. We hadden de Schepen van Milieu al laten beloven dat hij ons op de hoogte zou houden van de werken, er waren speciale nestkasten voorzien (merci, Provincie West-Vlaanderen), 18 meer bepaald en we hielden tellingen. De kolonie bestond uit een 20-tal koppels, zo bleek, allemaal broedend in spleten ter hoogte van de steenplaat, waar muur en dak elkaar raken. Gierzwaluwen in nestkasten

krijgen, dat is vaak een moeilijk verhaal. De soort broedt liever in stenige spleten en barsten. Maar net die zouden verdwijnen bij de restauratie. We waren in 2017 dan ook blij dat één van die houten nestkasten bewoond bleek. Die gaf ons hoop dat ons plan zou lukken. We zouden nestkasten verhuizen naar de toren en hopen dat de vliegende insecteneters bij hun terugkeer uit Afrika in het voorjaar

restauratiewerken afgerond. Op 11 april 2019 werd de kerk geïnspecteerd. De spleten nabij de steenplaat werden door de aannemer en gemeente Deerlijk netjes uitgevoerd, zoals was afgesproken en de resterende 10 nestkasten werden aan een zijgebouw aangebracht, ongeveer waar ze voor de restauratie ook hingen. Het succes zou volledig zijn als die nieuwe spleten en nestkasten ook in gebruik zouden worden genomen. Dit zullen we de komende weken of de komende jaren te weten komen. ■

← Tussen muur en dak werden overal spleten voorzien, zodat ze hier hun oorspronkelijke nestplaatsen opnieuw kunnen innemen.

NATUURPUNT
GAVERSTREKE
ORGANISEERT

Natuurfeest

6 OKTOBER 2019

EEN GEZELLIGE DAG IN BOLWERK
WAAR LEDEN EN POTENTIEEL NIEUWE
LEDEN ELKAAR ONTMOETEN

- 11u: **Wandeling** in natuurgebied de Venning Onder leiding van een bekwame gids. Afspraak aan de ingang van het gebied. (kruising Vennestraat - Tekenaarstraat Kortrijk)
- 12.15u: **Aperitiefmoment** met Aperitiefplankje. Bij koud weer voorzien we ook soep en gezellig haardvuur.
- 13u: **Hamburgers** Deluxe Buffet (Ook voor vegetariërs) - Vikingburger (rundsburger), Kjuk Ling Burger (kipburger), Kinowa Burger (vegetarisch)
- 14u: Start **kinderanimatie**
- 14.30u: Speech voorzitter
- 15u: Het onderspit (Jan Capelle en Marieke Van Raes) zorgt voor een gezellige **muzikale noot**. Bij mooi weer maken we het extra sfeervol met dekens op het gras.
Fris&co **ijsjes** van Hannes D'Heedene. Hannes komt met zijn foodtruck naar Bolwerk om groot en klein van een heerlijk dessert te voorzien.
- 17u: Einde natuurdag

Inschrijven (t.e.m. 15 september 2019) voor het Hamburger Deluxe buffet met Aperitiefbordje en Fris&Co-ijs kan via de website van Natuurpunt Gaverstreke (www.natuurpunt.be/gaverstreke). Indien je niet naar het Hamburger buffet komt, hoef je niet op voorhand in te schrijven.

Plaats: Bolwerk AAP Spinnerijstraat 105, 8500 Kortrijk - Op de grens met Stasegem.

Prijs: Aperitiefplankje, Hamburger Deluxe Buffet en Fris&Co-ijs:

Volwassenen: €20

Kind t.e.m. 12j: €10

Kind -4 jaar: gratis (ijsje niet inbegrepen)

IEDEREEN IS WELKOM!
(ook indien je geen lid bent van Natuurpunt)

Natuurpunt
Waregem

MEER ZEKERHEID VOOR DE GAVERBEEKSE MEERSEN

FREDERIC PIESCHAERT

De Gaverbeekse meersen liggen op de grens tussen Waregem (West-Vlaanderen) en Zulte (Oost-Vlaanderen), net voor de monding van de Gaverbeek in de Leie. Het is een belangrijk overstromings- en natuurverwevingsgebied met beekgraslanden, populieren-aanplanten, akkers en vele kleine landschapselementen (veedrinkpoelen, sloten, oude Gaverbeekmeanders en knotwilgenrijen). Dwars door het gebied loopt een oude spoorwegberm, het laatste restant van de spoorlijn 66A die Ingelmunster met Anzegem verbond en die in 1985 definitief werd afgeschaft. In 2001 werden twee kleine Natuurpunt-percelen in de Gaverbeekse meersen officieel erkend als Vlaams natuurreservaat. Het ging om amper 84 a 80 ca, maar daarmee was wel de kiem gelegd voor een betere bescherming van de vallei. In 2005 volgde een eerste uitbreiding en werden de oude spoorwegberm (althans het gedeelte op het

beschouwen als de ruimere landschappelijke context waarin de erkende percelen zich bevinden en waarin ook naar verdere mogelijkheden tot uitbreiding kan gezocht worden.

Na deze eerste uitbreiding viel de trein een jaar of 10 stil. Er kwamen nauwelijks percelen te koop en als er iets te koop kwam, lag de prijs te hoog voor Natuurpunt. Maar sinds kort beweegt het terug aan de Gaverbeek. Het begon eerst nog wat aarzelend in 2014 met de aankondiging van het valleimozaïek-project. Als compensatie voor de nieuwe uitrit van het ziekenhuis in Waregem, waarvoor een deel van de oude spoorwegberm werd opgeofferd, werd een perceel van 1,1 ha door het ziekenhuis overgedragen aan de stad Waregem. In het kader van een boscompensatie werd voor dit perceel een veelbelovend inrichtingsvoorstel uitgewerkt door Leiedal (samen met Natuurpunt): een complex van broekbos, natte ruigtes en grasland, poel en geherprofileerde Gaverbeekoevers. De uiteindelijk invulling werd echter een geboortebos (in maart 2018 aangeplant) met een kleine poel. Niet direct wat we voor ogen hadden dus, maar in elk geval beter dan het vroegere raaigrasland.

Begin 2018 volgde een eerste hoogtepunt toen Natuurpunt eindelijk een heel waardevol perceel kon aankopen waar we al jaren ons oog op hadden laten vallen. Dit 1,4 ha nat, kwelrijk hooiland met 2 goed bewaarde Gaverbeekmeanders werd in de zomer feestelijk ingewijd als 't Verdriet, zoals het gebied op oude topografische kaarten gekend is. Meteen ook onze eerste aankoop op grondgebied Waregem. Maar de voorlopige apotheose volgde begin dit jaar. Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) kocht een grote blok akkergronden van maar liefst 15,8 ha aan, waarvan 7,5 ha binnen het visiegebied van het erkend reservaat en 8,3 ha aangrenzend aan het visiegebied. Natuurpunt kon zelf ook nog 1 ha extra aanwerven. Goed bereikbaar groen en natuur nabij stedelijke kernen is een belangrijk beleidsthema voor ANB. Wat dat betreft is deze aankoop een schot in de roos. In vogelvlucht ligt de kerktoeren van Waregem op amper 1,2 km van de nieuw aangekochte percelen. De Gaverbeek vormt de natuurlijke verbinding tussen de meersen en het park Baron Casier naast de kerk van Waregem. Het grootste obstakel tussen beide groenkernen is de ringweg, die momenteel een wandeling langs de Gaverbeek tot in de Gaverbeekse meersen onmogelijk maakt. Het realiseren van een goede wandel- en fietsverbinding zou een schitterend project kunnen zijn. Ook de kernen van Sint-Eloois-Vijve en Zulte liggen vlakbij.

De aangekochte gronden zijn akkers, die vooral als productiegrasland en maïsakker gebruikt werden. Sporadisch waren er ook andere teelten zoals aardap-

De aangekochte percelen aangrenzend aan het visiegebied: nu nog productiegrasland, straks een nieuwe boskern? De bomen linksboven staan langs de oude spoorwegberm.
© Frederic Pieschaert

grondgebied van Zulte) en de oude Gaverbeekmeanders deel van het erkende reservaat. De totale erkende oppervlakte bedroeg hiermee 5,08 ha, een mooie uitbreiding, maar nog steeds slechts een fractie van het totale visiegebied van 55 ha. Onder de term 'visiegebied' (eigenlijk moeten we spreken van het 'globaal kader' sinds het nieuwe natuurdecreet, maar echt lekker bekt dat niet) verstaan we een logisch en samenhangend geheel waarvoor een streefbeeld wordt uitgewerkt en waarbinnen het beheer van ter erkenning voorgedragen percelen wordt gekaderd. Dit heeft geen enkel juridisch gevolg voor derden. Het is te

pelen en hennep. De actuele ecologische waarde is dus gering. In samenspraak met Natuurpunt en de andere betrokken overheden (oa. VMM, gemeente Zulte en stad Waregem) zal ANB de gronden herinrichten tot een complex van bos, natte en droge graslanden en ruigtes, greppels en poelen. Ook het wegvallen van de randeffecten op naburige percelen, die intensieve akkerbouw onvermijdelijk met zich meebrengt (bemesting, herbicide- en pesticidegebruik), zal een belangrijke positieve impact hebben op de biodiversiteit. Mettertijd hopen we natuurlijk ook deze percelen te kunnen betrekken in een nieuw uitbreidingsdossier voor het erkende reservaat.

De recente aankopen waren een unieke kans die we niet voorbij mochten laten gaan. Maar tegelijkertijd legt dit ook een bijkomende financiële druk op onze lokale afdeling, die instaat voor de restfinanciering van de percelen die door Natuurpunt zijn aangekocht. Alle giften op ons reservatenfonds zijn dan ook uitermate welkom!!

Tot slot wensen we nog eens uitdrukkelijk Eddy Loosveldt te danken voor zijn grote inzet en kunde in de aankoopdossiers. En uiteraard ook ANB, dat met deze aankopen een krachtige nieuwe impuls geeft aan de natuur- en bosontwikkeling in onze regio. ■

← Overzicht van de actuele toestand in de Gaverbeekse meersen met ligging van de besproken percelen.

✓ Zicht vanaf de oude spoorwegberm op de aangekochte percelen binnen het visiegebied: nu nog aardappelteelt, straks een complex van waardevolle landschapselementen?
© Frederic Piesschaert

Steun aankopen van natuur in de regio met een gift op rekening-nummer BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt vzw. Vermeld het projectnummer van keuze. Vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest toegestuurd.

Project 3515	Natuurgebieden Zwevegem
Project 4015	Algemeen nummer voor regionaal fonds Zuid-West-Vlaanderen
Project 5014	Kruiskouter/ Rotersmeers in Kortrijk
Project 5015	De Ghellinck Bissegem
Project 5083	Mandelhoek Ingelmunster
Project 5205	Avelgemse Scheldemeersen
Project 5548	Leiekant Marke
Project 5567	Bankbeekvallei in Gullegem
Project 5582	De Bonte os in Deerlijk
Project 5585	Leiekant Lauwe
Project 5590	Le Vivier
Project 6128	Gaverbeekse meersen in Waregem
Project 6697	Oude Leiearm in Oeselgem

Deze zomer weer heel wat te beleven

Provinciaal Recreatie- en Natuurcentrum De Gavers

Natuurzondagen van 9 tot 11 uur

Elke eerste zondag van de maanden juli en augustus dompelen we je onder in een andere thema van onze wondere natuurwereld. De gids wacht je op aan het bezoekerscentrum voor een boeiende tocht.

Tentoonstelling Doedel'eau

Ontdek alles over het leven op en onder het gavermeer. Een boeiende onderdompeling voor jong en oud, dagelijks te bezichtigen in het bezoekerscentrum van 13.30 tot 17.30 uur.

Avonturenzondagen van 14 tot 18 uur

Elke eerste zondag van de maand (mei, juni, september) en elke zondag in juli en augustus.

Klimwoensdagen in De Gavers van 14 tot 17 uur

Op woensdag 24 en 31 juli, 7 en 14 augustus

Kajak elke dag van 29 juni t.e.m. 31 augustus

Koop je tickets aan de balie van het bezoekerscentrum

Zwemmen elke dag van 29 juni

t.e.m. 1 september van 11 tot 19 uur (gratis)

NIEUW

De Gavers uitgepluisd!

1000-soortendag op 1 september van 14 tot 18 uur

Laat je verrassen door de diversiteit aan dieren en planten op het domein. Tijdens deze 1000-soortendag ligt de focus volledig op de natuur. Ben jij klaar voor dit natuuravontuur?

Voor info en inschrijven:

www.west-vlaanderen.be

 recreatie- en natuurcentrum De Gavers

Stadlandschap Leie en Schelde

www.stadlandschapleieschelde.be/nl/stadlandschap

Leren knotten bij de 'Knotploeg Knot(s)gek!' houd je warm

Volg een gratis opleiding 'knotten' en hou je warm tijdens de wintermaanden! Als knotter kan je je uitleven in de natuur en gratis hout inslaan voor vele winters.

Interesse om deel te nemen aan een knot-opleidingsdag in het najaar/winter?

Johan.vandenbergh@west-vlaanderen.be
056 23 40 17 - 0472 59 24 05

Plan(t) mee!

Kleine landschapselementen (KLE's) zijn waardevolle eilandjes die samen één groot netwerk vormen en de biodiversiteit doen toenemen.

Zie je knotbomen, hagen, houtkanten, poelen, enz... zitten op je terrein of wens je graag advies?

foeke.vanweverberg@west-vlaanderen.be
056 23 49 54 - 0493 65 17 44

GEZINSDAG PROVINCIEDOMEIN BERGELEN IN GULLEGEM 2019 De beste afsluiter van de zomer!

zaterdagavond 14 september om 20 uur - Film in het Bos: Z00ks

zondagmiddag 15 september van 14.30 tot 18.00 uur - Gezinsdag

W www.stadlandschapleieschelde.be/nl/stadlandschap - E johan.vandenbergh@west-vlaanderen.be - T 056 23 40 17

HENDRIK DEBEUF

NIEUWS VANUIT DE MANDELHOEK

“DE PUTN STAAN LJEGE”

Het verhaal is iedereen allicht bekend, er valt teweinig regen gespreid over een langere periode. 40 jaar bestaat “Mandelhoek” en nog nooit is de waterstand in de poelen zo laag geweest als tijdens de lente 2019. Het zal elders wellicht ook het geval zijn. Mandelhoek is een “poelenrijk” reservaat met vele struwelen, oud populieren bestand, kleine graslandjes en ruigtes met een rijke biodiversiteit. Sinds 1980 is het beheer onder andere gebaseerd op het principe dat enkele poelen wel min of mogen droog vallen mits de garantie dat larven van amfibieën zich volledig kunnen ontwikkelen. Verlande poelen worden om de 5 à 6 jaar terug uitgegraven met zo’n 0,5m tot 1 m. Momenteel zijn er veel dikkopjes, larven van salamanders en kleine waterdierpjes waar te nemen in de poelen, “Fingers cross” dat er voldoende water blijft tot minstens halverwege juni. Opvallend is wel dat veel poelen wegens de lage waterstand vlugger aan het verlanden zijn.

INVASIEVE EXOTEN AAN OPMARS BEZIG

Zowel in Mandelhoek, Kikkerpaaiplaats, 't Spoorwegdomein gaan we de strijd aan tegen invasieve exoten. We zijn terug gestart met het zeer arbeidsintensieve werk van maaien en uitdelven van reuzebe-reklauw in de Mandelhoek en de Kikkerpaaiplaats. Op beide plaatsen is de soort momenteel onder controle maar de reuzebalsemien is terug in opmars. De Japanse duizendknoop duikt her en der op langs de Mandel in de Mandelhoek en is vanwege zijn diepe wortels nog moeilijk te bestrijden. Momenteel ligt er een dik tapijt Amerikaanse kroosvaren in de lissenpoel en ook in ons prachtig poeltje naast de materiaalkeet is deze soort er ook al. Regelmatig wordt deze afgeroomd om de verdere verspreiding te weren. Met de vele vrijwilligers tijdens de werkdagen trachten we deze exoten in te tomen, maar het is niet gemakkelijk. In tuin- en vijvercentra wordt Amerikaanse kroosvaren nog steeds verkocht als vijverplant.

CURSUS NATUURVERKENNER GROENE LONG INGELMUNSTER – IZEGEM

Eind april zijn 26 enthousiaste deelnemers gestart aan deze cursus. Op diverse locaties met een breed spectrum van thema's als landschapslezen, poelen en sloten, biotopen langs de Groene Long, planten en bomen leren herkennen, leren over natuurbeheer, vroegmorgenwandeling (met ontbijt verzorgd door Oxfam), bushcraft... en als uitsmijter bezoek imkersgilde De Kasteelbie. Een toffe groep en dito lesgevers. Echt een aanrader!

SCHUTTERSHUISJE ALS NATUUR-EDUCATIEF CENTRUM

Na wat vertraging door allerlei omstandigheden schieten de werken nu zeer goed op. Het voorstel gebruiksovereenkomst is opgesteld en zal wellicht na goedkeuring van zowel de gemeente Ingelmunster (die eigenaar is) en Natuurpunt De Buizerd ondertekend worden in juni. ■

© Hendrik Debeuf

JAN VANAVERBEKE

NATUURPUNT DE VLASBEK TELT

STRAATBOMEN IN KUURNE

→ Berken in slechte toestand

↳ Aparte snoei
© Jan Vanaverbeke

In het betonrapport, dat Natuurpunt vorig jaar publiceerde, stond het zwart op wit: Kuurne is dé betonkampioen van de regio. In Zuid-West-Vlaanderen is nergens meer verharde oppervlakte te vinden dan in de Ezelsgemeente. Dat heeft zo zijn gevolgen voor het groenaanbod dat voorhanden is in Kuurne. In de publicatie 'Gemeente in Cijfers', gepubliceerd door het Agentschap Binnenlands Bestuur valt dan ook te lezen dat Kuurne wat betreft groenvoorziening sterk achterop hinkt in vergelijking met het Vlaams Gewest: slechts 64% van de Kuurnenaren heeft vanuit de woning zicht op groen. Dit is een van de laagste scores in onze regio en beduidend lager dan de 73% voor het Vlaams Gewest. In Kuurne zijn 14% van de inwoners het verder oneens met de stelling dat er voldoende groen in de gemeente is, wat 5% meer is dan het gemiddelde voor het Vlaams Gewest.

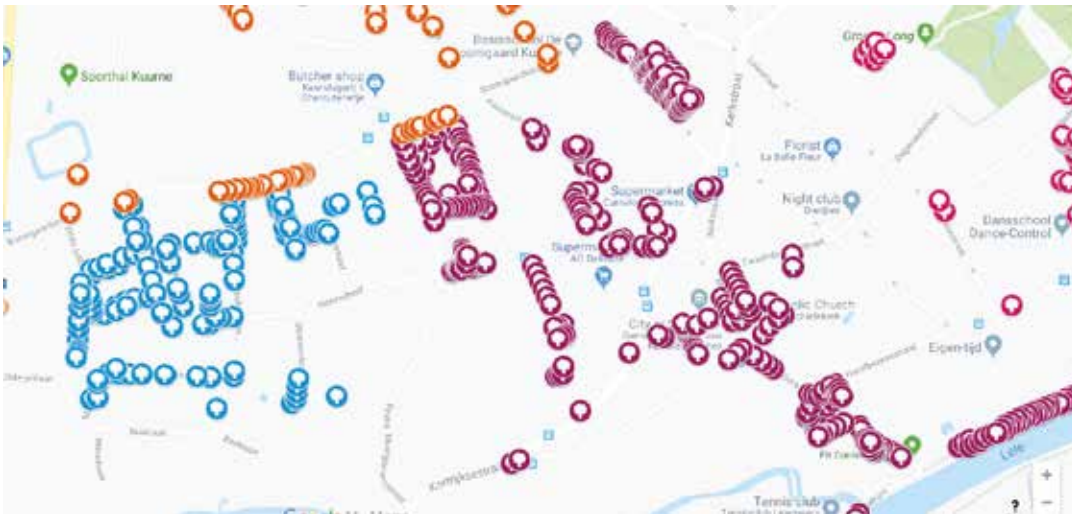
Een van de makkelijkste manieren om zo'n tekort aan groen te verhelpen, is het aanplanten van straatbomen. In het bomenplan van de gemeente Kuurne staat zwart op wit te lezen dat bomen de meest duurzame elementen zijn van de groene ruimte. En dat kan kloppen: bomen zijn niet alleen heel zichtbaar in het straatbeeld, ze leveren ook belangrijke ecosysteemdiensten. Bomen regelen de temperatuur, zorgen voor een vertraagde afvoer van water, filteren fijn stof. Allemaal diensten die kunnen tellen, zeker in een sterk verharde omgeving. Bij Natuurpunt De Vlasbek leeft dan ook het idee dat het

gemeentebestuur makkelijk dergelijke diensten aan de bevolking kan aanbieden, als er maar genoeg straatbomen staan en als die straatbomen de naam "boom" effectief waardig zijn.

Jammer genoeg hebben de gemeentediensten in Kuurne er geen flauw idee van hoeveel straatbomen er effectief door de gemeente aan de Kuurnenaren aangeboden worden. Dat is jammer, want in het eerder vermelde bomenplan staat opnieuw zwart op wit te lezen: 'De inventarisatie levert de noodzakelijke informatie voor het formuleren van beleidsdoelstellingen en het ondersteunen en plannen van beheerwerkzaamheden'. Aangezien de inventarisatie niet voorhanden is en er klaarblijkelijk geen echt gemeentelijk initiatief was om die inventarisatie uit te voeren, vatten we bij Natuurpunt De Vlasbek dan zelf de koe bij de horens. We verdeelden onze gemeente in 8 deelgebieden en een aantal vrijwilligers stapten elk zo'n deelgebied af. Elke straatboom werd op een kaart genoteerd en dan later op een gedeelde Google Maps kaart overgebracht. Achter zo'n kaart zit een kleine database, die snel toelaat om het aantal bomen per zone te tellen en dus ook het totaal aantal straatbomen die door de gemeente worden beheerd.

Zo telden we in Kuurne 3667 straatbomen, dat komt neer op 0.28 straatbomen per inwoner. Anders gezegd: per inwoner biedt de gemeente iets meer dan een kwart van een boom (en de bijhorende ecoysteemdiensten) aan. Vergelijken met andere steden en gemeentes in de regio is moeilijk, we vinden niet onmiddellijk cijfers. Op zich is dit cijfer waarschijnlijk niet slecht, maar onze kaart laat duidelijk zien dat er echt nog veel kansen zijn om dit cijfer snel omhoog te halen. In een aantal wijken zijn bijna geen bomen voorzien, alhoewel daar bomen kunnen aangeplant worden zonder voetpaden uit te breken of ingewikkelde wegenwerken uit te voeren. In een aantal wijken zijn waarschijnlijk veel bomen gerooid en nooit vervangen. Hier is de openbare ruimte zodanig ingericht dat er dus snel weer bomen kunnen aangeplant worden. In het centrum van Kuurne ontbreekt bijna elk spoor van openbaar groen en aangezien onze gemeente voor deze legislatuur een uitgebreide centrumvernieuwing plant, liggen ook hier zogenaamde "quick wins" om de hoek.

De bomenkaart van Kuurne
Achtergrond: © Google

Op onze wandelingen viel ook op dat het met de kwaliteit van vrij veel bomen toch slecht gesteld was. De bomenkeuze liet in het verleden te wensen over; hier en daar staan dan ook bomen die die naam nauwelijks waardig zijn. Daarnaast blijkt er in Kuurne een speciaal snoei-beleid te zijn, waardoor sommige bomen er eerder als palen uitzien. Ook hier liggen de kansen voor het grijpen: de gemeente kan er voor kiezen om deze minder waardevolle bomen te vervangen door exemplaren die grotere diensten leveren aan het ecosysteem.

De Kuurnse bomenkaart werd voorgesteld op de milieuraad, die enthousiast reageerde. De milieuraad schreef dan ook een advies aan het Kuurnse College van Burgemeester en Schepenen, om deze kaart officieel te aanvaarden als beleidsinstrument, dat de gemeente Kuurne moet toelaten om snel na te gaan waar extra straatbomen kunnen worden aangeplant.

Voor Natuurpunt De Vlasbek is deze kaart echter ook een ijkpunt. Binnen vijf jaar gaan we onze ronde opnieuw doen, om na te gaan hoe de gemeente is omgegaan met de ambitie om te ontharden en te vergroenen. We zijn er ons van bewust dat de huidige beleidsploeg een erfenis uit het verleden meesleept. Maar niet elke erfenis moet gekoesterd worden. Als Kuurne meer straatbomen aanbiedt aan de bevolking, wordt het leven in het beton aangenamer en kan iedereen meegenieten van frissere en properder lucht, schaduw in hete zomers en ochtendconcerten van vogels in de toppen van de bomen. Natuurpunt De Vlasbek daagt onze burgemeester dan ook uit: blijft hij de Betonburgemeester, of kan hij zich omscholen tot Bomenburgemeester? De tijd zal het leren... ■

FEEST IN 'T GROEN

ZONDAG 8 SEPTEMBER '19
GROENE LONG KUURNE

11:00 Feest in 't Glas / Aperio Insect
12:30 Rijst rond de Wereld (inschrijven verplicht)
14:00 Het Grootste Kleur-Doek
15:00 Ei van Columbus
15:30 Professor Prinzie
16:00 De 1000-Soorten van de Groene Long
17:00 Verhaal in 't Groen
17:30 Vogel(s) Vrij

**DOORLOPEND
VLASBEKPLATSE:**
met BushCraft,
Electro De Luxe,
Beestig Schminken,
Vlasbekbar

FOTO: MARIO INBEELD

Natuurpunt
Kortrijk

PARK NOLF

EEN ONBEKENDE GROENE PAREL IN CENTRUM KORTRIJK

JAN DESMET

→ Zicht op het eiland, in de achtergrond het verdiept gazon (foto uit 2005)

↘ Het schilderachtige hoveniershuisje naast de ingang met beschermde vleugelpoort © Jan Desmet

HUDIGE TOESTAND

Het huidige park, ongeveer één ha groot, werd opgetrokken in de Engelse landschapsstijl met invloeden van de barokke tuin met een neiging naar het eclecticisme (combinatie van verschillende stromingen). Het is een buitengoed typerend voor de tuincultuur van de gegoede burgerij, een status-symbool. Het park Nolf kende een grote evolutie sinds zijn ontstaan ongeveer halfweg de 19de eeuw. De met éénjarigen afgeboorde parterres, soms in kunstig gesnoei-de etagevorm, behoren tot het verleden. Een flink stuk van het domein moest wijken voor een grote parking. Zijn eveneens 'verdwenen': het landhuis, de prachtige boogbrug en de kleinere sierelementen zoals beelden, siervazen, oranje-riepplanten in kuipen met agave, laurierboompjes..., het decoratief eendenverblijf, aanlegsteigertje met bootje en de oorspronkelijke zitbanken. De strakke, vloeiende vormgeving van weleer vervaagde in de loop der jaren en spontane ontwikkeling bracht het ontwerp dicht bij de natuur dan in oorsprong bedoeld was. Rechts aan de ingang staat de vroegere woning van de tuinman en naast de plaats van het verdwenen landhuis, staat het koetshuis beide

in neo-Vlaamse-renaissancestijl naar ontwerp van L. De Geyn (1836-1916). C. de Salmon liet die bouwwerken optrekken in 1873.

HET 'VERDWENEN' LANDHUIS

Het landhuis, gebouwd door de familie Vercruysse, later bewoond door de familie Nolf en in 1981 eigendom van de kliniek Maria's Voorzienigheid werd op 16 augustus 1985 gesloopt zonder enige vergunning.

HET RELIËF

Het centrale zicht vanuit het voormalige landhuis loopt diep in het park naar de vijver. Dat perspectief wordt geaccentueerd door het sterk geprononceerde reliëf, waarbij de centrale as ter hoogte van het gazon en de vijver volledig verdiept werd aangelegd terwijl de zijanten van het open centrum werden opgehoogd. Het gazon, dat een dal suggereert, gaat over in de spiegelende vijver met een dromerig eilandje.

DE GLORIËTTE

Naast het sterk glooiend reliëf en vloeiende lijnen zijn drie bijzondere uitzichtpunten typerend voor deze Engelse landschapstuin: de schitte-

rend gerestaureerde gloriëtte, de mirador en ooit de fraaie boogbrug. De gloriëtte werd ingeplant op de heuvel ten noorden van het centrale gazon. Door haar inplanting op een imitatie rotsstruc-tuur voorzien van plantenbekkens, een folly, word deze hoogte extra beklemtoond. Door de evolutie van het park, in naar schatting 170 jaar, is de uitkijfunctie van die drie punten nu sterk gereduceerd tot verdwenen. De schitterend gerestaureerde gloriëtte in verfijnd ajourwerk, doet denken aan een Chinees tempeltje. De vloerbe-

dekking bestaat uit fijn tegelwerk. Jonge hemelbomen, oorspronkelijk afkomstig uit China, mogelijks opslag van een oudere boom, schieten hier op.

DE BOOGBRUG

Een boogbrug, zoals die van het kasteelpark van 't Hoge, overspande de twee gemetste bruggenhoofden. De boog zelf was bijzonder fraai gesculpteerd en op de vier hoeken van de bovenbouw stonden sierelementen. Op het eilandje groeit een oude zomereik. Hier stonden een mooi achthoekig eendenhokje en een gemetste zuil met siervas. Enkel

de overwoekerde gemetste zuil staat er nog. Inmiddels is ook de plaatbrug verdwenen. De vista naar de vijver wordt onderbroken door recent ongepaste aanplant van twee knotwilgen. In de oostelijke rand van de vijver zien we de restanten van een kleine aanlegsteiger waar ooit een bootje aangemeerde. In de merkwaardig grote vijver liggen enkele essen.

MIRADOR

Voorbij de brug leidt het pad in zuidwestelijke richting naar de achthoekige uitkijktoren of mirador in neo-Vlaamse-renaissance stijl. Dit is het hoogste punt van het park. Vanaf de achterkant van het torentje, via een trap in baksteenmetselwerk, heeft men toegang tot het fraaie torentje. Binnenin kan de toren via een spiraaltrap worden beklommen. De achthoekige toren opgetrokken in baksteenmetselwerk met witsteenbanden, werd gerestaureerd.

DE VEGETATIE

Via een beschermde ijzeren vleugelpoort betreden we het park. In een korte dreef staan zowel links als rechts één *Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii' en drie rode beuken. Dichtbij het koetshuis, dat naast het vroegere landhuis werd opgetrokken staat een tulpenboom. Vooraan links en rechts naast het gazon groeien statige rode beuken die het perspectief accentueren. Kenmerkend voor het park zijn de majestueuze oude bomen zoals rode beuken, witte paardenkastanjes, esdoorns, één plataan en

in de ondergroei sneeuwbes, de vele oude taxussen en hulstmas-sieven. Door de opkomst van de buxusmot zijn de ooit talrijke buxusplanten zo goed als verdwenen. Voorts groeien in de noord-westhoek enkele grillige haagbeuken. De enige oude rode Noorse esdoorn staat nabij de gloriëtte. De bodembedekking van deze oude tuin wordt gedomineerd door klimop. Het voorjaarsaspect wordt bepaald door sneeuwvlokje, narcissen, boshyacint en vogelmelk. Een bijzondere stinzeplant die hier voorkomt is de geneeskrachtige muizendoorn of *Ruscus aculeatus*. Heel veel zaden van o.a. steeneik en woekerende esdoornplantje ontkiemen er. Een weggkijwende mammoetboom torent boven de vegetatie uit. Bij het uitkijktorentje groeit een atlasceder en een jonge hemelboom. Vooraan naast de overgang

tussen vijver en gazon, vinden we een oude pontische rododendrongroep.

BESLUIT

De aanleg van de slingerende wandelpaden geborgen door bosschages, clumps, met gigantische, fraaie bomen en oude taxussen brengen de wandelaar naar verrassend mooie, stille, hoekjes. De reliëfwerking, de rijke schakering van licht en donker, de centrale zichtas, de grote variatie in leeftijdsopbouw, de spiegelende vijver die een groot deel van het park inneemt, de fraaie kleine bouwwerken en de zang van de vogels maken dat park bijzonder genietbaar. De hamvraag is: hoe zal onze stad omgaan met de vraag van de buurt om het park in de toekomst toegankelijk te maken?

↖ De schitterend gerestaureerde gloriëtte
↑ De boogbrug kasteelpark 't Hoge
© Jan Desmet

✓ Zicht vanaf de boogbrug, omstreeks 1895. Rechts in de achtergrond zie je het voormalige landhuis
© Foto familie Nolf

DIETER DEWITTE

→ Ons boek vol informatie over de perensoort

↘ De moeder der Mahieupeer
© Luc Pinoy

MAHIEUPEER 2.0

VERSLAG VAN EEN BIJZONDER PROJECT

Het project omtrent de Mahieupeer bracht onze fruitwerkgroep op de meest fantastische plaatsen. We vonden de tot op heden laatste Mahieupeer op een heel mooi plekje in Wevelgem. Het is ons allen bekend dat de plek een wooninvulling kreeg, waardoor het laatste exemplaar van deze perensoort werd bedreigd. Onze niet aflatende inzet heeft ervoor gezorgd dat de moeder der Mahieupeer, het 'standbeeld' van het project, een nieuwe thuis en een derde leven gevonden heeft in provinciedomein Bergelen. Daarnaast kende dit project vele vertakkingen: de soort werd bijvoorbeeld gered door vermeerdering, er kwam een boek en er werd ook genetisch onderzoek gevoerd.

we water uit de Bergelenput tappen om de Mahieupeer overeind te houden. Met een mooi resultaat: de wortels bleken eind 2018 in prima conditie!

Begin 2019 vreesden we echter opnieuw voor de boom. De gevormde scheuten van vorig jaar vertoonden geen teken van nieuw leven - integendeel, we troffen dorre takken aan. Toch schoot de boom eind april nog in actie, met een twaalfstal nieuwe twijgen op de centrale harttak. De boom leeft en zal een nieuwe kruin vormen. Uiteraard blijven we ons zorgenkindje goed opvolgen.

LAATSTE MAHIEUPEER?

Tot op heden vonden we jammer genoeg geen tijdgenoot van de Mahieupeer die werd verplant. Het perenras is echter niet meer alleen. Als tweede belangrijk onderdeel van het project zorgde de fruitwerkgroep ervoor dat het eens zo wijdvertakte perenras opnieuw

DE MOEDER DER MAHIEUPEER

De Mahieuperenboom zelf is zonder twijfel het zorgenkind van onze fruitwerkgroep geworden. De boom werd op vrijdag 26 januari 2018 verplant, na een weinig optimale voorbereidingstijd. In juni 2017 werden we op de hoogte gebracht dat de boom voor maart 2018 moest worden verplant, wilden we de boom behouden. Te laat op het jaar om nog een wortelsnoei uit te voeren en gelukkig maar: de combinatie van zo'n snoei met de daaropvolgende droge zomer kon een vroegtijdige dood voor de boom hebben betekend. Uiteindelijk werd hij met de grootste zorg verplant door bekwame handen. Lode Sabbe van De Groene Golf werkte hiervoor samen met kraanman Johan Devos. De Mahieupeer kreeg het meteen zwaar te verduren tijdens de extreem droge zomer van 2018. De standplaats bood geen schaduw en de boom stond in de volle wind. Ondanks een wekelijkse kubiek water vertoonde de Mahieupeer al tijdens de zomer haar herfstjas. Dapper zetten we door, want ook tijdens het oppompverbod mochten

Verspreiding van de Mahieupeer

ruim verspreid werd. En met succes: in het eerste jaar werden zo maar even 68 Mahieuperen in verschillende boomvormen verkocht. De verspreiding van de bomen over Vlaanderen kan je op de kaart hieronder zien.

(<https://beweegt.velt.be/fruitgroepwevelgemmenen/4136/mahieupeer>)

DE VERTELLINGEN

Doorheen dit boeiende project werd er een pak informatie ingewonnen, zowel over het perenras als bijvoorbeeld over de gebruiken rond Sint-Cornelius, of over de Wevelgemse boerderij De Valk. Deze schat aan feiten, verhalen en vertellingen werd gebundeld in een heus boek omtrent de Mahieupeer. Daarnaast waren er verschillende momenten waarop het project werkelijk tot bij de mensen gebracht werd. Er kwamen lezingen en initiatieven zoals 'Hoeve te Coux meets Mahieupeer', de erfgoeddag 'Hoe maakt u het', een perenvaart enzovoort. Het boek aanschaffen kan onder andere bij boekhandel Theoria, het Neerhof, het Davidsfonds Aalbeke of de Hofnar (Gullegem). Op zondag 22 september wordt er tijdens het Feest in de Boomgaard een lezing gehouden over de Mahieupeer.

EN VERDER?

Het genetisch onderzoek dat werd uitgevoerd net voor de zomer van 2018 heeft geen sluitend resultaat opgeleverd. Men vond geen bruikbaar DNA in de bladeren van de boom. De techniek is echter nog in volle ontwikkeling; er kan eventueel een rasgroep in plaats van een rasnaam bepaald worden. We houden jullie hieromtrent verder op de hoogte.

We kijken terug op een bijzonder mooi en zinvol project, met dank aan enkele fijne partners: Erfgoed Zuidwest, gemeente Wevelgem, Natuur.Koepel, heemkring Wibilinga, Croqueurs de Pommes. Het project Mahieupeer 2.0 was voor ons echt een zaligheid.

We hebben de smaak te pakken, want een volgend project staat al om de hoek te piepen: iets met een verdwenen appel en een verloren gewaande Kortrijkse pomoloog. Wordt binnenkort vervolgd!

GRATIS TOEGANG

Kom en...

- proef appels en peren uit vervlogen tijden.
- bewonder de tentoonstelling van verschillende appel-, en peren-, druivenrassen en eventueel vijgen (indien rijp) door onze Fruitwerkgroep, Les CroqueursDe Pommes (FR), Patrick Heyerick, ...
- volg een rondleidingen in de boomgaard.
- neem deel aan workshops en lezingen: fruit drogen, thee bereiden, chipbudden, ...
- laat je inspireren door verscheidene infostands: fruitwerkgroep Beernem, wijn- en biergilde, tree-hive, verger partager, eikelmuisstand, steenuilenstand...
- geniet van onze bar en pannenkoeken.
- pers je vruchten bij onze mobiele fruitpers.
- laat je kinderen genieten van de kindersanimatie met o.a. bushcraft.
- ...

Organisatie: fruitwerkgroep Velt Wevelgem Menen i.s.m. Stadland-schap Leie en Schelde.

alle info op beweegt.velt.be/fruitgroepwevelgemmenen

Melding Wevelgem Menen

JOUW
Advertentie
HIER?

Contacteer
inFo@natuurkoepel.be

natuurkijkers.be
oog in oog
met de natuur

SWAROVSKI
OPTIK

Een verrekijker,
uw ideale reisgezel !

VERREKIJKERS • STERRENKIJKERS
MICROSCOPEN • TELESCOPEN
NACHTKIJKERS
...

Natuurkijkers.be
Nederstraat 25 • 9700 Oudenaarde
+32 (0)55 61 33 13 • info@natuurkijkers.be • www.natuurkijkers.be

*Uw
oud gerief
verdient
'n nieuw
lief*

SCHENK JE KLEIN GERIEF
AAN DE KRINGLOOPWINKEL
BEDANKT!

de **kringloop**
wink^{vzw}_{el}

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

• Wij verwerken uw appels of ander fruit tot
een heerlijke vruchtensap (gepasteuriseerd)
• Verkoop van sappen op basis van appel
• Bedrijfsbezoeken

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (Ieper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

 Belfius
Bank & Verzekeringen

CVBA Belfius Kortrijk-Menen-Ieper

Tel: 056/43 89 80 Fax: 056/43 89 99
Email: isabel.vergote@mandat.belfius.be

JOUW
Advertentie
HIER?

Contacteer
inFo@
natuurkoepel.
be

VERFRISSENDE ZOMERDRANKJES

VELT-RECEPT MET SEIZOENSGROENTEN

Velt gaat niet alleen over ecologisch leven in de tuin, maar ook over ecologisch leven in de keuken. Welke gerechtjes doen je leven op het ritme van de seizoenen? Wat met producten van bij ons? En hoe maak je een lekkere vegetarische maaltijd klaar? In de komende edities van Klimop geeft Velt ons aan de hand van lekkere recepten een hoop keukeninspiratie.

Dit recept komt uit het boek 'Kook het seizoen' van Leentje Speybroeck. Het boek te koop is via de lokale Velt-afdelingen of via www.velt.nu/winkel.

FRAMBOZENLIMONADE

Deze limonade is gebaseerd op het traditionele recept voor lemonade, al eeuwen de geliefkoosde verfrissing in het zuiden van de Verenigde Staten. Ik voegde frambozen en gember toe voor een extra smaaksensatie. Je kunt uiteraard ook ander zomerfruit gebruiken: abrikoos, perzik, bessen of aardbeien bijvoorbeeld.

voor 1,5 l

- een halve citroen (met schil)
- het sap van 2 citroenen
- 400 g frambozen
- 1 duimgroot stuk gember, geschild
- 80 ml ahornsiroop
- 1 l water of spuitwater

← Frambozenlimonade
© Wout Hendrickx

Mix alle ingrediënten in een blender tot je een schuimige limonade hebt. Dien meteen op met veel ijsblokjes.

Deze limonade maak je op het moment dat je hem drinkt. De volgende dag smaakt hij een beetje bitter door de citroenschil.

Tip: verwerk eetbare bloemen in de ijsblokjes voor een extra mooi resultaat.

Warme dagen vragen om koele drankjes. Tal van reclame-spots trachten ons te verleiden met hippe frisdrank in alle geuren, kleuren en smaken. Veel van deze drankjes zijn gesuikerd of synthetisch gezoet. Sommige bevatten ook nog eens tal van bewaarmiddelen en kleurstoffen. Nochtans maak je in een mum van tijd je eigen zomerse verfrissingen. Ik help je alvast op weg met deze tips!

1. Water is maar water, maar met een infusie van fruit en kruiden wordt het toch een feestelijk drankje waarmee je al je gasten verleidt. Een bekende combinatie om aan water toe te voegen is citroen met munt. Maar waarom probeer je niet eens besjes en citroenmelisse, stukjes perzik en basilicum, of koriander en komkommer? Varieer en geniet! Zo'n infusie kan ook perfect mee in je drinkfles.
2. De traditionele lemonade maak je door een halve biologische citroen (met schil!) te mixen met 1 l water, een handvol ijsblokjes en een handvol zomerfruit naar keuze. De citroenschil geeft de limonade een frisse tonic-achtige toets. De liefhebbers kunnen een scheut gin toevoegen voor een zomerse cocktail.
3. Je eigen ijsthee maak je in een wip door een kan thee, eventueel op smaak gebracht met honing en citroensap, te laten afkoelen. Serveer met veel ijs, een schijfje citroen of sinaasappel en eventueel wat verse kruiden of fruit om het extra feestelijk te maken.
4. Limonade- of ijstheesiroop maak je door kruiden of fruit 10 minuten te laten koken in 1 l water; de kruiden of het fruit eruit te zeven, 200 g ruwe rietsuiker en het sap van een citroen toe te voegen. Dit vocht laat je flink inkoken. Na een uurtje heb je een stropige vloeistof die je in uitgekookte, goed afgesloten flessen tot een jaar kunt bewaren op een donkere plaats. Uiteraard is dit een suikerrijk goedje, maar je hoeft slechts een klein scheutje naar smaak toe te voegen aan je (spuit)water voor een kruidige of fruitige smaak.
5. Ga je even op zoek via het internet of in de natuurwinkel, dan lukt het je zeker om een portie waterkefirkorrels op de kop tikken. Deze korrels bevatten goede melkzuurbacteriën en voeden zich met suikers. Voeg 100 g kefirkorrels en 50 g ruwe rietsuiker toe aan 1 liter water. Breng op smaak met je lievelingskruiden of fruit zoals citroen, vijg, rabarber, sinaasappel, gember, munt, basilicum, komkommer, frambozen, dadels en tijm. Laat je de suiker liever achterwege, voeg dan 0,75 l appelsap en 0,25 l water toe. Na één tot twee dagen vis je het fruit eruit en zeef je de korrels. Je drankje is licht zurig en sprankelend. De kefirkorrels kun je eindeloos blijven gebruiken en ze vermenigvuldigen zich al snel, zodat je al je vrienden binnenkort een portie cadeau kunt doen. Toch te veel? Kippen zijn er dol op!

Natuurpunt en Sanctuary De Zonnegloed

De Zonnegloed hecht veel belang aan de bescherming van de lokale dieren en planten. Daarom steunen Natuurpunt en De Zonnegloed elkaar.

Alle leden van Natuurpunt kunnen op vertoon van hun geldige lidkaart en identiteitskaart bij De Zonnegloed aan **kortingstarief** binnen. Dit voor max. 2 volwassenen en 3 kinderen. (Niet cumuleerbaar met andere kortingen.)

Er staat een uitgebreide **infostand** bij de Food- & giftshop over de werking van Natuurpunt.

De Zonnegloed Sanctuary

VZW

Wild animal rescue & education

Eerste wild animal sanctuary in België.

Wild Animal Sanctuary De Zonnegloed vzw, we redden dieren uit gruwelijke en eenzame gevangenis-situaties en herstellen ze zodat ze kunnen leven in grote aangepaste leefomgevingen met soortgenoten. We krijgen voor onze werking geen enkele subsidies, omdat we geen tijdelijke, maar een definitieve opvang bieden aan de dieren.

Dieren die niet terug naar de natuur kunnen, krijgen een nieuwe thuis en dit voor de rest van hun leven.

Opvang

Veel dieren bevinden zich in benarde of gruwelijke situaties. Veel in- en uitheemse wilde dieren leiden geen dierwaardig leven en menselijk handelen is daar vaak de oorzaak van. Denk aan illegale handel, particulier bezit, exploitatie in entertainment of onderzoek. De Zonnegloed schenkt deze dieren een nieuw leven. We zijn een Sanctuary: een veilige haven, een warm nest.

Een veilige plaats om te groeien, herstellen en te genezen.

Rehabilitatie en verzorging

De dieren die bij De Zonnegloed binnenkomen, werden vaak verwaarloosd, zowel qua verzorging als sociale omgeving. Bij De Zonnegloed krijgen zij de professionele zorg die zij nodig hebben, zodat ze weer 'dier' kunnen zijn. Deze verzorging is onder te verdelen in drie categorieën: veterinaire zorg, voeding en gedrag. We rehabiliteren hen fysiek en mentaal en bieden hen een tweede leven in groep bij soortgenoten.

Educatie en sensibilisatie, de sleutel tot de toekomst van onze natuur en samenleving...

Preventie, educatie en sensibilisatie

We zijn voorvechters van een maatschappij waarin dierenwelzijn niet in het gedrang komt. Dankzij onze ervaring en samenwerking met tijdelijke opvangcentra als Stichting AAP, Natuurhulpcentrum in Opglabeeek, verschillende VOC's en wildlife rescuecentra over het gehele Europa hebben we zicht op de enorme problematiek rondom het houden van exotische, niet-gedomesticeerde dieren. De Zonnegloed is een dierenopvangcentrum en biedt als zodanig een andere educatieve ervaring dan de meeste dierentuinen. We proberen onze bezoekers mee te nemen in ons verhaal, hen inzicht te geven over dierenwelzijn en kennis over de behoeften van onze dieren.

Onze principes

Niet-gedomesticeerde, exotische dieren zijn voelende, zelfstandige wezens die niet voor economisch belang zouden moeten dienen. Volgens onze filosofie hoort ieder dier ook zo behandeld te worden: als een levend wezen met een bewustzijn en gevoelens.

Volg onze rescue acties op onze webstie bij 'Help mee'.

Je kan onze werking ook beter leren kennen door ons een bezoekje te brengen. Neem een kijkje op onze website **www.dezonnegloed.be** voor meer info.

Je bent van harte welkom!

Karel Ackaert
Oprichter-verantwoordelijke
vzw De Zonnegloed sanctuary

www.dezonnegloed.be

- NK** Natuur:koepel vzw
- NPA** Natuurpunt Avelgem
- NPDB** Natuurpunt De Buizerd vzw
- NPDV** Natuurpunt De Vlasbek vzw
- NPDL** Natuurpunt De Leiemeersen
- NPGS** Natuurpunt Gaverstreke
- NPK** Natuurpunt Kortrijk
- NPKA** Natuurpunt Kregel Anzegem
- NPW** Natuurpunt Waregem
- NPWE** Natuurpunt Wevelgem
- NPZ** Natuurpunt Zwevegem

- VELTH VELT** Harelbeke-Kuurne-Waregem
- VELTK VELT** Team Eetbaar Kortrijk
- VELTW VELT** Wevelgem-Menen
- VELTZ VELT** Zwevegem-Kortrijk

- HYLA** Amfibieën- en reptielenwerk-groep
- IWG** Insectenwerkgroep
- GEO** Werkgroep Geologie en Land-schap
- MYC** Werkgroep Mycologia
- SWG** Steenuilenwerkgroep
- PWG** Plantenwerkgroep
- VWG** Vogelwerkgroep
- ZWG** Zoogdierenwerkgroep
- WGTW** Werkgroep Trage Wegen
- BWG** Bijenwerkgroep
- SOL** Sol Suffit
- WNF** Werkgroep Natuurfotografie

VRIJDAG 5 JULI

PLANTENINVENTARISATIE VAN DE BONTE OS DEERLIJK DEEL 2 - PWG
INFO: Zie blz. 37

ZATERDAG 6 JULI

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Beheerwerken: maaibeheer - poel Braebos knotwilgen - poel perceel
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

BEHEERWERKEN DOMEIN LEIKANT LAUWE - NPDL

- WAAR:** Domein de Leikant, Menenstraat 150, Lauwe
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken domein Leikant Lauwe
- INFO:** Steven Nuytten, (0477/44 67 72)

OP ZOEK NAAR BIJEN IN HET OUDE LEIERE-SERVAAT IN KUURNE - BWG
INFO: Zie blz. 27

ZONDAG 7 JULI

SPEUREN NAAR VLINDERS IN HET PRESHOEK-BOS - NPK

- WAAR:** Preshoekbos, Preshoekstraat, Marke
- WANNEER:** 14.30 u. - 17.00 u.
- WAT:** Tijdens het vlindertelweekend gaan we op zoek naar de kleurrijkste insecten in het Preshoekbos. Van waar komen ze en hoe leven ze?
- INFO:** Trees De Prest (056/20 05 10 of natuur-puntkortrijk@telenet.be)

THEMAWANDELING PLANTEN IN BERGELEN - NPWE

- WAAR:** NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem
- WANNEER:** 15.00 u. - 17.00 u.
- WAT:** Themawandeling planten onder begeleiding van Willy Herremans
- INFO:** Silke Carlier (silkecarlier14@gmail.com)

WOENSDAG 10 JULI

NATUUR-WONDER-WANDELING - VWG
WAAR: Boswachtershuisje, Fazantendreef 3, Kluisbergen (parking aan zwembad in

- WAAR:** Poletsestraat of verderop in Fazantendreef 19.15 u. - 22.00 u.
- WAT:** Natuur-Wonder-Wandeling langs de Noordzijde van de Kluisberg met Dirk Libbrecht
- INFO:** Peter Callewaert (peter.callewaert@skynet.be)

VRIJDAG 12 JULI

BEHEERWERKEN GROENGEBIED NOORD-KAAI MENEN - NPDL

- WAAR:** Groengebied Noordkai, ingang van het domein langs de Noordkai, Menen
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken Groengebied Menen
- INFO:** Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemersen.be)

ZATERDAG 13 JULI

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM: BRAEBOS MAAIBEHEER POELPERCEEL - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Beheerwerken: Braebos maaibeheer poelperceel
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

ZONDAG 14 JULI

GELEIDE WANDELING NATUURRESERVAAT MANDELHOEK - NPDB

- WAAR:** Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster
- WANNEER:** 9.30 u. - 11.30 u.
- WAT:** Genieten van de natuur in de Groene Long Ingelmunster - Izegem
- INFO:** Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

VRIJDAG 19 JULI

BEHEERWERKEN BRAMIER LAUWE - NPDL

- WAAR:** Ingang van het domein (langs de spoorweg) Vroegere koer Novobloc, Spoorwegstraat, Lauwe
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken Bramier Lauwe
- INFO:** Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemersen.be)

ZATERDAG 20 JULI

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM: MAAIBEHEER EN SCHEREN HAAG DAALBEEK-BOSJE - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Beheerwerken: maaibeheer en scheren haag Daalbeekbosje
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

PLANTENFIETSTOCHT LANGS DE VAART - PWG

INFO: Zie blz. 37

BEHEERDAG 'T SCHRIJVERKE - NPK

- WAAR:** 't Schrijverke, Leieweg, Marke
- WANNEER:** 9 u. - 12 u.
- WAT:** Hagen scheren en distelbeheer: De inspanning wordt beloond met het hapje en een drankje.
- INFO:** Trees De Prest (056/20 05 10 of natuur-puntkortrijk@telenet.be)

ZATERDAG 27 JULI

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM: MAAIBEHEER BRAEBOS SOUTERRAIN PERCEEL & BOOMGAARD - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Maaibeheer Braebos Souterrain perceel & boomgaard
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

ZATERDAG 3 AUGUSTUS

BEHEERWERKEN DOMEIN LEIKANT LAUWE - NPDL

- WAAR:** Domein de Leikant, Menenstraat 150, Lauwe
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken domein Leikant Lauwe
- INFO:** Steven Nuytten, (0477/44 67 72)

ZONDAG 4 AUGUSTUS

VLINDERS, INSECTEN EN SPRINKHANEN IN BERGELEN - NPWE

- WAAR:** NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem
- WANNEER:** 15.00 u. - 17.00 u.
- WAT:** Insectenwandeling met Roeland Libeer
- INFO:** Silke Carlier (silkecarlier14@gmail.com)

VRIJDAG 9 AUGUSTUS

BEHEERWERKEN GROENGEBIED NOORDKAAI MENEN - NPDL

- WAAR:** Groengebied Noordkai, (ter hoogte van de monding van de Geluwebeek in de Leie)
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken Groengebied Menen
- INFO:** Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemersen.be)

ZONDAG 11 AUGUSTUS

GELEIDE WANDELING NATUURRESERVAAT MANDELHOEK - NPDB

- WAAR:** Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster
- WANNEER:** 9.30 u. - 11.30 u.
- WAT:** Genieten van de natuur in de groene long Ingelmunster - Izegem
- INFO:** Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

VRIJDAG 16 AUGUSTUS

BEHEERWERKEN BRAMIER LAUWE - NPDL

- WAAR:** Ingang van het domein (langs de spoorweg) Vroegere koer Novobloc, Spoorwegstraat, 8930 Lauwe
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** Beheerwerken Bramier Lauwe
- INFO:** Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemersen.be)

ZATERDAG 17 AUGUSTUS

BIJEN BROODNODIG - NPZ

- WAAR:** Zaal De Wieke, Bibliotheek Zwevegem, Bekaertstraat 13, Zwevegem
- WANNEER:** 19.00 u. - 21.00 u.
- WAT:** De symbiose tussen plant, bij en mens is jaren een vrij succesvolle combinatie geweest. Tot vandaag. De bij (wilde bijen, hommels en honingbijen) wordt bedreigd door een intensivering van landbouw en imkerij. We kennen een spectaculaire dalen in de biodiversiteit en er zijn de bedreigingen van varroamijt en Aziatische hoornaar. Na een inleiding kijken we samen naar de documentaire More than honey. Achteraf is er een kortquizje met als hoofdprijs: een pot honing. Gratis voor leden, niet-leden betalen 5 euro.
- INFO:** 0487/484026 of nieuwsbriefnpz@natuur-koepel.be

BEHEERWERKEN: MAAIBEHEER EN MAAIEN PADEN SPOORWEG MOEN - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Beheerwerken: maaibeheer en maaien paden spoorweg Moen
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

ZONDAG 18 AUGUSTUS

WANDELING DOORHEEN DE BONTE OS - NPGS

- WAAR:** Bonte Os is te bereiken via de Waregemstraat. Tussen huisnummer 240 en 292 is er een garageweg die naar de ingang leidt.
- WANNEER:** 9.30 u. - 11.30 u.
- WAT:** Een educatieve wandeling doorheen ons natuurgebied de Bonte Os. Onder begeleiding van de conservator en natuurgids voor groot en klein gaan we op stap doorheen het mooie gebied en ontdekken we wat er tijdens het voorjaar allemaal groeit en bloeit in onze natuurplein!
- INFO:** Bart Goethals (0477/26 72 23 of bart.goethals@hotmail.com)

WOENSDAG 21 AUGUSTUS

NATUUR-WONDER-WANDELING - VWG

- WAAR:** Kerk van Nokere, Nokeredorpstraat, Nokere
- WANNEER:** 19.15 u. - 22.00 u.
- WAT:** Natuur-Wonder-Wandeling in de omgeving van Nokere met Kristof Waelkens.
- INFO:** Peter Callewaert (peter.callewaert@skynet.be)

© Kaat Pype

OP ZOEK NAAR EEN OPLEIDING DIE AAN JE BLIJFT PLAKKEN?

Bij Inverde vind je straffe opleidingen
in bos-, groen- en natuurbeheer.

Vind de training van je leven op inverde.be en word
#TRAINEDBYINVERDE

inverde

EXCLUSIEF VOOR NATUURPUNTLEDEN

**HUUR 1 ELEKTRISCHE
FIETS BIJ MOBIEL.
2de AAN 1/2 PRIJS!**

**OP VERTOON VAN DEZE
BON 2de FIETS AAN
0 EURO!**

Bon geldig voor maximum 2 personen
Actie geldig van 01/07/2019 tot 31/08/2019

**TOT -40% BIJ AANKOOP
MOBIELEX FIETS!**

**OP VERTOON VAN DEZE
BON -10% EXTRA OP
VERMELDE KORTING***

Actie tot 31 juli 2019
* met een maximum van - 40%

 mobiël

**MOBIEL, AL TWINTIG JAAR
EEN FIETSLENGTE VOORSPRONG**

DONDERDAG 22 AUGUSTUS

LEZING: KENNISMAKING MET SPINNEN (GUL-LEGEN) - NPWE

WAAR: NEC De Rand, Provinciedomein, Bergelen 56, Wevelgem

WANNEER: 19.30 u. - 22.15 u.

WAT: Geloof jij nog dat je jaarlijks 8 spinnen opeet tijdens je slaap? Of dat die spin in je slaapkamer je de hele tijd zit te beloven? Hoog tijd om de lezing 'Kennismaken met spinnen' bij te wonen! In deze lezing van Koen Leysen doorprikken we niet alleen fabeltjes en ontcrachten we clichés, maar leer je vooral meer over de intrigerende leefwijze van de meer dan 600 spinnensoorten in Vlaanderen. Op zondag 1 september kan je aansluitend een spinnenexcursie in Bergelen volgen. Inschrijven noodzakelijk via <http://bit.ly/spinnenvoordracht>

INFO: Silke Carlier (silkecarlier14@gmail.com)

ZATERDAG 24 AUGUSTUS

BEHEERWERKEN: MAAIBEHEER EIKELMUIS BOSJE - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pieters-brugske), Kraaibosstraat, Zwevegem

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken: maaibeheer eikelmuis bosje
INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

NACHT VAN DE DUISTERNIS - NPDB

WAAR: Schuttershuisje Waterstraat 6 Ingelmunster

WANNEER: 20.00 u. - 23.45 u.

WAT: Dit is een avondactiviteit ism Vleermuizen-werkgroep ZWVL en 't West - Vlaamse hart. Om 20h00 is er een voorstelling rond vleermuizen. Rond 21h00 gaan we gewapend met Bat-detectors op zoek naar vleermuizen in en rond Mandelhoek. Ook gaan we de opgestelde life-traps gaan controleren naar kleine zoogdierjes (muizen, spitsmuizen) en de opgestelde nachtvindervallen bezoeken. Dit alles start in 't Schuttershuisje, Waterstraat 6, Ingelmunster waar ook de determinaties zullen doorgaan.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

ZONDAG 25 AUGUSTUS

AUTOTRIP NAAR DE DUINEN VAN DANNES (NOORD-FRANKRIJK) - PWG

INFO: Zie blz. 37

JAARLIJKSE DAGSTAPTOCHT IN DE NATUUR - NPVD

WAAR: Parking Vlaskouter, Vlaskouter, Kuurne

WANNEER: 8.00 u. - 18.30 u.

WAT: We gaan onder leiding van onze gids een volledige dag wandelen en genieten van de natuur in de Zwalmstreek. Het is de bedoeling om een ganse dag in de natuur te vertoeven en volop te genieten van de prachtige Zwalmvallei. We proberen een 16-tal km te wandelen gespreid over de ganse dag aan een tempo aangepast aan de groep. Gelieve in uw eigen lunchpakket te willen voorzien voor 's middags en voldoende drinken voor een ganse dag. Er is kostendelend vervoer.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of dirk.verhaeghe@telenet.be)

ZOMER IN DE BERMEN VAN ROLLEGEM - NPK

WAAR: Kerk van Rollegem, Rollegemplaat 1, Rollegem

WANNEER: 14.30 u. - 17.30 u.

WAT: We gaan op zoek naar zomerse planten in de Rollegemse wegbermen.

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpunt-kortrijk@telenet.be)

ZATERDAG 31 AUGUSTUS

BEHEERACTIVITEIT OUDE SPOORWEGBERM - NPW

WAAR: Treinwagon Natuurpunt Waregem, Spoorwegberm, Zulte

WANNEER: 9.00 u. - 12.30 u.

WAT: Maai- en hooibeheer op de oude spoorwegberm. Tegelijkertijd wordt er ook hakhoutbeheer uitgevoerd. Hoogstwaarschijnlijk maaien we de berm langs de Slekkepuutloot Zorg voor aangepaste kledij, stevig schoeisel. Wij zorgen voor een drankje en een hapje.

INFO: Peter Depodt (0472/333 124) of Frederic Piesschaert (0472/525 974)

WERKNAMIDAG MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster

WANNEER: 13.30 u. - 16.30 u.

WAT: Op het programma staan maaien en hooien, verwijderen reuzebalsemien reuzebereklaauw en allerhande kleine werken. Zelf zorgen voor werkhandschoenen, stevig schoeisel.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

ZONDAG 1 SEPTEMBER

EXCURSIE SPINNEN IN DE NATUUR - NPWE

WAAR: NEC De Rand, Rijksweg, Gullegem

WANNEER: 15.00 u. - 17.00 u.

WAT: Samen gaan we op zoek naar verschillende soorten spinnen aan de Bergelen. Begeleider Marc Nachtergaele

INFO: Silke Carlier (silkecarlier14@gmail.com)

WOENSDAG 4 SEPTEMBER

PADDENSTOLEN IN HET POLYGOONBOS (DEN DOEL) TE ZONNEBEKE - MYC

INFO: Zie blz. 35

ZATERDAG 7 SEPTEMBER

BEHEERWERKEN DOMEIN LEIKANT LAUWE - NPDL

WAAR: Domein de Leikant, Menenstraat 150, Lauwe

WANNEER: 14.00 u. - 16.30 u.

WAT: Beheerwerken domein Leikant Lauwe

INFO: Steven Nuytten, (0477/44 67 72)

ZONDAG 8 SEPTEMBER

FEEST IN 'T GROEN - NPDV

INFO: Zie blz. 47

VOGELRINGEN IN PADDENBROEK - NPA

WAAR: Parking gemeentehuis Kluisbergen, Parklaan 16, Kluisbergen

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Om 8u zien we vogelringer Thijs Lietaer aan het werk en maken van heel dichtbij kennis met een aantal typische soorten die het Paddenbroek rijk is. Om 10u staat een begeleide wandeling door het Paddenbroek o.l.v. Norbert Desmet op het programma. Wij sluiten omstreeks 11.30 u af met een drankje. Vind je 8u te vroeg, dan kan je om 10u aansluiten voor de wandeling. Inschrijven voor 2 september via polwannyn@skynet.be met vermelding aantal personen en je GSM-nr of emailadres. Bij slecht weer kan de ringactiviteit niet doorgaan.

INFO: Pol Wannyn (0497/45 52 99 of polwannyn@skynet.be)

GELEIDE WANDELING - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster

WANNEER: 09.30 u. tot 11.30 u.

WAT: Oliv een gids gaan we in Mandelhoek op zoek naar vanalles en nog wat.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

FOTOUITSTAP NATUUR IN DE STAD - WNF

WAAR: Centrum Kortrijk, exacte locatie volgt.

WANNEER: 8.00 u. - 11.30 u.

WAT: De werkgroep natuurfotografie plant weer een ochtendlijke wandeling voor de fotofanaten. We trekken er in groep op uit om te focussen op de kleine natuur in het Kortrijkse stadsbeeld. Klein, fijn, niet altijd prominent aanwezig, maar toch heel fotogeniek. We ronden af rond 11u met een drankje en een gezellige nababbel. En... partner en kids zijn hier ook meer dan welkom!

INFO & INSCHRIJVEN:

Stuur een mailtje aan werkgroepnatuurfotografie@natuurkoepel.be tegen uiterlijk 31 augustus 2019 met vermelding van het aantal deelnemers. Deelname is gratis voor leden van Natuurpunt. Niet-leden: 5,00 euro.

DINSDAG 11 SEPTEMBER

5 JAAR NATUUR-WONDER-WANDELINGEN - VVG & NPGS

WAAR: Parking Zuid van de Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke

WANNEER: 19.30 u. - 23.59 u.

WAT: We vieren 5 jaar Natuur-Wonder-Wandeling vieren met een wandeling en afsluitende BBQ in de Gavers. Voor de verrassende wandeling door de Gavers spreken we af om 19u30 op de parking zuid van de Gavers (parking aan de

molen). Rond 21u verzamelen we dan aan het bezoekerscentrum van de Gavers om er te vieren met een drankje en een hapje (braadworst op de BBQ) en te genieten van gezellig samen zijn. Inschrijven voor de BBQ bij Peter Callewaert. Peter Callewaert (peter.callewaert@skynet.be)

VRIJDAG 13 SEPTEMBER

BEHEERWERKEN GROENGEBIED NOORDKAAI MENEN - NPDL

WAAR: Groengebied Noordkai, (ter hoogte van de monding van de Geluwebeek in de Leie)

WANNEER: 14.00 u. - 16.30 u.

WAT: Beheerwerken Groengebied Menen

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemeezen.be)

ZATERDAG 14 SEPTEMBER

THEMA-EXCURSIE: VALLEIGEVONDEN GRASLANDEN OP CULTUURHISTORISCHE BASIS - NK

INFO: Zie blz. 9

ZONDAG 15 SEPTEMBER

EXCURSIE NIEUWPOORT EN OMGEVING - VVG

WAAR: Vertrek aan parking Syntra West, Doorniksesteenweg 220, Kortrijk

WANNEER: 6.30 u. tot 22.00 u.

WAT: Meer info volgt zodra beschikbaar

INFO: Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@telenet.be)

WOENSDAG 18 SEPTEMBER

PADDENSTOLENRIJKDOM IN HET GALGENBOS TE ELVERDINGE - MYC

INFO: Zie blz. 35

VRIJDAG 20 SEPTEMBER

BEHEERWERKEN BRAMIER LAUWE - NPDL

WAAR: Ingang van het domein (langs de spoorweg) Vroegere koer Novobloc, Spoorwegstraat, 8930 Lauwe

WANNEER: 14.00 u. - 16.30 u.

WAT: Beheerwerken Bramier Lauwe

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemeezen.be)

ZATERDAG 21 SEPTEMBER

BEHEERWERKEN SEPTEMBER - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat, 45 Avelgem

WANNEER: 8.30 u. tot 11.30 u.

WAT: Kom de natuur een handje toesteken op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans De Leersnijder (056 645 447 of fradelvan@skynet.be)

BEHEERACTIVITEIT OUDE SPOORWEGBERM - NPW

WAAR: Treinwagon Natuurpunt Waregem, Oude Spoorwegberm, Zulte

WANNEER: 9.00 u. - 12.30 u.

WAT: Maai- en hooibeheer op de oude spoorwegberm. Tegelijkertijd wordt er ook hakhoutbeheer uitgevoerd. Hoogstwaarschijnlijk maaien we de berm tussen Koestraat en het oud wagonnetje. Meebrengen: Aangepaste kledij, stevig schoeisel. Wij zorgen voor een drankje en een hapje.

INFO: Peter Depodt (0472/333 124) of Frederic Piesschaert (0472/525 974)

BEHEERWERKEN: BRAEBOS MAAIBEHEER - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pieters-brugske) Kraaibosstraat Zwevegem

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken: Braebos maaibeheer

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

BEHEERWERKEN IN DE ROTERSMEERS - NPK

WAAR: Rotersmeers, Rootputstraat, Bissegem

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: We halen het hooi af in onze natuurparel 'Rotersmeers' langs de Leie. Tijdens de werken worden we beloond met een hapje en een drankje.

INFO: Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpunt-kortrijk@telenet.be)

ZONDAG 22 SEPTEMBER

PLANTENWANDELING IN DE STAD WERVIK - PWVG

INFO: Zie blz. 37

DAGUITSTAP: WIJNGAARDWANDELING IN HET HAGELAND - NPZ

WAAR: Kerk Zwevegem of 10u Bezoekerscentrum Wezenmaal

WANNEER: 8.30 u. - 17.00 u.

WAT: Daguitstap: Wijngaardwandeling in het Hageland. We verzamelen om 8.30 u. aan de Kerk van Zwevegem of 10 u. ter plaatse aan het Bezoekerscentrum van Wezenmaal. Gratis voor leden, niet-leden betalen 5 euro.

INFO: Bavo De Clercq (056/754079 of nieuwsbriefnpz@natuurkoepel.be)

FEEST IN DE BOOMGAARD - VELTW

INFO: Zie blz. 51

ZATERDAG 28 SEPTEMBER

SAMEN UIT, SAMEN BUSHCRAFTEN! - NPGS

INFO: Zie blz. 11

INFO: EN TREFDAG DECREET GEMEENTEWEGEN - NK

INFO: Zie blz. X

ZATERDAG 28 & ZONDAG 29 SEPTEMBER

NATUURTOONSTELLING - NPDB

WAAR: Bibliotheek, Schoolstraat 35, Ingelmunster

WANNEER: 10.00 u. - 18.00 u.

WAT: Tijdens het Ingelmunsterse kermis weekend van 28 en 29 september stelt Natuurpunt - De Buizerd zijn werking voor aan de hand van educatieve panelen. Bestuursleden staan de bezoekers graag te woord om meer info te verschaffen. De Ingelmunsterse "TUIN hier" (vroegere Volkstuinen) zijn onze gast vereniging.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of info@debuizerd.be)

ZONDAG 29 SEPTEMBER

LANDSCHAPSWANDELING INGOOIGEM - NPA & NPKA

WAAR: Kerk Ingooigem, Ingooigemplaats, Ingooigem

WANNEER: 9.30 u. - 11.30 u.

WAT: Voor deze activiteit trekken we richting Ingooigem, deelgemeente van onze buurgemeente Anzegem. Op deze wandeling door het 'Land van Streuvels' krijgen we van gidsen Dirk Libbrecht en Tom Beirlaen meer info over de streek en zijn landschap. De afstand van de wandeling bedraagt zo'n 5 kilometer; stevige stapshoeden zijn aan te raden.

INFO: Tom Beirlaen (tombeirlaen@telenet.be)

WOENSDAG 2 OKTOBER

PADDENSTOELENWEEDE IN HET ORVEYTBOS - MYC

INFO: Zie blz. 35

VRIJDAG 4 OKTOBER

LEDENBIJEENKOMST NAJAAR - VWG

WAAR: Grote zaal De Gavers, Eikenstraat, Harelbeke

WANNEER: Ontvangst vanaf 19.45 u. start om 20 u.

WAT: Op het programma: Aankondigen komende activiteiten; waarnemingen.be: Diemer Vercayie (Natuurstudie) komt uitleg geven over de nieuwe waarnemingssite, mobiel invoeren, ...; beginnerscursus Meteo: Dirk Libbrecht brengt een laagdrempelige ppt hoe we het weer en weerkaarten kunnen lezen; mysteriequiz

INFO: Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@telenet.be)

ZATERDAG 5 OKTOBER

BEHEERWERKEN: BRAEBOS MAAIBEHEER-BOOMGAARD - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat Zwevegem

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken: Braebos maaibeheer-boomgaard

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

BEHEERWERKEN DOMEIN LEIEKANT LAUWE - NPDL

WAAR: Domein de Leiekant, Menenstraat 150, Lauwe

WANNEER: 14.00 u. - 16.30 u.

WAT: Beheerwerken domein Leiekant Lauwe

INFO: Steven Nuytten, (0477/44 67 72)

ZONDAG 6 OKTOBER

GEZINSACTIVITEIT MET KRIEBELBEESTJES EN PADDENSTOELEN - NPZ

INFO: Zie blz. 11

TREKVOGELS IN BERGELEN - NPWE

WAAR: NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem

WANNEER: 15.00 u. - 17.00 u.

WAT: Trekvogels in Bergelen. Begeleider Ignaas Robbe

INFO: Silke Carlier (silkecarlier14@gmail.com)

NATUURFEEST - LEDENFEEST - NPGS

WAT: wandeling, aperitief, hamburger deluxe buffet, ijsje en muziek

INFO: Zie blz. 41

VRIJDAG 11 OKTOBER

BEHEERWERKEN GROENGEBIED NOORDKAAI MENEN - NPDL

WAAR: Groengebied Noordkai, (ter hoogte van de monding van de Geluwebeek in de Leie)

WANNEER: 14.00 u. - 16.30 u.

WAT: Beheerwerken Groengebied Menen

INFO: Jozef Bousse (0476/47 78 31 of voorzitter@natuurpuntdeleiemensen.be)

ZATERDAG 12 OKTOBER

BEHEERWERKEN: BRAEBOS MAAIBEHEER-LINDEZONE - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske) Kraaibosstraat, Zwevegem

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken: Braebos maaibeheer-Lindezone

INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

BEHEERWERKEN IN DE VILLAPLASJES (GAVERS) - NPGS

WAAR: Parking Oost van de Gavers, Meersstraat 25, Harelbeke

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Samen met een enthousiaste groep proberen we maandelijks de Villaplasjes te onderhouden, de nodige beheerwerken uit te voeren enz... Wie iets later komt, mag steeds rechtstreeks naar het gebied komen. Mocht je de weg naar ons mooi natuurgebied nog niet kennen, kan je steeds contact opnemen met de conservator.

INFO: Bart Lemey (0474/51 67 55 of bart.lemey@gmail.com)

ZONDAG 13 OKTOBER

VOGELTREKTELLING - NPVD

WAAR: Trekpost, Waterstraat 10, Bavikhove

WANNEER: 8.00 u. - 17.00 u.

WAT: Zoals ieder jaar gaan we vogels tellen die op trek zijn aan onze trekpost aan de Waterstraat te Bavikhove.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of d.verhaeghe@telenet.be)

Bezoek onze webshop op **eurabo.be**

Bio-ecologische materialen voor energiezuinige houtbouw en renovatie

Steico flex FSC®
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- gratis advies aan zelfbouwers!
- isolatie opleidingen: eurabo.be/opleidingen

10% ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van natuurpunt

Wij kiezen voor verantwoord bosbeheer. U ook?

ROK 52 - Pont West 112
B-9600 Ronse
+32(0)55 23 51 40

Wiedauwkaai 87
B-9000 Gent
+32(0)9 216 46 40

info@eurabo.be
www.eurabo.be

Natuurkoepel vzw is de overkoepelende organisatie van natuur- en milieuverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen. Natuurkoepel overkoepelt 16 vrijwilligersorganisaties in Zuid-West-Vlaanderen. Vrijwilligers uit deze aangesloten lidverenigingen vormen daarnaast 11 thematische regiowerkgroepen. Natuurkoepel vzw wil van Zuid-West-Vlaanderen een groene en duurzame leefomgeving maken.

LIDVERENIGINGEN

NATUURPUNT AVELGEM

Pol Wannyn, Nieuwstraat 10/D,
Avelgem 0497/45 52 99 - polwannyn@skynet.be

NATUURPUNT DE BUIZERD

Hendrik Debeuf, Bruggestraat 195, Ingelmunster
0474/55 76 70 - hendrik.debeuf@telenet.be

NATUURPUNT DE LEIEMEERSEN

Jozef Bousse, Moeskroenstraat 368, Menen
0476/47 78 31 - voorzitter@natuurpuntdeleiemersen.be

NATUURPUNT DE VLASBEK VZW

Jan Vanaverbeke, Kouterstraat 38, Kuurne
0494/35 90 94 - jvanaverbeke@naturalsciences.be

NATUURPUNT GAVERSTREKE

Yann Feryn, Desselgemstraat 75, Deerlijk
0495/21 57 72 - yann@ferynjan.be

NATUURPUNT KORTRIJK

Trees De Prest, Moondagveld 5, Kortrijk
0485/95 87 60 - cats@telenet.be

NATUURPUNT KREKEL ANZEGEM

Griet Couvreur, Blaarloekstraat 29, Anzegem
0484/02 93 70 - griet.couvreur@scarlet.be

NATUURPUNT WAREGEM

Peter Depodt, Aststraat 35, Waregem
0472/33 31 24 - depodt@scarlet.be

NATUURPUNT WEVELGEM

Patrick Gheysens, Tombroekstraat 40, Gullegem
056/41 77 22 - gheysens.foulon@skynet.be

NATUURPUNT ZWEVEGEM

Bavo De Clercq, Kortrijkstraat 56, 8550 Zwevegem
0476 664 678, bavo.de.clercq@telenet.be

VELT HARELBEKE-KURNE-WAREGEM

Robert Schouttens, Wijdhagestraat 128,
Harelbeke
056/71 86 12 - robert.schouttens@telenet.be

VELT KORTRIJK-ZWEVEGEM

Martin Raepsaet, Oude Belleghemstraat 89,
Zwevegem
0477/40 91 17 - martin.raepsaet@gmail.com

VELT WEVELGEM-MENEN

Wilfried Samaey, Neuvillestraat 34, Rekkem
056/41 23 55 - wsamaey@edpnet.be

JNM KORTRIJK

Julie Detavernier, Hoogstraat 26, Sint-Denijs
0499/43 36 15 - julke268554@hotmail.com

JNM LEIEVALLEI

Klara Bolckmans, Torenpark 3, Petegem-aan-de-Leie
0479/02 74 40 - klara.bolckmans@gmail.com

JNM ROESELARE

Robbe Cool, Pieter Pruimstraat 27, Izegem
0470/48 14 33 - robbecool10@hotmail.com

COLOFON KLIMOP

KLIMOP

Kwartaal tijdschrift van Natuurkoepel vzw
29ste jaargang nr 3, juli-september 2019

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Emmanuel Desmet, Warande 9, 8501 Heule,
0499/19 89 49 - emmanuel@natuurkoepel.be

REDACTIE

klimop@natuurkoepel.be
Claudine Decock, Virginie De Coene, Thijs Calu,
Els Deprez, Emmanuel Desmet, Mira Feryn, Yann
Feryn, Dirk Libbrecht, Kristina Naeyaert, Jake
Libbrecht, Maarten Tavernier, Hans Vermeersch

ARTIKELN

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid
voor de inhoud van hun teksten. De redactie heeft
het recht de artikelen in te korten. Overname van
teksten en illustraties mag mits toelating van de
redactie en bronvermelding 'Klimop - Natuur.
koepel vzw'.

DEADLINE

Artikelen voor de volgende klimop moeten uiterlijk
op de redactie zijn op 1 september 2019. Het
volgende nummer verschijnt begin oktober 2019.

PUBLICITEITSVERANTWOORDELIJKE

Hans Vermeersch - hans@natuurkoepel.be

OPLAGE

6150 exemplaren

EINDREDACTIE EN VORMGEVING:

Emmanuel Desmet - emmanuel@natuurkoepel.be
Mira Feryn - mferyn@gmail.com

DRUK

Drukta NV, Walle 109, 8500 Kortrijk
056/23 45 67 - info@drukta.be

DRUKPROCES

Het drukken van Klimop verloopt 100% isopropylalcoholvrij, met biologische inkt en chemievrije
drukvormvervaardiging op FSC gecertificeerd papier.

Klimop enkele digitaal ontvangen? Stuur een mail
naar hans@natuurkoepel.be

CONTACTEER ONS

SECRETARIAAT

Warande 9, 8501 Heule
contact Hans Vermeersch, coördinator

e-mail hans@natuurkoepel.be

tel 056/36 28 04

gsm 0487/64 45 85

open Van maandag t.e.m. donderdag van 9u-12u en van 13u-16u.

Vrijdag bereikbaar via gsm.

web www.natuurkoepel.be

klimop.flits Voor up-to-date informatie uit de regio: abonneer je op de digitale
nieuwsbrief Klimop.flits. Stuur een mail naar flits@natuurkoepel.be.

facebook www.facebook.com/natuurkoepel

twitter www.twitter.com/natuurkoepel

issuu www.issuu.com/natuurkoepel

rekeningnr. BE45 7755 7540 1189

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL

Normandiëstraat 178, 8560 Wevelgem

contact Kristina Naeyaert, voorzitter

e-mail kristina@natuurkoepel.be

tel 056/40 19 79

gsm 0479/51 43 17

THEMATISCHE REGIOWERKGROEPEN

AMFIBIEËNWERKGROEP 'HYLA'

Mario Desloovere
Torrestraat 137, Wevelgem
0477/75 58 52 - hyla@natuurkoepel.be

BIJENWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, 8501 Heule
056/36 28 04
bijenwerkgroep@natuurkoepel.be

INSECTENWERKGROEP

Roeland Libeer
Kleine Bisseghemstraat 6, Wevelgem
0476/69 59 99
roelandlibeer@telenet.be

WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE

Secretariaat Natuurkoepel vzw, Warande 9,
8501 Heule, 056/36 28 04, werkgroepna-
tuurfotografie@natuurkoepel.be

PAADDENSTOELENWERKGROEP

'MYCOLOGIA'
Christine Hanssens
Jan Breydellaan 94, Kortrijk
0477/50 82 02
christine.hanssens@gmail.com

PLANTENWERKGROEP

Piet Missiaen
Wielewaallaan 23, Kortrijk
056/20 51 77 - piet.missiaen@pandora.be

SOLSUFFIT VZW

Kristina Naeyaert
Normandiëstraat 178, Wevelgem
0479/51 43 17 - info@solsuffit.be

STEENUILENWERKGROEP

Ludo Braeckman
Stedemansakker 1, Roeselare
0475/38 78 04
steenuilenwerkgroep@natuurkoepel.be

VOGELWERKGROEP

Wouter Verwee,
Hinnestraat 22 B, 8550 Zwevegem
0474/04 07 86 - vwg@natuurkoepel.be

WERKGROEP GEOLOGIE EN LANDSCHAP

Erwin Decoeue
G. Gezellestraat 15, Wevelgem
0495/24 88 79 - erwin.d@telenet.be

WERKGROEP TRAGE WEGEN

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, 8501 Heule
056/36 28 04
tragewegen@natuurkoepel.be

ZOOGDIERENWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw,
Warande 9, 8501 Heule,
056/36 28 04
info@natuurkoepel.be

LID WORDEN/STEUNEN

NATUUR.KOEPEL VZW

Wie lid is van Natuurpunt is automatisch
lid van Natuurkoepel en ontvangt Klimop.
Andere lidverenigingen voorzien een
combiformule.

NATUURPUNT

Natuurpunt is de vereniging voor natuur
en landschap in Vlaanderen.

LID WORDEN VAN NATUURPUNT

Stort 27 euro op BE17 2300 0442 3321
met vermelding 'nieuw lid'.
Info op www.natuurpunt.be/lidworden

LID WORDEN VAN VELT

Info op www.velt.nu

LID WORDEN VAN JNM

Info op www.jnm.be

VERHUIDS?

Neem contact op met de ledenadmin-
istratie.
Freddy Deckers, Jan Breydellaan 94,
Kortrijk, 0477/50 82 02
leden@natuurkoepel.be

STEUNEN

Steun aankopen in de regio met een gift
aan het Natuurfonds 'Natuur van bie-
oes' op rekening BE56 2930 2120 7588
van Natuurpunt vzw met vermelding:
Fonds Zuid-West-Vlaanderen - F-04015.
Vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest
toegestuurd.

GROND VERKOPEN?

Heb je een stukje grond liggen dat je
graag zou verkopen aan Natuurpunt?
Neem contact op met Eddy Loosveldt
(0477 95 50 21 of eddyloosveldt@
gmail.com).

Vlaanderen
verbeelding werkt

BOSS
paints

Verbonden door vakmanschap.

Maak het **groener** in Zuid-West-Vlaanderen

Verkoopactie van inheemse bomen,
struiken, fruitbomen en klimplanten

www.maakhetgroener.be

